

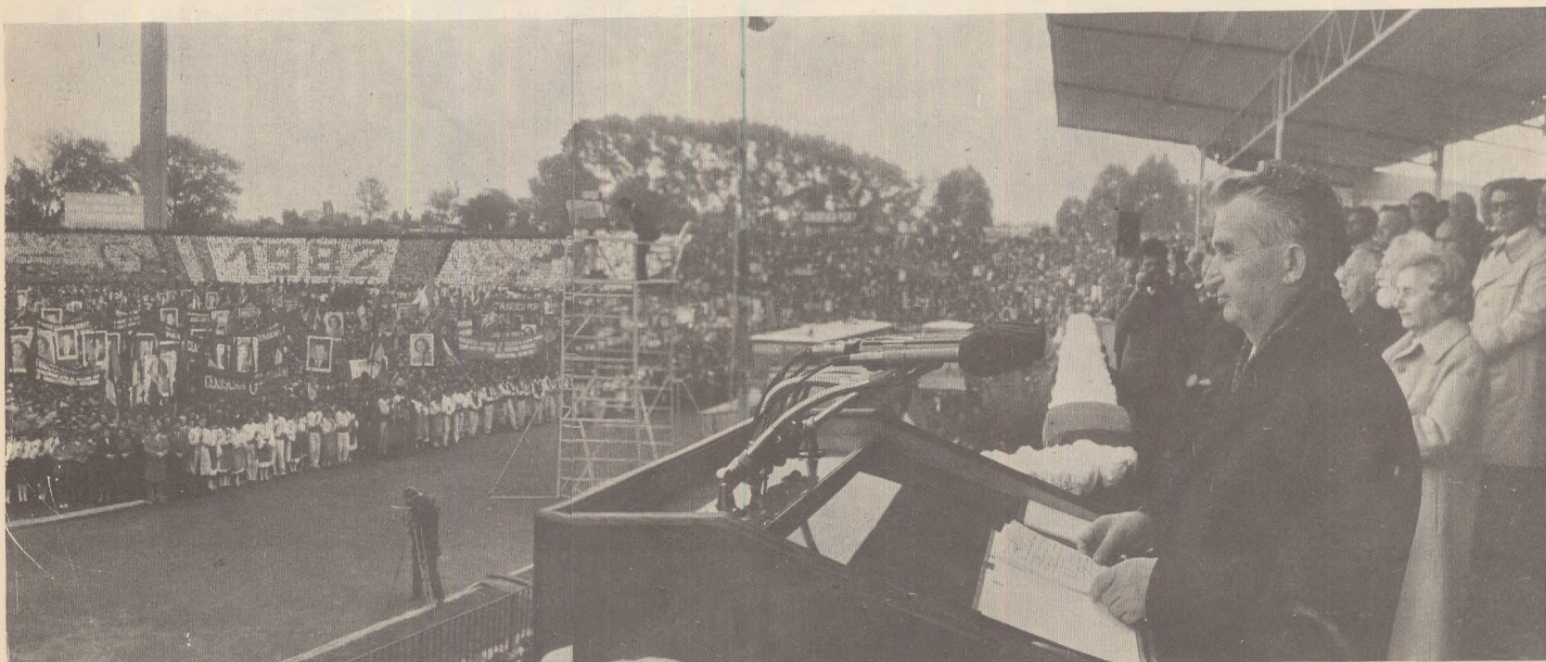
În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu,
a tovarăsei Elena Ceaușescu,
a altor tovarăși din conducerea partidului și statului
a avut loc la Constanța
SĂRBĂTORIREA ZILEI RECOLTEI

La Institutul de cercetare și producție Palas-Constanța

La expoziția realizărilor agriculturii dobrogene

Vizita oficială de prietenie a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în R.S.F. Iugoslavia

UN EXEMPLU DE RAPORTURI ÎNTRU STATE INDEPENDENTE ȘI SUVERANE, ÎNTRU ȚĂRI SOCIALISTE VECINE ȘI PRIETENE

ÎN CRONICA activității internaționale desfășurată de partidul și statul nostru s-a înscris, în ultimele zile, o nouă pagină de adincă semnificație și importanță practică pe multiple planuri, prin rezultatele vizitei oficiale de prietenie a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în R.S.F. Iugoslavia. Continuarea tradiționalului dialog la nivel înalt româno-iugoslav, această nouă vizită — cea de a 13-a pe care președintele României a efectuat-o în țara vecină și prietenă în ultimii 17 ani — s-a înscris, după cum era de așteptat și răspunzând voinței unanime a popoarelor celor două state, ca o nouă expresie a relațiilor de traică prietenie, a dorinței comune de adincire a colaborării și conlucrării în interesul reciproc, al cauzei păcii și securității în Balcani, în Europa și în întreaga lume.

Întilnirile și discuțiile purtate de șeful statului și partidului nostru cu conducătorii iugoslavi, Declarația comună și celelalte documente semnate cu acest prilej de cele două părți au constituit, astfel, un eveniment politic de cea mai mare însemnătate menit să pună în evidență, încă o dată, hotărârea celor două popoare de a acționa pentru dezvoltarea relațiilor dintre ele, de a identifica noi căi de adincire și amplificare a acestor relații.

Referitor la continuitatea acestor relații, la traică și perspectiva care le caracterizează, tovarășul Nicolae Ceaușescu menționa satisfacția față de tradiția întilnirilor româno-iugoslave la nivel înalt, la crearea căreia un rol hotărâtor au avut vizitele reciproce și raporturile de strînsă prietenie cu Iosip Broz Tito, eminent fiu și conducător al Iugoslaviei socialiste, prieten apropiat al poporului român. Ca rezultat și în spiritul acestor tradiții, pe baza înțelegerilor convenite în ultimul timp,

relațiile româno-iugoslave au continuat să înregistreze noi progrese în toate domeniile de activitate. După cum arăta șeful statului nostru, numai în ultimii cinci ani volumul schimburilor economice s-a dublat și, potrivit Acordului de lungă durată, se prevede o nouă dublare pînă în 1985 a volumului acestor schimburi. Colaborarea în cadrul construcției hidrocentralelor „Porțile de Fier I” și „Porțile de Fier II”, dezvoltarea colaborării în știință și tehnică, în domeniul învățămîntului și culturii, amplificarea contactelor și a schimbului de experiență dintre organizațiile politice, de masă și obștești din țările noastre — reprezintă tot atâtea elemente care demonstrează baza traică a dezvoltării pe mai departe, a relațiilor dintre cele două țări.

Opinia publică din țara noastră a urmărit cu viu interes desfășurarea noii vizite la nivel înalt marcată de întilnirile și convorbirile pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a avut cu conducătorii de partid și de stat iugoslavi, cu alți reprezentanți ai vieții politice, de partid și economice din Iugoslavia, întilniri și discuții desfășurate sub semnul prieteniei și încrederii reciproce și care au abordat noi aspecte ale colaborării româno-iugoslave, pentru dezvoltarea ei neîntreruptă, spre binele celor două țări și popoare.

În cadrul schimbului de vederi în probleme internaționale o atenție deosebită a fost acordată și deteriorării și agravării climatului politic internațional. După cum se subliniază în documentele convenite la încheierea vizitei, această situație

Em. S

(Continuare în pag. 5)

ACȚIUNI FERME PENTRU ÎNFĂPTUIREA PREVEDERILOR DE PLAN

DOUA ÎNSEMNATE EVENIMENTE au marcat, săptămîna trecută, viața politică a țării. Mai întîi a fost Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R., cu activul de partid și de stat din industrie, înscrisă în suita întîlnirilor de lucru ale secretarului general al partidului cu cadre de conducere din economie, cu activiști de partid și de stat, cu oameni ai muncii din cele mai diferite sectoare de activitate, întîlniri consacrate stabilirii celor mai eficiente măsuri în vederea îndeplinirii exemplare a sarcinilor de plan, înfăptuirii la un înalt nivel calitativ a hotărîrilor Congresului al XII-lea al partidului. A fost apoi tradiționala „Zi a recoltei”, sărbătorită în acest an la Constanța, odată cu aniversarea a 25 de ani de la încheierea cooperativizării în Dobrogea. Atît la întîlnirea de lucru, cît și la Constanța, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit importante cuvîntări.

Cu capacitatea sa strălucită de a surprinde și interpreta evoluția fenomenului economic românesc în condiții economice internaționale deosebit de complexe, exigențele de progres în acest cadru, cu spiritul său clarvăzător și profund realist, secretarul general al partidului a relevat priorități definitorii ale actualității noastre economice. Au fost puse în lumină direcții fundamentale în care trebuie acționat și măsuri ce trebuie aplicate cu promptitudine pentru a ridica în mai mare măsură, la nivelul posibilităților existente, parametrii de producție, și mai ales, parametrii de eficiență și competitivitate ai industriei naționale, ai agriculturii, ai economiei românești în ansamblu.

Așa cum se desprinde din cuvîntarea la consfătuirea de lucru, îndeplinirea integrală a planului pe anul 1982, pregătirea în cele mai bune condițiuni a celui pe anul viitor impun măsuri ferme, de cea mai mare importanță. În primul rînd pe cele privind realizarea prevederilor și recuperarea restanțelor acolo unde există, precum și pentru a obține o producție suplimentară în sistemul acelor ministere care au posibilități. În concordanță cu comandamentele dezvoltării în acest cincinal, cu rezervele de creativitate și competitivitate din economie, un loc însemnat în efortul unităților de realizare a planului trebuie să-l ocupe exportul, fiind necesară o urmărire continuă de către unitățile de producție cît și de cele de comerț exterior a felului în care se realizează și onorează comenzile. O atenție mai mare se impune acordată și realizării importurilor, firește, a celor stabilite, multe dintre acestea condiționînd hotărîtor producția, însăși pe cea destinată exportului.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu se referea în acest sens la două aspecte esențiale pentru bunul mers al activității. Pe de o parte, la necesitatea de a intensifica preocupările pentru rezolvarea corespunzătoare a problemelor de integrare și asimilare în producție a materialelor, diferitelor piese și subansamble, a aparatului de măsură și control. Lipsurile manifestate în acest domeniu, neîndeplinirile de plan au generat în cincinalul trecut un import suplimentar de cîteva miliarde de dolari, sumă cu care, în mod normal, ar fi trebuit să fie descongestionată balanța de plăți a țării. Pe de altă parte, a fost din nou subliniat imperativul eliminării cu desăvîrșire a tendinței care se manifestă la ministere și centrale de a colecta problemele de comerț ex-

terior și de a justifica cu ele nerealizarea sarcinilor. În locul tocmai al acelor acțiuni hotărîte și necesare, menite să rezolve situațiile, să prevină sau să înlătore neajunsurile. Iată dar o importantă perspectivă din care inițiativa, cercetarea originală, creativitatea desfășurată pe o scară largă, angajarea hotărîtă și responsabilitatea fermă — ale specialiștilor, colectivelor de muncă, ale fiecărui om al muncii, sînt reafirmate ca atribute de cea mai mare actualitate ale dezvoltării industriei și economiei noastre. În fapt, ele trebuie să caracterizeze toate compartimentele de activitate.

Preocupări mai mari trebuie consacrate în întreprinderi și centrale calității, asigurării unui nivel tehnic și economic înalt și a unei funcționări corespunzătoare pentru mașini și utilaje, pentru toate produsele pe care le realizăm. A fost în mod deosebit subliniată cerința imperioasă a înlăturării oricărui din factori care dăunează calității, fie că ei se numesc indisciplina sau dezordine în conducerea unor întreprinderi, în execuție, fie că se numesc o proastă organizare a producției, a controlului acesteia, superficialitate în avizarea calitativă a activității.

Un efort mai intens se impune pentru asigurarea unei aprovizionări tehnico-materiale corespunzătoare, condiție fundamentală a unei activități superioare. Secretarul general al partidului cerea în acest sens tuturor întreprinderilor industriale încadrarea strictă în normele de consum stabilite, de înfăptuirea acestei sarcini depinzînd, în bună măsură, însăși desfășurarea judicioasă a aprovizionării tehnico-materiale și a producției. Corespunzător condițiilor create în unitățile industriale este, de asemenea, necesar ca normele de consum — începînd cu energia, petrolul, combustibilii în general — să fie continuu perfecționate, să se acționeze în toate direcțiile pentru obținerea de economii. Cererile suplimentare de materii prime în metalurgie sau construcția de mașini au fost generate cel mai adesea, după cum se subliniază, de depășirea în unități a consumurilor respective, deși normele prevăzute erau chiar cu 20—30% mai mari decît cele practicate pe plan mondial. Ceea ce evidențiază rezerve însemnate de perfecționare în sistemul acestor norme, rezerve pe care ordinea, disciplina, spiritul gospodăresc în primul rînd sînt chemate să le valorifice. „Problema care se pune — și atrag foarte serios atenția asupra ei, spunea secretarul general al partidului, este de a asigura îndeplinirea planului, ceea ce impune realizarea indicelui de folosire a materiilor prime, a materialelor, a indicelui de scoatere, și chiar realizarea de economii pe fiecare minister“.

O gospodărire superioară a bazei materiale, indica totodată tovarășul Nicolae Ceaușescu, impune crearea — tocmai pe baza posibilităților menționate, care trebuie să se transforme, la nivelul fiecărei unități, în economii concrete de materiale — a unei anumite rezerve dintr-un material sau altul. Rezervă care să poată acoperi dereglări ce pot interveni în aprovizionarea mai ales din import. O asemenea rezervă creată prin reducerea normelor de consum și nu prin supraaprovizionare, ar urma să nu fie cuprinsă în timpul anului în calculul centralizat al resurselor, iar la sfîrșitul acestuia jumătate din volumul ei să fie disponibilizată în folosirea aceleiași unități, a aceluiași minister. Este aceasta o indicație cu efecte pozitive de cea mai mare

importanță pentru unitățile industriale, care nu o dată se confruntă în activitatea lor cu neajunsuri majore provocate de perturbările ivite pe relația furnizor-beneficiar. Ea este de natură să stimuleze sensibil intensificarea acțiunilor ce urmăresc utilizarea mai bună a potențialului de resurse, creșterea gradului de economisire a lor.

Un grad sporit de atenție, de importanță trebuie să dobândească acțiunile în domeniul recuperării și refolosirii materialelor, energiei, acțiuni prin care trebuie să se asigure mai mult de 50% din necesarul de materii prime care se importă. „**Cer ministerelor, centralelor, Ministerului Aprovizionării să ia măsuri hotărâte pentru a realiza ceea ce am stabilit, pentru a nu mai exista un material, un produs care după uzare să nu fie recuperat. Nu mai poate exista, în această privință, nici un fel de justificare!** — sublinia în acest sens tovarășul Nicolae Ceaușescu, punând în lumină deficiențe serioase în activitatea unităților și ministerelor, deficiențe care trebuie cât mai grabnic înlăturate. Se răspunde, prin toate cele arătate, unui obiectiv hotărât al creșterii pregnant intensive, calitative a economiei românești în această etapă, unui imperativ de prim ordin al asigurării cât mai rapide a independenței energetice a țării: utilizarea rațională, valorificarea superioară a materiilor prime, materialelor, combustibilului și energiei.

Sarcini de o mare însemnătate au fost subliniate în domeniul organizării producției și sporirii productivității; în domeniul financiar unde, pe fondul aplicării noului mecanism economico-financiar, al autogestunii, autofinanțării și autoconducerii, pe fondul sporirii eficienței, anul 1983 urmează să marcheze rentabilizarea tuturor produselor, a tuturor întreprinderilor; în sectorul investițiilor — cadru în care se au în vedere acțiuni energice și armonios conjugate ale constructorilor, furnizorilor de utilaje și beneficiarilor de investiții pentru realizarea exemplară a obiectivelor prioritare ale economiei; în agricultură — în cele două cuvântări ale sale tovarășul Nicolae Ceaușescu relevând problemele esențiale, acțiunile care trebuie operativ întreprinse, eforturile corelate ce trebuie desfășurate din diferite direcții. Înfăptuirea acestor sarcini impun pe primul plan ridicarea continuă a calificării personalului, un înalt profesionalism al forței de muncă, problemă amplu abordată de secretarul general al partidului. Pentru înlăturarea neajunsurilor existente în această privință este necesară asumarea unor responsabilități sporite în primul rând din partea ministerelor, unităților de producție, a organelor și organizațiilor de partid. **Tovarășul Nicolae Ceaușescu arată că ministerele economice, Ministerul Învățământului și Ministerul Muncii trebuie să se considere direct răspunzătoare în ce privește asigurarea, în raport cu planul de dezvoltare economică, a necesarului de forță de muncă și a pregătirii**

continuu a acesteia. Un mijloc de bază al pregătirii mai bune a muncitorilor trebuie să redevină — după cum s-a menționat — școlile profesionale, formă de învățământ de tradiție și cu bune rezultate în țara noastră, iar în unități este necesar să fie cât mai repede organizate și desfășurate cursuri serale de reciclare. Sint opțiuni, măsuri care relevă, odată mai mult, însemnătatea vitală pe care partidul nostru, secretarul său general o acordă pregătirii profesionale a oamenilor muncii în raport cu marile exigențe ale progresului actual al industriei, agriculturii, întregii noastre economii.

Forța de muncă, calitatea acțiunii ei se vădesc elementul de însemnătate vitală pentru propășirea economiei românești. În această perspectivă, un grad sporit de importanță dobândește factorii stimulativi respectivi, între care veniturile, participarea oamenilor muncii la conducerea activităților. În cele două cuvântări menționate secretarul general al partidului ilustrează cât se poate de convingător această dinamică. Punând în lumină noi valențe ce trebuie integrate sistemului actual de retribuire, se subliniază, de exemplu, că veniturile oamenilor muncii trebuie condiționate mai mult decît pînă acum de cantitatea și calitatea activității lor: **„Nu mai poate exista venit garantat pentru nimeni, dacă nu muncește... Venitul nu putem să-l garantăm în orice condiții. Dacă cineva nu muncește, nu poate să aibă venit“.**

Pornind de la cerințele pe care le ridică realizarea planului în aceste ultime luni ale anului și pregătirea producției anului următor, secretarul general al partidului a reafirmat rolul complex, activ al adunărilor generale ale oamenilor muncii — de dezbateri ample, fundamentare solidă, soluționare hotărâtă a sarcinilor. Adunările generale trebuie să-și îndeplinească mai eficient, cu rezultate mai bune atribuțiile lor, demonstrînd un grad mai înalt de înțelegere a responsabilităților care le revin, a responsabilităților pe care și le-au asumat.

Economia națională dispune de tot ceea ce este necesar pentru soluționarea problemelor pe care le ridică diversitatea și exigențele calitative ale producției actuale, procesul complex al reproducției noastre largite. Esențiale devin în acest cadru priceperea, hotărîrea, responsabilitatea cu care se acționează în unități pentru mai buna organizare a muncii, pentru punerea în valoare a marilor disponibilități ale economiei — în plin progres, în plină afirmare. Iar perspectiva apropiată a marilor evenimente și aniversări politice — alegerile de deputați pentru consiliile populare, Conferința Națională a partidului, jubileul de trei decenii și jumătate al proclamării Republicii — trebuie să ne îndemne mai mult în a înscrie deviza profesionalismului, inițiativei și hărniciei pe frontispiciul activității fiecăruia dintre noi.

Dan POPESCU

În spiritul orientărilor stabilite de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R.

Producția fizică realizată ritmic, la toate sortimentele

UNA DIN SARCINILE principale trasate de recenta Consfătuire de lucru de la C.C. al P.C.R. o constituie mobilizarea tuturor forțelor pentru realizarea prevederilor de plan pe anul în curs și recuperarea — acolo unde este cazul — a restanțelor, astfel încât să se asigure condiții optime trecerii la îndeplinirea obiectivelor economice din 1983. Pornind tocmai de la aceste imperative, în întreprinderi, centrale industriale și ministere s-a trecut în aceste zile la stabilirea de măsuri menite să contribuie la valorificarea rezervelor disponibile, astfel încât producția fizică în sortimentele planificate să se realizeze ritmic,

să se asigure respectarea obligațiilor contractuale atât la intern, cât și pentru export.

În acest context sarcini deosebite revin unităților din industria siderurgică. Așa cum s-a subliniat în cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la consfătuire, eforturile din această ramură se cer concentrate în direcția realizării integrale, la toate sortimentele, a planului, pentru ca economia națională, toți beneficiarii să aibă asigurat la timp și la nivelul prevăzut metalul necesar. În egală măsură eforturile trebuie concentrate spre realizarea unor produse de înaltă calitate, reducând consumul de coals, de energie electrică și materiale deficitare.

Pe total — rezultate bune ; pe sortimente — rămăneri în urmă

REȘIȚA, veche vatră siderurgică a României, se înscrie, și în prezent, mai ales datorită sortimentelor pe care le realizează, între principalele centre producătoare de metal ale țării. Ponderea oțelului aliat și înalt aliat reprezintă în acest an 18% din totalul producției combinatului — un procent important dacă ținem seama că asemenea sortimente se elaborează în cuptoarele Martin.

Eforturile siderurgiștilor reșițeni sînt în prezent amplu mobilizate pentru a produce și livra beneficiarilor la termenele planificate fiecare sortiment de laminat, pentru a face ca întreaga activitate să se soldeze cu eficiență cât mai ridicată. Pe 9 luni din 1982 prevederile de plan la principalele sortimente au fost depășite — cu 9300 t la oțel aliat, 20000 t la laminate finite pline și laminate grele etc. În aceeași perioadă de timp au fost asimilate 7 noi mărci de oțeluri pentru industria petrolieră, navală și de autoturisme, precum și 25 noi sortotipodimensiuni de laminate (profile pentru căi de rulare a macaralelor, profile de diferite dimensiuni rotunde etc.). Totodată, prin noile tehnologii introduse și adaptarea lor la condițiile specifice de dotare a combinatului s-a obținut o producție, în premieră, de 2500 t oțel pentru rulmenți în cuptoare Martin și s-a demarat acțiunea de laminare a lingourilor din oțel inoxidabil.

Experiența muncitorilor reșițeni, organizarea mai bună a producției, în special prin eliminarea locurilor înguste din oțelărie și laminorul bluming, creșterea productivității muncii pe fiecare echipă etc. au făcut ca la nivelul combinatului să se realizeze în mare măsură sortimentele prevăzute în plan, fapt ce a permis acoperirea mai bună a solicitărilor beneficiarilor. Astfel, pe 9 luni contractele au fost realizate și depășite la șină de mină, laminate pentru organe de asamblare, oțel aliat, laminate grele etc. Cu toate acestea, la alte sortimente planul nu a fost îndeplinit, cele mai mari nerealizări localizându-se

la țagle pentru țevi și șină de cale ferată. Ce a determinat o atare situație ?

1 Pînă nu demult, nerealizarea planului la unele sortimente era pusă pe seama desincronizării existente între capacitatea oțelăriei și cea de laminare. Se socotea că nivelul producției pe care-l pot atinge cuptoarele Martin nu va asigura capacitatea de producție a laminarelor. Într-adevăr, există o desincronizare, dar ea nu este atât de mare încît să nu poată fi depășită. Așa cum a rezultat din analiza efectuată, dacă se acorda mai multă grijă scurtării duratei de elaborare a șarjelor, reducerii declasatelor, organizării mai bune a activității în halele de turnare, s-ar fi putut produce întreaga cantitate de oțel planificată pentru toate sortimentele. De asemenea, dacă s-ar fi accelerat punerea în funcțiune a unor noi obiective de investiții în sectorul oțelăriei, s-ar fi asigurat fără doar și poate nu numai realizarea planului, ci chiar depășirea lui. Este bine totuși că în ultimele luni din acest an s-a trecut la accelerarea lucrărilor de finalizare a investițiilor aferente modernizării oțelăriei, prin montarea a 2 instalații de turnare în vid a oțelului, ceea ce va asigura atât o creștere de producție, cât mai ales sporirea calității mărcilor de oțel existente în fabricație.

2 Intrucît la punerea în funcțiune a unor obiective de investiții nu s-a acordat la timpul respectiv atenție și realizării capacităților conexe menite să asigure o bună funcționare a agregatului de bază, s-au produs o serie de dereglări cu efecte negative asupra realizării sarcinilor de plan. Așa este cazul cu laminorul degrosisor, unde s-au creat locuri înguste tocmai datorită lipsei de dotare la timp a acestuia cu unele dispozitive și utilaje pentru efectuarea unor operațiuni (de cojire, de curățare a suprafețelor profilelor, de polizare etc.). În prezent, pornind de la analiza cauzelor care au generat nerealizarea unor sortimente de laminate la nivelul planificat, s-a trecut la completarea laminorului degrosisor cu utilajele conexe, fapt ce va permite realizarea încă în acest an a unei largi game de laminate din oțeluri inoxidabile, de țevi pentru cuptoare de mare

performanță, de țevi de extracție la mare adîncime etc.

3 În decursul anului au apărut și unele deficiențe în derularea normală a procesului de aprovizionare tehnico-materială. Neintervenția la timp pentru a determina diferiții furnizori să-și respecte obligațiile a creat unele goluri și apoi salturi în realizarea sarcinilor de plan. Îndeosebi, au apărut goluri în aprovizionare cu piese de schimb pentru utilajele și instalațiile de deservire (aparataj electric de conectare, organe de transmisie — arbori, lagăre, roți dințate —, cilindrii de laminare etc.). O parte din acestea se realizează în cadrul combinatului, dar din păcate nu acoperă necesarul zilnic, ceea ce face ca în unele situații producția să înregistreze ritmuri nesatisfăcătoare. Este cazul de relevat că piesele de schimb cu complexitate tehnică nu sînt realizate nici în cadrul combinatului, nici de alți furnizori specializați. În ultimă instanță acestea se execută tot de către combinat. De ce oare se așteaptă atât de mult sprijinul celor din afară, dacă există totuși posibilități ca nevoile de piese de schimb să fie acoperite în bună parte prin efort propriu ?

Unele neajunsuri s-au manifestat și ca urmare a neasigurării fiabilității coresponsabile a materialelor refractare, în special a cărămidurilor, a utilajului de turnare etc., ceea ce a condus la opriri ale cuptoarelor, îndeosebi la cald, cu consecințe directe asupra timpului de elaborare a șarjelor, a consumurilor energetice etc. Printr-o mai bună colaborare cu furnizorii de astfel de produse s-ar fi putut evita asemenea situații.

4 La Reșița se menține de zeci de ani producerea oțelului numai în cuptoare Martin. În prezent aceasta a devenit o frînă în lărgirea gamei sortimentale de metal și îndeosebi a celui de înaltă calitate. Construirea și de cuptoare electrice de capacități coresponsabile ar avea darul să rezolve multe probleme în ceea ce privește realizarea oțelurilor de înaltă calitate, avînd în vedere potențialul uman disponibil, cu tradiție în siderurgie și înaltă competență profesională. Iată de ce subscriem la propunerile specialiștilor care apre-

ciază ca măsură absolut necesară — în condițiile reducerii importului de laminate — completarea dotărilor existente cu o minioțelărie electrică (2 cuptoare de 50 t) cu o capacitate de 170 mii t/an, precum și cu o instalație de dezoxidare, aliere și aport de căldură în vid. Realizarea acestui proiect ar permite dublarea producției de oțel aliat și carbon (de la 180 mii t la 380 mii t), paralel cu acoperirea integrală a solicitărilor de oțel inox, oțel pentru rulmenți, oțel pentru autovehicule, pentru industria aeronautică, pentru centralele nucleare etc.

Capacitatea disponibilă a agregatelor — o rezervă potențială importantă

LA DIMENSIONAREA SARCINILOR de plan se are în vedere buna funcționare a agregatelor, eliminarea cauzelor care conduc la întreprinderi ale procesului de fabricație, folosirea de tehnologii avansate etc. Aceasta necesită intronarea în producție a unei discipline ferme și a unei înalte responsabilități profesionale, astfel ca fiecare agregat să funcționeze la capacitatea maximă în condiții de eficiență ridicată, consum redus de materii prime și combustibil pe tona de produs.

Rezultatele obținute în acest domeniu sînt remarcabile. Bunăoară, în sectorul de laminare, la toate cele 3 linii (reversibilă, mijlocie și fină) indicii de utilizare realizați în intervalul ianuarie-septembrie 1982 sînt superiori prevederilor de plan cu 1—2%. În asemenea condiții au fost obținute cantități superioare de laminate, la unele sortimente prevederile de plan fiind depășite substanțial. La aceasta a contribuit în bună măsură organizarea superioară a activității, gradul înalt de omogenizare a

formațiilor de lucru, reducerea timpilor de nefuncționare a utilajelor pentru reparații accidentale, aprovizionarea ritmică a locurilor de muncă etc. O contribuție deosebită a avut-o și promovarea unor procedee moderne (tehnologia de prelucrare prin deformare plastică a țagelilor pentru țevi din oțeluri inoxidabile, tehnologia de laminare a lingourilor din oțeluri inoxidabile și de transformare a acestora în semifabricate), care au permis realizarea unor produse care pînă nu de mult erau aduse din import.

S-ar fi putut înregistra asemenea rezultate și în sectoarele oțelărie și furnale dacă, spre deosebire de sectorul de laminare, nu s-ar fi manifestat aici o serie de neajunsuri. În cazul furnalelor indicii de intensiv realizat — respectiv tone/m³ zi nominală — s-a situat cu aproape 70 kg sub prevederi, iar în sectorul oțelărie (tone/m² zi calendaristică) cu 45 kg. Multiplicînd minusculele pe întreg intervalul parcurs din acest an, rezultă o nerealizare de mii de tone fontă și oțel. De altfel, nerealizarea unor sortimente de laminate (țagle pentru țevi, laminate pentru șină C.F.R. etc) și depășirea altora, are la bază tocmai lipsa de lingouri de metal corespunzătoare care de altfel nici nu au fost elaborate în cantitățile planificate.

Analizînd cauzele unei atari situații a rezultat că în principal aceasta se datorează aprovizionării neritmice cu cocs la furnale, cu oale de turnare la oțelărie, cu cărămizi refractare și unele feroaliaje, alături de o insuficientă organizare a activității la pregătirea fierului vechi șarjabil și la hala de turnare. Dezbaterile ce a avut loc în aceste secții, ca urmare a indicațiilor rezultate din recenta Consfătuire de la C.C. al P.C.R., a condus la concretizarea unor măsuri menite să faciliteze o largă mobilizare a lucrătorilor de aici în vederea folosirii depline a capacității

agregatelor, recuperarea rămănelor în urmă, astfel ca prevederile de plan pe acest an să fie îndeplinite integral cantitativ și sortimental. Au fost luate măsuri pentru o mai bună aprovizionare tehnico-materială a locurilor de muncă prin intensificarea activității în sectoarele de pregătire și transport a materiilor prime, prin mobilizarea unor furnizori în respectarea obligațiilor contractuale (Centrala de recuperare și valorificare a materialelor refolosibile, Întreprinderea de materiale refractare Tulcea etc), cit și pentru extinderea unor procedee și tehnologii avansate (fabricarea aglomeratului de fier cu bazicitate mai ridicată și cu adaos de dolomită, rețetă menită să ducă la îmbunătățirea condițiilor de funcționare a furnalelor și la reducerea consumului de cocs, insuflarea de oxigen în cupetoarele Martin pentru accelerarea procesului de afinare a metalului, extinderea procedeului de vidare a oțelului etc.). O atenție sporită va fi acordată realizării de oțel de înaltă calitate, domeniu în care s-a prevăzut chiar depășirea prevederilor de plan pe acest an.

Evident, combinatul reșițean, dispune de importante rezerve, care mobilizate pot face ca pe aceleași suprafețe și capacități de producție să se obțină producții superioare. Se cere însă urmărirea permanentă a modului de transpunere în viață a măsurilor preconizate și intervenții operative atunci cînd apar unele neajunsuri. La toate acestea se cuvine adăugată și necesitatea valorificării unor resurse energetice secundare, domeniu unde realizările se situează cu mult sub posibilități. Aceasta ar asigura în mai bune condiții aprovizionarea cu energie electrică necesară și totodată ar contribui la diminuarea sensibilă a cheltuielilor de producție.

**B. VASILE
C. BĂRNEA**

Un exemplu de raporturi între state independente și suverane

(Urmare din pag 1)

impune intensificarea conlucrării celor două țări pentru afirmarea politicii de destindere, de colaborare și pace, pentru dezarmare și în primul rînd pentru dezarmare nucleară, pentru dezarmare pe continentul european și, în context, pentru obținerea de rezultate pozitive la Conferința de la Madrid, pentru soluționarea pe calea tratativelor a tuturor stărilor conflictuale, pentru întărirea securității și încrederii în Europa, în Balcani și în întreaga lume, pentru lichidarea subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale. Este de subliniat în context, atenția acordată în timpul convorbirilor imperativului întăririi colaborării și prieteniei dintre țările balcanice și al realizării, într-un timp cît mai scurt, a unei întîlniri a șefilor de stat și guvern din țările balcanice pentru a pune bazele unei colaborări largi, securității și păcii în această regiune. Trebuie de asemenea notată înalta apreciere acordată de cele două părți rolului mișcării țărilor nealiniate în viața internațională, în promovarea unei politici de pace și conlucrare în lume.

Documentele încheiate la sfîrșitul vizitei relevă importanța acordată de cele două țări amplificării și adîncirii acțiunilor de colaborare economică bilaterală. Rețin atenția înțelegerile convenite cu privire la dezvoltarea colaborării și cooperării româno-iugoslave îndeosebi în domeniul energiei, al valorificării complexe a potențialului hidroenergetic al Dunării, în domeniul siderurgiei, al construcției de mașini, al electronicii

și electrotehnicii, al chimiei și petrochimiei, precum și în alte domenii de interes comun. În acest context, vizita la Întreprinderea „Ikarus” din Zemun, centru industrial satelit al Belgradului, a constituit un prilej de evidențiere a unor posibilități și forme concrete de colaborare, menite să îmbogățească o practică bună existentă în cooperarea de pînă acum cu constructorii de autocamioane de la Brașov și cu Uzina „Autobuzul” din București. În timpul vizitei la acest obiectiv industrial a fost primită cu deosebit interes sublinierea tovarășului Nicolae Ceaușescu privind necesitatea unirii eforturilor muncitorilor și tehnicienilor din România și Iugoslavia pentru realizarea unui autobuz modern, care să întrunească toate calitățile cerute pe piața internațională, precum și pentru inițierea de noi acțiuni de cooperare în domenii ale construcției de mașini.

Expresie a dorinței comune de amplificare a relațiilor economice, în documentele semnate este exprimat acordul pentru realizarea de noi acțiuni de largire a colaborării și cooperării în producție, pentru creșterea susținută a volumului schimburilor reciproce.

După cum apreciau conducătorii de stat ai României și Iugoslaviei, Declarația comună și celelalte documente adoptate la încheierea vizitei creează o bază bună pentru ridicarea, în continuare, pe un plan superior a colaborării și conlucrării româno-iugoslave, în interesul și spre binele celor două țări, al cauzei păcii și înțelegerii în Balcani, în Europa și în lume. Desfășurate într-o atmosferă de caldă prietenie și înțelegere reciprocă, dialogul la nivel înalt româno-iugoslav, schimbul de vederi și înțelegerile la care s-a ajuns — un adevărat exemplu de relații între țări socialiste independente și suverane, vecine și prietene — corespund intereselor celor două țări și popoarelor lor, sînt în măsură să dea un nou impuls conlucrării româno-iugoslave.

ATINGEREA PARAMETRILOR PROIECTAȚI — ÎNȚRE PREVEDERI ȘI REALIZĂRI

DEZVOLTAREA economico-socială a țării presupune cheltuirea unor importante fonduri de investiții. Pentru ca aceste fonduri să se materializeze într-un termen scurt în noi capacități de producție se impune o amplă concentrare a întregului potențial tehnic și uman disponibil pentru realizarea integrală a planului de investiții, accelerarea punerii în funcțiune a obiectivelor planificate, scurtarea perioadelor de atingere a parametrilor proiectați.

Ținând seama de faptul că atingerea parametrilor proiectați în duratele aprobate este una dintre căile principale prin care se realizează o eficiență sporită a fondurilor investite și că acest obiectiv constituie și sarcina aparatului bancar, în cursul trimestrului III a.c. specialiștii Băncii de Investiții au efectuat o analiză la capacitățile din Municipiul București la care la 30 iunie a.c. nu erau atinși — integral sau parțial — parametrii proiectați.

Analiza întreprinsă a scos în evidență o serie de aspecte asupra cărora întreprinderile beneficiare, împreună cu furnizorii de utilaje, și proiectanții, sprijiniți de centralele industriale și ministerele titulare, trebuie să-și îndrepte atenția pentru a stabili măsuri cu termene și responsabilități concrete menite să ducă la atingerea parametrilor proiectați și la aceste capacități într-o perioadă cât mai scurtă.

Explicații și implicații

ALĂTURI de realizări în termen sau în devans față de prevederi, s-au înregistrat o serie de întârzieri în acțiunea de atingere a parametrilor proiectați (cu 6—24 luni), cele mai mari decalaje fiind la Fabrica de var de la I.M.G.B., dezvoltarea I.M.U.C.-București, Baza centrală de nisipuri de la întreprinderea „23 August” etc; volumul total al fondurilor fixe puse în funcțiune aferente celor 21 capacități care nu și-au realizat parametrii proiectați este de circa 2,2 miliarde lei.

Acolo unde au apărut decalaje între prevederi și realizări în atingerea parametrilor, ele s-au datorat cu prioritate următoarelor cauze:

- lipsa unor materii prime din țară, precum și neasimilarea celor prevăzute a fi achiziționate din import, situație întâlnită la întreprinderile „Sinfarm”, „Chimica”, „Dudești”, întreprinderea de articole tehnice din cauciuc Jilava, I.A.M.C. Otopeni din cadrul M.I.Ch. și întreprinderea „Prodin” din cadrul M.I.U.;

- schimbarea structurii sortimentale a produselor ce se fabrică, fără însă ca beneficiarii — împreună cu proiectanții — să ia măsuri de actualiza-

re a indicatorilor tehnico-economici (cazul întreprinderii „23 August” și I.M.U.C. din cadrul M.I.C.M.);

- neasigurarea forței de muncă la nivelul prevăzut în documentația aprobată, la întreprinderea de aparate și utilaje pentru cercetare din cadrul M.I.M.U.E.E. și întreprinderea „Prodin” din cadrul M.I.U.;

- funcționarea necorespunzătoare a unor utilaje din țară sau din import, în special la întreprinderea „Borangul”, întreprinderea de articole de sticlărie din cadrul M.I.U., întreprinderea de carton ondulat și întreprinderea de prefabricate din beton „Granitul” din cadrul M.I.L.M.C., întreprinderea „Stela” din cadrul M.I.Ch.

● De ce decalaje între indicatorii din proiecte și cei efectiv realizați? ● Soluții pentru recuperarea restanțelor în cel mai scurt timp

Ca urmare a neatingerii parametrilor proiectați s-au înregistrat o serie de efecte negative, între care: nerealizarea unor produse fizice necesare economiei naționale, diminuarea volumului de producție marfă realizată și a volumului de beneficii planificate, neconstituirea în volumele planificate a fondurilor proprii de dezvoltare economică la întreprinderile în cauză și implicit neasigurarea în totalitate a surselor pentru finanțarea a noi cheltuieli de investiții sau rambursări de credite etc.

Pentru comprimarea duratelor actuale

AVÎND în vedere aceste aspecte, apreciem ca necesară concentrarea forțelor tuturor factorilor implicați în atingerea la termen a noilor obiective existente, precum și a celor prevăzute a fi puse în funcțiune în anul viitor, în vederea comprimării duratei necesare pentru realizarea prevederilor din proiect, prin:

- 1) Realizarea unei cât mai riguroase coordonări a planului de producție cu nivelul capacităților proiectate. Este o obligație de maximă importanță a ministerelor și centralelor industriale, care se cere operativ realizată și în situația în care se schimbă structura producției, prin aplicarea unor coeficienți de echivalare, capabili să asigure noua concordanță ce se cere creată între planul de producție actualizat și capacitățile instalate.

Pentru a se asigura comparabilitatea indicatorilor ce se raportează trimes-

trial prin dările de seamă statistice cu cei aprobați prin documentația tehnico-economică pentru capacitățile la care de la data apariției actului normativ de aprobare și până în momentul raportării s-au schimbat din motive obiective condițiile avute în vedere la stabilirea nivelurilor parametrilor din proiecte (schimbarea materiei prime sau a structurii sortimentelor produse în condițiile folosirii complete a capacității, modificării retribuțiilor, modificarea prețurilor de vânzare a unor materii prime, materiale sau utilități, combustibil, energie electrică, apă etc.) este necesar ca întreprinderile beneficiare să ia urgent măsuri de actualizare a indicatorilor. Pe această cale se va veni în sprijinul acelor întreprinderi la care, deși profilul s-a schimbat față de proiect, totuși au rămas în vigoare parametrii din documentația inițială de realizare a investiției, și care diferă în mod obiectiv de situația existentă în fapt.

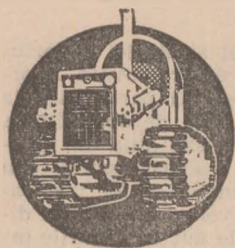
- 2) Asigurarea materiei prime și a forței de muncă la nivelul din documentațiile aprobate. Deoarece este deosebit de important ca acum când are loc pregătirea și fundamentarea indicatorilor de plan pe anul 1983 să se asigure prin repartiții nivelurile necesare de materii prime din țară de către organele centrale, iar întreprinderile beneficiare să procedeze la perfectarea contractelor cu furnizorii, pentru asigurarea din vreme a materialelor necesare funcționării la parametrii prevăzuți a viitoarelor capacități. Totodată, se recomandă pentru întreprinderile furnizoare grăbirea procesului de asimilare în țară a materiilor prime prevăzute inițial a se procura din import, iar pentru cele care au procedat deja la asimilare, găsirea de soluții de îmbunătățire a calității și structurii acestora.

- 3) Remedierea tuturor deficiențelor de funcționare a utilajelor achiziționate din țară sau import, cât și terminarea montării celor complexe sau sosite mai târziu, cu forțe proprii de către întreprinderile beneficiare prin atelierele mecanic-șef și autoutilare sau cu sprijinul direct al furnizorilor de utilaje. În acest sens se impune o participare sporită a furnizorilor de utilaje în special pentru cele realizate în regim unicat, cu atât mai mult cu cât aceștia au obligația de a remedia deficiențele utilajelor apărute în termenele de garanție, asigurarea cu piese de schimb de primă dotare și instruirea personalului ce urmează să exploateze utilajele livrate. În același timp, este necesar ca și beneficiarii să fie mai fermi în urmărirea

Nicolae BOEȚI

director adjunct, sucursala municipiului București a Băncii de Investiții

(Continuare în pag. 18)

O sarcină prioritară în realizarea planului

EXPORT EFICIENT, CU PRODUSE COMPETITIVE

Întreprinderea de comerț exterior „UNIVERSAL-TRACTOR” — Brașov reprezintă pe piața externă două mari grupuri industriale: Grupul industrial pentru mașini agricole (G.I.M.A.) și Centrala industrială de tractoare (C.I.T.), care reunesc marile uzine constructoare de mașini agricole și tractoare, ca și unitățile de cercetare științifică și inginerie tehnologică de profil. Pentru a avea o imagine exactă a ceea ce reprezintă în prezent această industrie în România, putem preciza că țara noastră se situează actualmente printre primii cinci producători și exportatori mondiali de tractoare, cu o gamă de fabricație într-adevăr **universală** — respectiv peste 75 de tipuri de tractoare executate în 450 de variante constructive.

Concepția modernă de organizare industrială bazată pe specializarea, tipizarea și modularizarea producției în uzinele de tractoare din Brașov, Miercurea Ciuc, Craiova, Codlea, Timișoara, Oradea, Tirgu Secuiesc, preocupările pentru modernizarea și înnoirea producției în concordanță cu exigențele cele mai ridicate ale agriculturii, legumiculturii, viticulturii, pomiculturii, construcțiilor, economiei forestiere etc. ne permit astăzi să oferim partenerilor noștri externi o gamă foarte diversificată de tractoare pe roți și pe șenile, cu puteri cuprinse între 25 și 360 CP.

Anul trecut a marcat împlinirea a trei decenii de export pentru industria românească de tractoare, concomitent cu depășirea cifrei de 300 000 de tractoare, livrate peste hotare de firma „UNIVERSAL-TRACTOR” către cele 90 de țări cu care întreținem relații comerciale.

În decursul acestui interval de timp au sporit continuu competitivitatea, prestigiul tractoarelor românești pe piața externă, a crescut necontenit cota din producție livrată partenerilor externi — de la 27% în 1960 și 46% în 1970, la 65% în 1980, îndreptându-se în prezent către nivele de peste 80%. În aceste condiții putem spune pe drept cuvânt că sîntem o industrie specializată pentru export, ce-și concentrează forțele de creație tehnică și execuție pentru a satisface cât mai bine cerințele partenerilor săi externi.

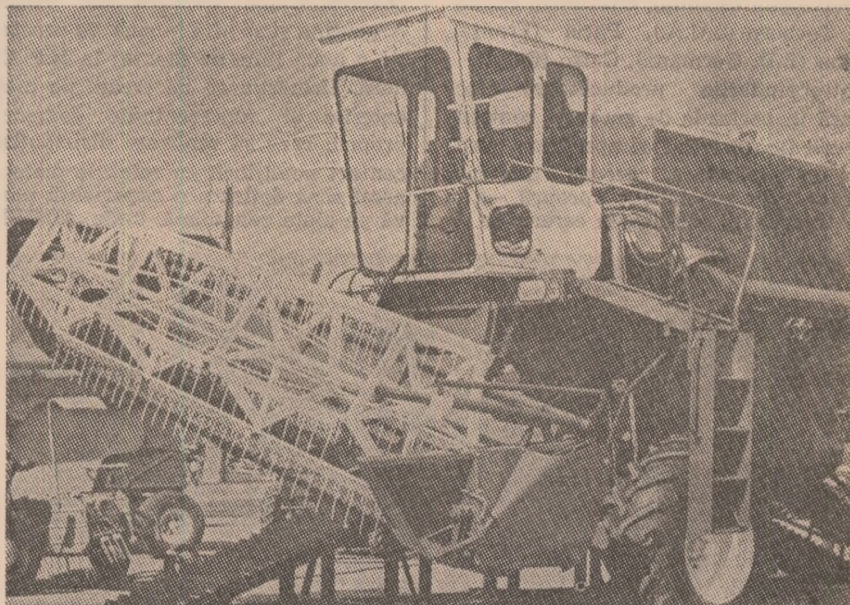
Dintre factorii care au contribuit la această evoluție, îi vom aminti în continuare pe cei mai semnificativi.

1. Reevaluările în politica agrară a multor țări dezvoltate sau în curs de dezvoltare, spre valorificarea superioară a resurselor agricole, utilizând **mașini agricole eficiente, de înalt randament, cu consumuri reduse de energie**, corespund cu probleme de mare actualitate și pentru propria noastră agricultură. Aceasta a determinat orientarea cercetărilor în vederea dezvoltării unei game de tractoare care să întrunească toate aceste caracteristici: utilizarea optimă a puterii tractorului, consum redus de combustibil, fiabilitate.

Prin corelarea dușeurilor interne și externe am urmărit mai întâi asigurarea unor serii economice în producție. Ulterior, prin tipizare și modularizare am reușit să dezvoltăm, pornind de la o caroserie unică, 40 de tipuri de tractoare în 120 de variante constructive, deci o linie unitară de tractoare cu puteri între 30 și 64 CP, cu consumuri reduse de carburant și cu o mare arie de utilizări specifice. Multifuncționalitatea și interșanșabilitatea cu diverse tipuri de utilaje agricole (asigurată de faptul că dispozitivele de acționare — cuplajele de forță — au o mare adaptabilitate și mobilitate în raport cu șasiul), greutatea per cal putere redusă, consumul redus de carburant, nedegra-

darea solului la trecere, confortul și condițiile ergonomice asigurate operatorului sînt calități ale tractoarelor românești, atestate azi de numeroase instituții internaționale, ca și de beneficiarii externi. Astfel, deținem certificate de calitate emise de 19 prestigioase institute de încercări și omologări din R.F. Germania (Kraftfahrt Bundesamt), Franța (CNEEMA-Antony), S.U.A. (Lincoln-Nebraska), Italia (Centro Prove Autovehicole), Cehoslovacia (Baza de experimentare Praga Repy), Grecia (Institutul de mecanizare agricolă) etc.

Cu titlu de exemplificare mă voi referi în continuare la caracteristicile tractorului Universal 445 SV, care a obținut cea de-a 6-a medalie de aur pentru tractoarele românești, pentru noua întreprindere producătoare de tractoare din Miercurea Ciuc, la Tîrgul de la Leipzig, ediția 1981. Tractorul, destinat cu precădere viticulturii, este echipat cu un motor diesel tip D-116 de concepție modernă, cu consum redus de carburant, dezvoltînd însă o putere mare — 45 CP, datorită între altele transmisiei judicios dimensionate, care permite utilizarea integrală a puterii motorului. Tractorul este prevăzut cu 6 viteze de mers înainte și 2 viteze de mers înapoi, instalație hidraulică cu reglare automată în funcție de mărimea sarcinii, ceea ce-i asigură — pe lângă exploatarea rațională a motorului și consumul redus

Combina pentru terenuri în pantă de pînă la 25°, care a obținut medalii de aur la tîrgurile internaționale Plovdiv și Zagreb

de carburant — execuția ireproșabilă a lucrărilor agricole prin orientarea automată pe direcția de lucru a utilajelor purtate și uniformitatea prelucrării solului, ușurând totodată mult manevrarea lui.

În prezent, gama de tractoare oferită de C.I.T. urmează să se îmbogățească cu noi tipuri de puteri mari: U-850 de 85 CP și U-1010 de 110 CP, tractoare multifuncționale cu 16—18 viteze. Totodată este în curs de omologare tractorul pe pneuri de mare putere A-5000, de 245 CP. Prin asimilarea acestor noi tipuri de tractoare, oferta firmei „UNIVERSAL-TRACTOR“ devine concurențială cu toți marii producători din lume.

În menținerea unui înalt nivel competitiv al produselor noastre acordăm o deosebită atenție, alături de cercetarea-proiectarea proprie, și schimbului de experiență tehnică, realizat pe calea cooperării industriale cu firme ca FIAT (Italia), ZETOR (Cehoslovacia), J.I. TRACTOR (Danemarca) și altele.

2. Un al doilea aspect pe care doresc să-l subliniez ca hotărîtor pentru succesul nostru comercial, pentru calitatea produselor este **fiabilitatea lor**. O caracteristică distinctă a tractoarelor românești este durata de exploatare îndelungată.

În realizarea acestei performanțe un rol important îl joacă concepția lor constructivă robustă, dar și responsabilitatea cu care am abordat problemele service-ului și pieselor de schimb. Este știut faptul că în comerțul internațional cu mașini, de multe ori clientul extern întreabă mai înainte dacă există service pe piața locală — și numai după aceea despre produsul propriu-zis. Conștienți de acest fapt, am căutat să desfășurăm rețeaua noastră de service pe toate piețele de export, concomitent cu realizarea de depozite externe de piese de schimb — la Teheran (Iran) cu subcentre numeroase în alte regiuni ale țării, Hyderabad (India) cu mai multe subcentre, Belgrad și Zagreb (Iugoslavia), Ankara (Turcia), Sofia (Bulgaria), Melbourne (Australia), Madrid și Barcelona (Spania), Saskatoon (Canada), Tarboro (S.U.A.), Paris (Franța), Telton (R.D. Germană), Cairo (Egipt).

Întreprinderile producătoare efectuează în perioada de garanție controale periodice privind comportarea mașinilor în exploatare, acordă asistența tehnică prin specialiștii proprii, ca și alte intervenții tehnice la cerere. În a-

Demonstrație cu tractoarele „Universal“

cest fel am reușit ca marca „UNIVERSAL-TRACTOR“ să capete un prestigiu cu adevărat universal.

3. **Politica de distribuție** a întreprinderii noastre s-a dovedit deosebit de receptivă la solicitările partenerilor externi, la necesitățile pieței. Astfel, a tunci cînd partenerii au solicitat livrarea de tractoare sub formă de SKD-uri și CKD-uri, exportatorul român a soluționat cu operativitate cererile. Ca urmare funcționează în prezent fabrici sau linii pentru montajul tractoarelor românești în Iran (Tabriz), Canada (Scherbronke și Saskatoon), S.U.A. (Tarboro), Egipt (Heluan), Ghana (Accra), India (Hyderabad), Algeria, Argentina și se află în curs de construcție o nouă linie de montaj în R.P. Chineză. Urmărim să ne creăm pe piețele externe și reprezentanțe comerciale proprii, care să realizeze distribuția în contact nemijlocit cu relațiile pieței. În acest sens deținem o experiență pozitivă pe piața canadiană, unde „UNIVER-

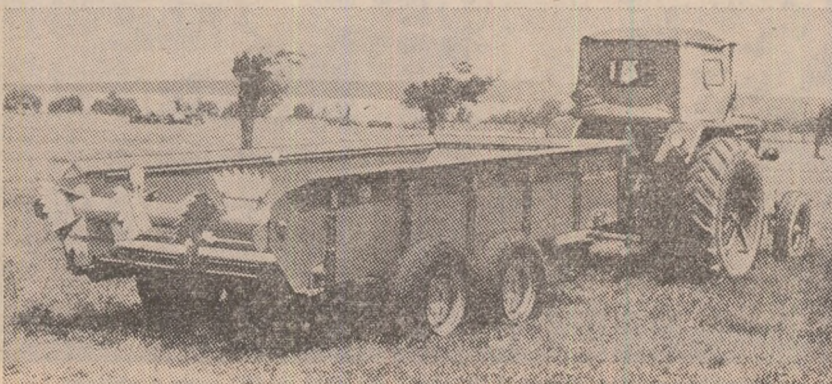
SAL-TRACTOR“ are o societate proprie de distribuție.

4. Un alt pilon al strategiei exportului este **activitatea de promovare**. Acordăm o atenție deosebită participării la târgurile internaționale de specialitate, unde an de an, unul sau altul din tipurile noastre noi de tractoare sau mașini agricole obțin distincții. Astfel, tractoarele românești Universal au obținut diploma și medalia de aur la târgurile internaționale: Zagreb, „Agra“ — Markleberg, Leipzig, Budapesta ș.a. În 1973, pentru calitatea produselor noastre am primit „Trofeul internațional al calității“ la Madrid, iar pentru activitatea de promovare a cooperării internaționale, I.C.E. „UNIVERSAL-TRACTOR“ a primit „Trofeul internațional Africa“ și „Mercurul de aur“ (decernat în Iran).

Pe planul **eficienței activității economice a operațiunilor comerciale**, eforturile noastre și-au găsit expresia într-o îmbunătățire sistematică a indicatorilor. În prezent ne propunem ca prin restructurarea ofertei în favoarea produselor noi și modernizate să înregistrăm o creștere a eficienței exporturilor cu 30—35%, ceea ce ne va permite să creștem valoarea încasărilor valutare per tractor fizic exportat.

În volumul total al exporturilor întreprinderii de comerț exterior „UNIVERSAL-TRACTOR“, o pondere în creștere dețin mașinile și echipamentele agricole — tractate, semipurtate, purtate sau autopropulsate. Astfel, întreprinderea de mașini agricole „Semănătoarea“ exportă cunoscutele combine universale C14U, combine de pantă CP12 și combine modernizate C12M, în țări ca: Arabia Saudită, R.P. Chineză, Canada, Cehoslovacia, Italia, Grecia, Venezuela, Jordania, Nigeria, Franța. Întreprinderea de mașini agricole „Ceahlăul“ Piatra Neamț exportă cantități însemnate de semănători pentru plante prășitoare (SPC) în U.R.S.S., R.D. Germană, Ungaria, Cehoslovacia, Cuba; grape cu discuri, depănușătoare, pluguri, remorci în U.R.S.S., Iran, Nigeria, Turcia, Ghana, Italia, Arabia Saudită, R.D. Germană. Întreprinderea de tractoare și mașini agricole Craiova, care a realizat recent tractorul agricol de mare putere articulată A-1800 A, cu motor de 180 CP și pneuri egale, colaborează cu întreprinderea mecanică de utilaj Medgidia și întreprinderea mecanică Băilești în realizarea unui sistem eficient de recoltare și transport al furajelor, compus din mașina de adunat căpițe (MAC), platforma autoîncărcătoare de transportat căpițe (PAC) și echipamentul de tăiat căpițe (ETC), care se livrează curent partenerilor externi. La recenta ediție a Tîrgului Internațional București am semnat importante contracte pentru tractoare, mașini agricole și piese de schimb, în cadrul cărora vom începe livrările, în devans, chiar de anul acesta.

George PĂUNESCU
director, I.C.E.
„UNIVERSAL-TRACTOR“
Brașov

Echipment din sistemul pentru recoltarea furajelor (P.A.C.)

„Este necesar să acționăm cu mai multă hotărâre în domeniul recuperării și refolosirii materialelor, începând, desigur, cu energia, cu petrolul, cu combustibilul în general... Trebuie neapărat să luăm măsuri pentru respectarea și reducerea suplimentară a consumurilor de producție, tehnologice, de orice fel !”.

(Din Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 20—21 octombrie a.c.)

REDUCEREA CONSUMURILOR DE ENERGIE ȘI COMBUSTIBILI — SURSĂ DE SPORIRE A EFICIENȚEI

PPRIN SPECIFICUL PRODUCȚIEI și al tehnologiilor de fabricație, unele din instalațiile din dotarea întreprinderilor și combinatelor din domeniul industrializării lemnului și materialelor de construcție sînt mari consumatoare de combustibil și energie. Din această categorie fac parte instalațiile și liniile tehnologice din industria cimentului și varului, ceramicii brute pentru construcții, prefabricatelor din beton, a produselor stratificate din lemn, a celulozei și hîrtiei, a obiectelor sanitare și corpurilor de încălzire din fontă etc. Ca atare, în spiritul orientărilor stabilite la recenta Consfătuire de lucru de la C.C. al P.C.R., este deosebit de importantă adoptarea unor măsuri eficiente care să contribuie la micșorarea constantă și simțitoare a consumurilor specifice.

Cum pot fi realizate încă din 1983 normele de consum prevăzute pentru 1985

PRIN acțiunile întreprinse și finalizate cu consecvență în unitățile productive, consumurile de energie și combustibil pe unitatea de produs au avut o dinamică favorabilă (tabelul nr. 1). Cifrele înscrise în tabel sînt concludente în acest sens. Atît consumul de combustibil, cît și cel de energie electrică înregistrează, în general, o descreștere semnificativă. Rezervele existente în acest domeniu sînt însă importante. Pentru a se realiza sarcina stabilită de Plenara C.C. al P.C.R. din martie a.c. de a se aplica încă în 1983 normele de consum de energie și combustibil prevăzute pentru 1985 au fost reanalizate programele în curs de aplicare și au fost completate cu noi măsuri menite să accelereze atingerea rezultatelor scontate.

1. Schimbarea sau modernizarea tehnologiilor cu randament scăzut și consumuri energetice mari. Avînd în vedere eficiența acestor tehnologii, prin a căror aplicare se scontează obținerea unor economii de 8 315 MW și 25 128 tcc, se urmărește grăbirea introducerii în producție a unor tehnologii cum sînt emailarea PFL cu materiale peliculogene cu uscare la temperaturi joase, îmbunătățirea sistemelor de ventilație la camerele de uscare a cherestelei, uscare cu gaze calde a furnirelor în locul schimbătoarelor de căldură etc. Trebuie spus că în această privință s-au înregistrat unele rezultate însemnate, dar ritmul de aplicare a noilor tehnologii în

unele unități de industrializare a lemnului va trebui să fie intensificat în trimestrul IV, astfel ca în anul următor

● Cîmp larg tehnologiilor cu consumuri energetice reduse ● Urgentarea trecerii cazanelor de ardere a combustibilului de pe hidrocarburi pe combustibili solizi ● Extinderea utilizării combustibililor inferiori și a energiei din surse neconvenționale.

toate întreprinderile vizate să se încadreze în sarcinile stabilite.

Alte măsuri au cîmp de aplicabilitate în unitățile de exploatare a lemnului. Este vorba de extinderea instalațiilor de scos material lemnos în sistem gravita-

În unitățile producătoare de materiale de construcții se acționează în special în domeniul modernizării tehnologiilor de ardere pe seama cărora se pot economisi circa 5 830 tcc și 100 MWh. În această privință, la combinatele de ciment se desfășoară acțiuni ample care privesc creșterea producției de clincher prin procedeul uscat și a coeficientului de reținere a pulberilor de la electrofiltre, modificarea sistemelor de scuturare mecanică prin înlocuirea cu sisteme pneumatice (cu saci sau rame etc.) cu o eficiență de 15 000 tcc și 2 700 MWh.

2. Înlocuirea produselor mari consumatoare de energie și combustibil cu altele cu consumuri mai reduse. În acest sens, se acționează în numeroase unități, printre care și la I.U.P.S. Suceava și I.R.E.M.U.A.S. București, care produc căzi de baie și obiecte sanitare din tablă de oțel emailată și corpuri de încălzire din oțel în locul produselor similare din

Tabelul nr. 1
Evoluția consumurilor de combustibil și energie electrică la principalele produse în perioada 1970—1983 (1965 = 100)

		1970	1975	1980	1981	1983
Ciment	— combustibil	91,4	73,9	67,3	63,8	58,6
	— energie el.	103,8	109,5 ¹⁾	112,2 ¹⁾	109,3 ¹⁾	115 ¹⁾
Var	— combustibil	89,36	83,8	79	75,2	73,6
	— energie el.	99	89,2	97 ²⁾	90,6 ²⁾	93,1 ²⁾
Ceramică brută pentru construcții	— combustibil	95,2	90	83,9	81,3	70,2
	— energie el.	97	93,5	69,2	71,1	66,3
Prefabricate din beton	— combustibil	70	67,6	40	33,1	19,1
	— energie el.	99,9	91,4	60,0	59,2	52,8
PAL	— combustibil	97	83,9	71,8	70,4	67,5
	— energie el.	96	93	80,7	79,1	74,8
Celuloză	— combustibil	93,4	82,9	78,6	78,5	78,4
	— energie el.	98,6	96,5	96,4	96,3	96,2

¹⁾ La fabricarea cimentului consumul de energie electrică este mai mare pentru procedeul uscat, dar cel de combustibil este inferior cu circa 40% procedeului umed, astfel că pe total ciment consumul energetic scade.

²⁾ La var consumul de energie electrică este mai mare pentru varul produs în cuptoarele cu ardere regenerativă, în timp ce consumul de combustibil este mai mic cu cca. 20% față de varul produs în cuptoare înalte, astfel că pe total var consumul energetic este mai mic.

funcional (funiculare), înlocuirea a o parte din tractoare cu trolii la adunatul materialelor lemnoase din igienizarea pădurilor și doborîrituri de vînt. Un alt grup de măsuri vizează mărirea consistenței bastei celulozice, ridicarea productivității instalațiilor de destrămarea a celulozei etc și privește unitățile producătoare de celuloză și hîrtie avînd o eficiență de 760 tcc și 1 245 MWh.

fontă. În afară de eliminarea utilizării coșului, cantitatea de tablă necesară este în aceste cazuri de 4 ori mai mică decît cea de fontă. Pe de altă parte, s-a trecut la reducerea producției de cărămizi și blocuri ceramice în sectorul materialelor de construcții în favoarea dezvoltării producției de blocuri de zidărie din zgură, de beton celular autoclavizat, piatră naturală, tufuri vulca-

nice și altele, care necesită consumuri energetice de circa 3 ori mai reduse decât producția de cărămizi și blocuri ceramice.

Valorificarea intensivă a resurselor energetice refolosibile

O ATENȚIE DEOSEBITĂ se acordă îndeplinirii programului de valorificare a resurselor refolosibile. În acest domeniu se întreprind acțiuni referitoare la realizarea de instalații de recuperare și completări care asigură capacități noi de 131 000 tcc/an la nivelul anului 1984. Această acțiune va avea ca efect recuperarea și refolosirea a peste 90% din totalul resurselor refolosibile.

Dintre acțiunile ce se materializează se impun: utilizarea pentru ardere a borhoturilor la I.C.H. „Reconstrucția” — Piatra Neamț (capacitate de peste 6 000 tcc intrată în funcțiune în trim. III) și C.C.H. Zărnești (9 440 tcc în curs de finalizare), arderea coajei și rumegușului la C.C.H. Brăila (14 000 tcc), și altele. Aceste noi capacități pentru recuperarea și utilizarea unor resurse energetice sint înglobate în inventarul realizat la sfârșitul lunii aprilie a.c. (tabelul nr. 2) ca resurse fără instalații de recuperare.

Tabelul nr. 2
Volumul și structura resurselor energetice recuperabile inventariate la 30 aprilie 1982

Total resurse energetice recuperabile	mii tcc	1740	100%
— din care:			
— cu instalații de recuperare în funcțiune	„	1480,7	85%
— pentru recuperarea primară	„	719,2	
— pentru recuperarea secundară (libere)	„	761,5	
— fără instalații de recuperare	„	259,3	15%
— cu documentații întocmite	„	111,9	
— valorificabile economic	„	73,1	
— nevalorificabile economic	„	38,8	
— fără documentații	„	147,4	
— cu soluții de recuperare	„	33,6	
— fără soluții de recuperare	„	30,6	
— în curs de cercetare	„	93,8	

Paralel cu aceste acțiuni, care urmează a fi dezvoltate și rezolvate etapizat, se acționează și în domeniul folosirii unor combustibili inferiori ca substituenți ai hidrocarburilor. Așa s-a ajuns la introducerea în masa ceramică a șlamului rămas de la spălarea cărbunilor. El a fost experimentat cu succes la arderea ceramicii brute și urmează să fie extins la majoritatea fabricilor Centralei de materiale de construcții. Un program complex de cercetare este axat pe introducerea în procesul de ardere a clincherului din industria cimentului, în amestec cu gaz metan sau păcură, precum și a cărbunilor de mină.

Sarcina de reducere mai accentuată a utilizării hidrocarburilor, pentru diminuarea consumului de combustibili petrolieri la producerea de agent termic, a determinat amplificarea eforturilor în acest domeniu. Inventarul recent încheiat al tuturor consumatorilor de acest gen a scos în evidență un număr destul de mare al acestora. De aceea, s-a trecut la elaborarea unor programe vizând modificarea și adaptarea a peste 20 cazane cu un consum de circa 4 000 tone păcură și combustibil lichid ușor (CLU), pentru a folosi deșeuri lemnoase neindustrializabile și cărbuni. În această privință, încă în cursul acestui an și în 1983, 6 cazane cu un consum de 3 253 t CLU, 1 733 t păcură și 800 mii m³ gaze naturale vor fi transformate pentru a fi alimentate cu circa 20 000 t deșeuri de lemn neindustrializabile și 500 t cărbune. De asemenea, s-a analizat și există posibilitatea înlocuirii și a altor cazane consumatoare de combustibili petrolieri.

Îmbunătățirea randamentelor utilajelor

ÎNCADRAREA în normele de consum și în cotele alocate prin repartiții, reducerea consumurilor energetice în ansamblu și pe fiecare produs sau activitate productivă depind de o serie de factori cu acțiune permanentă sau temporară și cu aport divers în această amplă și complexă acțiune. În consecință, activitatea și preocupările vizează câteva direcții de acțiune:

● **Menținerea în stare bună a utilajelor și instalațiilor tehnologice pentru funcționarea la întreaga capacitate.** Programele întocmite, axate în special pe utilajele de mare productivitate nominalizate, prevăd asigurarea cu materii prime, supravegherea atentă a desfășurării proceselor tehnologice, asigurarea cu piese de schimb din producția internă și asimilarea celor din import. Concomitent cu acestea, s-a trecut la organizarea de echipe de intervenție rapidă, dezvoltarea service-ului de specialitate, controlul permanent și îndrumarea calificată a personalului. Trebuie recunoscut și acceptat că reparațiile de bună calitate, în termenele și etapele planificate, se pot realiza și pe timpul sezonului rece, în scopul de a se reduce virfurile de consum din perioada de iarnă prin oprirea și intrarea în revizii și reparații a agregatelor mari consumatoare de energie termică, electrică sau combustibili.

● **Îmbunătățirea randamentelor cazanelor, uscătoarelor și cuptoarelor.** Măsurile stabilite și derulate riguros au în vedere înlocuirea de ventilatoare la C.E.T. a C.P.L. Tr. Severin, modernizarea C.E.T. și a gospodăriei de combustibil la I.P.L. Timișoara, C.P.L. Gherla și Bistrița, introducerea arzătoarelor fără aer primar la cuptoarele de clincher pe gaze naturale de la C.L. Cimpulung Muscel, C.L.M.R. Turda, C.L.A. Fieni, îmbunătățirea etanșării capului cald al cuptoarelor C.R. 3 000 de la F.C. Tașca etc. În acest mod se poate ajunge la reducerea consumurilor de combustibil și energie cu 4 405 tcc / an, respectiv 1 830 MWh.

● **Eliminarea risipei prin măsuri tehnice și organizatorice.** Această ac-

țiune conduce la reducerea în continuare a consumului de energie termică, folosită în alte scopuri decât cele tehnologice, în așa măsură încât să se realizeze reducerea consumurilor cu 35 770 tcc și 73 703 kWh. Înfăptuirea acestor cerințe se poate realiza prin urmărirea pe fiecare secție și consumator în parte, pe baza fișelor limită, a consumurilor de energie și combustibil, prin montarea de aparatură de măsură a consumurilor, eliminarea mersului în gol, scurtarea distanțelor de transport tehnologic etc. Mai multă grijă va trebui acordată în unitățile productive elanșării instalațiilor de ventilație centralizate la tehnologiile prelucrătoare și înlocuirii lor cu instalații locale de mică putere cu filtre cu saci spre a reduce cu până la 80 la sută compensarea cu aer cald.

În afară de acestea, pentru substituirea combustibililor lichizi și gazoși pentru perioada 1982—1985, eforturile vor mai trebui canalizate pentru materializarea în timp cât mai scurt a altor prevederi cum ar fi:

● **Producerea și utilizarea de energii din surse neconvenționale.** Una dintre acestea este utilizarea apei geotermale pentru unele procese tehnologice ca: încălzirea spațială la unitățile și secțiile din Săcuieni, Tileagd, Nădlac, Oradea, Tășnad, Pecica, Sînnicolaul Mare, Satu Mare, Jimbolia.

● **Extinderea utilizării energiei solare la preuscarea naturală a cherestelei și semifabricatelor din toate unitățile de industrializare a lemnului, cât și la uscarea mucavalei, la tratamentul termic al prefabricatelor, la uscarea ceramicii brute etc.** De asemenea, în programe se prevede producerea pe aceeași cale a apei calde menajere și de uz gospodăresc la unele școli, cantine, cămine și grupuri de șantier.

● **Folosirea energiei pe bază coliană,** cu întrebunțări diverse în exploatarea forestieră. Acțiunea se află în diverse faze de derulare, dar ea necesită o mai mare preocupare pentru unitățile și secțiile direct interesate, cât și pentru factorii de proiectare, execuție, îndrumare și control din minister.

● **Eforturi deosebite se cer îndreptate spre îndeplinirea programului de producție a energiei electrice prin microhidrocentrale,** lucrările fiind foarte avansate, în special în cadrul unităților Centralei de exploatare a lemnului. La jumătatea acestui an erau deja amenajate peste 30 de microhidrocentrale cu puteri între 10 și 0,5 kW. În urma acțiunilor de identificare a amplasamentelor făcute în întreprinderile centralei amintite rezultă că pot fi realizate un număr de peste 120 obiective de până la 150 kW, din care în acest cincinal vor trebui montate, în afara celor existente, încă 50, cele mai multe din acestea avind puteri instalate de circa 10 kW.

Sint stabilite, desigur și alte acțiuni a căror finalizare va asigura o mai riguroasă gospodărire a resurselor energetice. Urmărind aplicarea lor, se va putea ajunge ca nivelurile normativelor prevăzute pentru 1985 să fie atinse încă din 1983.

Sergiu MOȚĂȚEANU

director adjunct în Ministerul Industrializării Lemnului și Materialelor de Construcții

25 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii în Dobrogea

O. EVOLUȚIE CARE DEMONSTREAZĂ SUPERIORITATEA AGRICULTURII SOCIALISTE

REALIZAREA cooperativizării în întreaga agricultură a României — eveniment de la care s-au împlinit, în primăvară, 20 de ani — a reprezentat o măreață victorie a revoluției socialiste, a însemnat victoria definitivă a socialismului la orașe și sate, lichidarea pentru totdeauna a oricăror clase exploatare și trecerea întregului nostru popor la orânduirea socialistă, realizarea unității economico-sociale, a modului de producție unitar, socialist, în țara noastră.

Așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Cuvîntarea la marea adunare populară din Constanța consacrată „Zilei recoltei” și împlinirii a 25 de ani de la încheierea cooperativizării agriculturii în Dobrogea, pe întreaga țară „în anii care au trecut de la cooperativizare, am obținut progrese însemnate în creșterea producțiilor de cereale, în sporirea producției și a efectivelor animale, în dezvoltarea producției de plante tehnice, a producției în viticultură și legumicultură. Pe această bază, am asigurat îmbunătățirea continuă a bunei aprovizionări a populației, iar acum asigurăm înlăturarea programului de autoconducere și autoaprovizionare”; rezultatele din acest an „crează condiții pentru ea, în anii următori, să obținem o creștere și mai puternică a producției agricole, înlăturarea noii revoluții agrare”.

Cei 25 de ani care au trecut de la încheierea cooperativizării în Dobrogea au însemnat o perioadă de continuă înflorire pentru agricultura acestei zone, au adus însemnate transformări de ordin politic, economic și social. În cadrul economiei socialiste unitare care a fost creată, agricultura a cunoscut un proces rapid și armonios de dezvoltare. Unitățile agricole socialiste din județul Constanța, ca și din întreaga Dobrogea, au fost sprijinite masiv cu mașini și tractoare, cu îngrășăminte chimice și semințe selecționate, precum și cu un mare număr de specialiști, în vederea creșterii producției agricole și consolidării economico-organizatorice. Țărănimii a devenit o clasă nouă, omogenă, cu interese comune. Tripla calitate de proprietar, producător și beneficiar îi conferă atribute specifice, fundamentale deosebite de cele ale țărănimii individuale, răspunderile și drepturile cooperativizării realizându-se în cadrul fertil al democrației cooperatiste. Transformarea socială a fost însoțită și de o transformare spirituală a țărănilor, deschizându-i-se cîmp liber spre învâ-

țătură, spre însușirea tehnologiilor moderne de producție, necesare în agricultură, în noile condiții.

Agricultura județului Constanța a cunoscut o puternică dezvoltare cu deosebire în anii care au trecut de la Con-

● Veniturile medii anuale obținute de membrii cooperatori din activitatea desfășurată în cooperativele agricole de producție au crescut în 1982 de 3,5 ori față de 1957 ;

● În agricultura județului lucrează în prezent peste 1500 de ingineri și alți specialiști cu pregătire superioară, adică de trei ori mai mult decît în 1957 ;

● Aproape o treime din populația localităților rurale, care lucrează direct în agricultură, peste 20 000 de oameni sînt astăzi mecanizatori și mecanici agricoli, constructori, hidroamelioratori etc. ;

● În toate satele județului, după încheierea cooperativizării agriculturii, din casele existente, în prezent, aproape o treime sînt noi, iar celelalte refăcute, iar din fondurile statului s-au construit pentru specialiști și muncitori calificați din agricultură peste 800 apartamente, precum și numeroase locuri în cîmine ;

● Numărul elevilor de la sate a crescut de la 70 024 în 1957, la 127 948 în 1982, iar al copiilor în grădinițe de la 12 846 în 1957, la 24 571 în 1982 ;

● La sate există, în prezent, 143 cîmine culturale, biblioteci satești, cinematografe, 4 muzee.

gresul al IX-lea al partidului. Prin alocarea unui volum sporit de investiții a fost modernizată în totalitate baza ei tehnico-materială, ceea ce permite practicarea unei agriculturi intensive, de mare randament. În prezent, pe ogoarele județului sînt folosite 7 481 de tractoare, 3 723 de combine autopropulsate și alte mii de mașini, într-o gamă tot mai complexă, care permit executarea la timp a tuturor lucrărilor agricole. Suprafața amenajată pentru irigații, care

în anul încheierii cooperativizării era de numai 4 472 hectare, a ajuns acum la 334 000 hectare, ceea ce reprezintă 74 la sută din suprafața arabilă a județului.

Tabelul nr. 1

Dinamica dotărilor tehnice

	1957	1982	1982/1957
Tractoare folosite (buc.)	2 010	7 481	3,72 ori
Combine autopropulsate (buc.)	214	3 723	17,4 „
Îngrășăminte chimice			creștere de 8 ori
Suprafața amenajată pentru irigații (ha)	4 472	334 000	74,69 „

lui, iar cantitățile de îngrășăminte chimice livrate unităților agricole, în acest an, sînt de peste 8 ori mai mari față de cele din 1965.

Proprietatea socialistă asupra pămîntului și a celorlalte mijloace de muncă, gradul ridicat de înzestrare tehnică și creșterea pregătirii profesionale a țărănimii au permis valorificarea tot mai bună a resurselor de producție, județul Constanța înscriindu-se, în ultimii ani, cu cele mai dinamice ritmuri de creștere a producției agricole din țară. La majoritatea culturilor, producțiile medii la hectar au cunoscut creșteri viguroase. La grâu, de exemplu, producția realizată anul acesta este de 3,7 ori mai mare față de cea din 1957, 20 de unități agricole — de stat și cooperatiste — realizînd peste 5 000 kg la hectar. Ca urmare a aportului deosebit al mecanizării, chimizării și irigațiilor, producția de porumb a crescut în același interval, de 5,1 ori, în unitățile agricole fruntașe realizîndu-se frecvent, pe suprafețe mari, 10 000—12 000 kg la hectar. Creșteri la fel de importante s-au înregistrat în producția de legume ; de la 5,6 tone la 22 tone la hectar ; în producția de struguri — de la 4870 kg la 11 200 kg. Toate acestea demonstrează capacitatea agriculturii județului de a se dezvolta în ritmuri și mai accelerate, așa cum a cerut secretarul general al partidului la marea adunare populară ce a avut loc recent în municipiul Constanța.

Creșterea continuă a producției agricole, îndeosebi pe scama ridicării pro-

ductivității muncii, a determinat sporirea veniturilor obținute de țărani cooperatori și îmbunătățirea generală a condițiilor de trai. Față de 1957, veni-

Tabelul nr. 2

Dinamica producțiilor medii vegetale

	1957	1982	1982/1957
Cereale (kg/ha)	creștere de 3, 7 ori		
Legume (t/ha)	5,6	22	3,93
Cartofi (t/ha)	7,8	20	2,56
Struguri (kg/ha)	4 870	12 200	2,30

turile medii anuale obținute de membrii cooperatori din județ, din activitatea desfășurată în cooperativele agricole de producție au crescut, în 1981, de 3,5 ori. Acestea se regăsesc în accesul larg al populației sătești la bunurile industriale de folosință îndelungată, în îmbunătățirea radicală a condițiilor sale de locuit.

Datorită măsurilor luate în acest an de către conducerea de partid și de stat, pentru creșterea mai rapidă a veniturilor țărănimii, și micșorarea decalajelor față de celelalte categorii de oameni ai muncii, cei care muncesc în cooperativele agricole de producție din județ, beneficiază de importante cîștiguri. Îmbunătățirea retribuției muncii, precum și perfecționarea sistemului de prețuri, prin acordarea de prime de

producție, cointerează puternic țărâ-nimea cooperatistă în creșterea și modernizarea producției agricole.

Pe baza măsurilor aplicate cu toată responsabilitatea încă de pe acum și preluind experiența unităților fruntașe, oamenii muncii din agricultura județului Constanța și-au propus ca în 1983 să obțină producții medii de 5 000 kg grâu, 5 500 kg orz și 10 000 kg porumb la hectar. Astfel, producția globală agricolă urmează să înregistreze un ritm mediu de creștere superior cu 3—4 procente prevederilor cincinalului. Pînă în 1985, ca urmare a extinderii și perfecționării mecanizării, chimizării și irigațiilor, județul Constanța va realiza o producție marfă de peste 2 milioane tone de cereale. Programele stabilite, prevăd, de asemenea, ca prin dezvoltarea cantitativă și calitativă a șeptelului, îmbunătățirea furajării și a tehnologiilor de creștere și exploatare a animalelor, să se realizeze creșteri considerabile la producția de lapte, carne ouă și lînă. Pe aproximativ aceleași suprafețe cultivate cu legume și ocupate de vii și livezi, se vor obține cu 110 000 tone de legume, 15 000 tone de struguri și 2 000 tone de fructe mai mult decît în acest an.

Pretutindeni, în satele județului, s-a trecut la exploatarea concretă a modalităților practice de acțiune pentru înfăptuirea programelor stabilite, pentru aplicarea fermă a autoconducerii și autoaprovizionării județului și a fiecărei localități.

Tabelul nr. 3

Dinamica efectivelor și a principalelor produse animaliere

	1957	1982	1982/1957
Bovine (mii capete)	80,5	161	2,00 ori
Porcine (mii capete)	120	510	4,25
Ovine (mii capete)	685	1 030	1,50
Lapte (mii hl)	185	760*	4,11
Carne (mii t)	12	62*	5,17
Lînă (kg/cap)	2,1	4,8	2,29

*) producții estimate

Sînt obiective de mare anvergură, încadrate organic în conceptul emanat din gîndirea profund novatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu privind noua revoluție agrară.

Munca sirguincioasă a zecilor de mii de lucrători din agricultura județului, sprijinită pe puternica bază tehnico-materială, va asigura în continuare sporirea substanțială a producției agricole vegetale și animale, aprovizionarea corespunzătoare a populației județului, precum și o contribuție tot mai importantă la satisfacerea nevoilor economiei naționale.

Radu APOSTOL
Teodor GUȚU
Constanța

COMENTARIU LA UN GRAFIC

Cum se realizează planul la producția metalurgică

PE PRIMELE 9 luni din anul 1982 întreprinderile Ministerului Industriei Metalurgice au realizat și depășit producția fizică la unele sortimente planificate, dar la altele, foarte importante pentru economia națională, s-au înregistrat nerealizări substanțiale. Ca de exemplu fontă, oțel, laminate mijlocii și ușoare, laminate finite pline din oțel, țevi din oțel — total burlane de tubaj, sirme din oțel trase la rece ș.a. Restanțele menționate au afectat pe unii beneficiari de produse metalurgice, îngreunîndu-le posibilitățile de a-și îndeplini la rîndul lor sarcinile de plan.

O analiză a cauzelor care au determinat această situație arată că la unele întreprinderi n-au fost atinși parametrii proiectați la noile capacități, ceea ce a condus la situarea sub prevederi a producției preconizate. Este cazul, de exemplu, cu laminorul de sirmă de la I.S.P.S. — Bacău (53% realizat din producția planificată), laminorul de benzi la cald etapa I—IV (81%) și instalațiile de șleberi turnate continuu (68,5%) din cadrul C.S. Galați, secția de burlane de foraj de mare adîncime de la Întreprinderea de țevi Roman etc. O altă cauză o constituie deseori defectiuni generatoare de întreruperi în procesul de producție (la cuptoarele electrice,

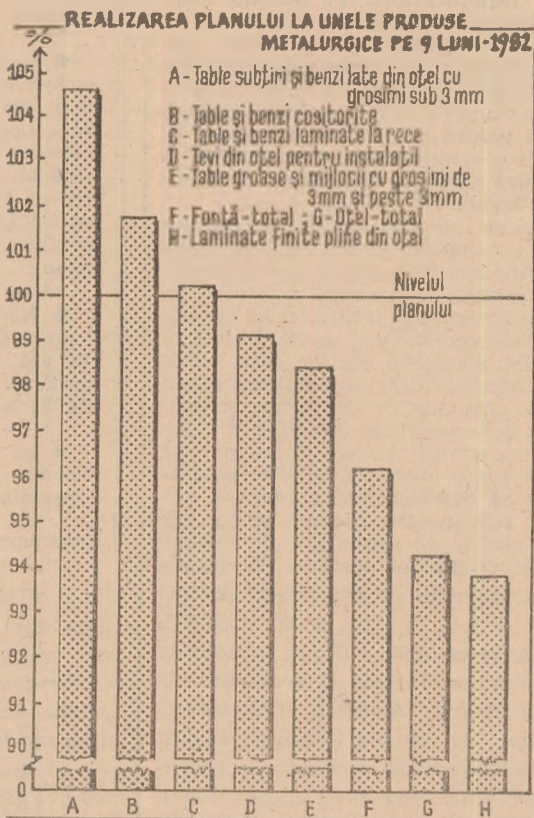
la furnalul nr. 3 de la C.S. „Victoria” — Călan etc.), datorate nereparării și neîntreținerii în bune condiții a utilajelor din dotare.

La grupa de laminate și țevi — la care se constată nerealizări importante — situația se poate remedia neîntîrziat cu condiția ca M.I.M. să ia măsuri pentru că laminorul de semifabricate de la C.S. Galați, aflat în probe tehnologice, să intre în producția curentă, asigurînd liniile de profile și de țevi cu semifabricatele necesare; în același timp, trebuie luate măsuri pentru creșterea producției pe laminorul continuu de țevi de la Zalău, prin dotarea ajustajului acestuia cu utilajele necesare pentru a putea prelua o mai mare cantitate de țevi laminate (în prezent, din capacitatea totală a ajustajului, numai 50% este dată în funcțiune). Dar, pe lîngă măsurile care pot determina prin efort propriu în întreprinderi o mai bună desfășurare a producției, M.I.M. și centralele din subordine vor trebui ca în trimestrul IV. a.c. să ajute unitățile pentru a întocmi programe de înnoire a producției care să cuprindă îndeosebi sortimentele deficitare — care erau prevăzute la import — ținînd seama și de existența în prezent a unor stocuri mari

la unele laminate (țevi și produse de prelucrare metalurgică), care se cer cit mai operativ

atrase în circuitul productiv.

P.C.

Înfăptuirea programului de irigații și asigurarea sporurilor de producție preconizate

POTRIVIT obiectivelor noii revoluții agrare, măsurilor adoptate de conducerea de partid și de stat pentru dezvoltarea și modernizarea bazei tehnico-materiale a agriculturii, în etapa actuală se înfăptuiește un vast program de îmbunătățiri funciare care vizează reducerea la maximum a dependenței producției agricole de factorii naturali necontrolabili. Programul are în vedere: valorificarea cât mai deplină a potențialului productiv al solurilor din zonele cu deficit de precipitații, prin lucrări de irigații; utilizarea integrală a terenurilor cu exces de umiditate, prin lucrări de desecare și drenaj; reintroducerea în circuitul productiv normal a terenurilor erodate, prin lucrări de combatere a eroziunii. Se au în vedere, de asemenea, lucrări de punere în valoare a terenurilor inundeabile, sărurate, a nisipurilor etc.

Efectele lucrărilor de îmbunătățiri funciare sînt evidente pentru economia națională, totuși ele nu se situează la nivelul eforturilor făcute — și aceasta datorită mai multor cauze, printre care — așa cum a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta Plenară a C.C. al P.C.R. — ignorarea unui principiu de bază: **realizarea în complex a lucrărilor de îmbunătățiri funciare**. Adică: lucrări de irigații împreună cu lucrări de combatere a excesului de umiditate; lucrări de îndiguire cu lucrări de drenaj și desecare, dar și cu irigații; lucrări de regularizare a cursurilor de apă cu lucrări de combatere a eroziunii pe versanți; lucrări de irigații cu lucrări de nivelare; lucrări de îmbunătățiri funciare în perimetrul agricol cu lucrări de gospodărirea apelor și de amenajare a terenurilor din fondul forestier.

Secretarul general al partidului a atras atenția organelor de partid și de stat, organelor agricole, ministerului de resort să acționeze energic pentru ca fiecare județ să dispună de mijloacele tehnice, cadrele, proiectele cerute de îndeplinirea programelor privind îmbunătățirile funciare — irigații, desecări, ameliorare. **„Încă din acest an, să stabilim măsurile corespunzătoare și să asigurăm tot ce este necesar în vederea realizării lor. Încă din toamna acestui an și la iarnă va trebui să desfășurăm o activitate intensă în acest important sector al îmbunătățirilor funciare”**.

Referindu-ne la lucrările de irigații, care dețin ponderea cea mai mare ca suprafață din teritoriul agricol și ca efort financiar, acestea ridică trei principale probleme:

- asigurarea resurselor de apă pentru irigații;
- menținerea capacității de producție a solurilor irigate;
- recuperarea investițiilor suplimentare, prin sporurile de producție față de suprafețele neirigate.

Sînt probleme cu care se confruntă în prezent agricultura noastră irigată, care deține o suprafață de peste 2,4 milioane ha (aproximativ 1/4 din suprafața arabilă totală); în viitor nu prea îndepărtat, cînd irigațiile se vor extinde pe 5 milioane ha, adică pe jumătate din suprafața arabilă, confruntarea va fi cu siguranță mai severă. Disponem, între termenul acestei perspective, de un interval ceva mai mare de un deceniu, suficient probabil ca valorificarea potențialului irigabil al țării să aibă loc în momentul cînd problemele menționate au fost deja soluționate.

Asigurarea resurselor de apă

CARACTERUL limitat al resurselor de apă dulce și creșterea rapidă a consumurilor unei societăți umane în plină dezvoltare sînt elemente simptomatice ale unor deficite crescînde de apă. Dacă se ține seama că din totalul necesarului, agricultura consumă trei pătrimi, găsirea și exploatarea mijloacelor de reducere a acestui consum reprezintă principala cale de prevenire a declanșării crizei de apă.

Mai este o cale de înlăturare a unei asemenea crize, utilizarea la irigații a apelor uzate (al căror volum a înregistrat creșteri impresionante în ultimii ani, de la 3,1 miliarde m³ apă uzată evacuată în emisarii naturali în 1970, la peste 7 miliarde m³ în 1980). Ne referim, în primul rînd, la apele uzate orașenești, apoi la cele industriale de la fabricarea amidonului, de la topitoriile de in și cîneapă, de la combinatele de îngrășăminte azotate și de la alte procese industriale, precum și la apele uzate provenite de la complexele de creștere industrială a animalelor și în special a porcilor. Reintegrarea în mediul

natural a acestor ape uzate, sub formă de apă de irigație constituie principala cale de lichidare a efectelor de poluare a mediului (solul agricol îndeplinind rolul de agent epurator), dar în același timp o semnificativă resursă suplimentară de apă și de elemente fertilizante pentru culturile agricole.

Revenind la problema reducerii consumului de apă în agricultura irigată, fie ca apă convențional curată, fie ca apă uzată, ea se impune nu numai datorită rezervelor limitate, dar și pentru alte rațiuni tot atît de importante, care vizează atât capacitatea de producție a solurilor supuse excesului de umiditate sau excesului de săruri (în cazul apelor uzate) cît și eficiențele economice a culturilor irigate, ca urmare a reducerii cheltuielilor de producție.

Principalele căi de reducere a consumului de apă pentru irigații constau în: diminuarea pierderilor în timpul transportului și în timpul procesului de irigare; micșorarea necesarului de apă de irigație la unitatea de suprafață cultivată, pe seama rezervelor de apă înmagazinate în sol.

● **Reducerea pierderilor de apă în timpul transportului și în timpul procesului de irigare.** Pierderile în timpul transportului de la sursă la terenul cultivat pot atinge valori incredibile de mari. Sînt citate cazuri cînd peste 80% din apa extrasă din sursă se pierde în canale prin infiltrație, iar în cazul canalelor de pămînt necăptușite, pierderile de 50% sînt frecvente. Apa infiltrată în pămînt în zona canalelor de transport determină ridicarea nivelului freatic, cu consecințe dezastruoase pentru sol, prin declanșarea proceselor de sărăturare sau înlăstînire. Astfel de procese de natură antropică sînt deja semnalate în țară, în unele sisteme mari de irigații (Stoenești-Vișina, Terasa Călărași, Terasa Brăilei etc.), afectînd suprafețe de sute sau mii de hectare.

Constituie aceste fenomene o consecință fatală a irigațiilor? Categoriec nu! Este o problemă ce vine doar în soluțiile de proiectare și mai ales de calitate a execuției lucrărilor de îmbunătățiri funciare. În acest sens, lucrările de modernizare prevăzute în ultima vreme au în vedere impermeabilizarea canalelor de irigații.

Pierderi importante de apă de irigație au loc chiar în timpul procesului de irigare, fie prin evaporație în aer, fie prin scurgere la suprafața terenului, fie prin infiltrație sub stratul cu rădăcini. Aceste pierderi, evaluate la 10—30% din volumul de apă distribuit pe terenul irigat, pot fi substanțial reduse odată cu perfecționarea instalațiilor de irigare sau prin îmbunătățirea tehnicilor de udare. Măsurile luate recent în cadrul sistemelor de irigații au în vedere și diminuarea acestor pierderi.

● **Reducerea necesarului de apă de irigație la unitatea de suprafață, pe seama rezervelor de apă înmagazinate în sol.** Problema constă în a găsi și folosi mijloacele de a capta în sol toată apa provenită din precipitații și, în același timp, mijloacele de a împiedica pierderea apei acumulate.

Aceste mijloace aparțin sistemului de agricultură din zonele secetoase lipsite de surse de apă pentru irigație. Sistemul (inițiat în S.U.A. și denumit „dry-farming”) — premergător sistemului de agricultură irigată a fost practicat cu deosebit succes în Cîmpia Bărăganului, în perioada anilor 1935—1965. Respectînd reguli precise de luptă împotriva secetei, s-au obținut producții bune sau chiar foarte bune, prin valorificarea fără nici un fel de risipă a cantităților limitate de precipitații. Se citează exemplul devenit clasic al producției record de griu, necunoscută pînă atunci în România de 4300 kg/ha la Stațiunea de cercetări agricole Mărculești în anul 1938, cu precipitații de 375 mm.

În sistemul de agricultură irigată apare necesar, în mod paradoxal, să se aplice regulile sistemului „dry-farming”, care au ca efect asigurarea pentru plante a unei cantități mai mari de apă din rezerva naturală și, în consecință, solicitarea de cantități mai mici de apă de irigație. Cu alte cuvinte, suplimentarea cu apă de irigație trebuie făcută numai după ce au fost epuizate toate resursele naturale înmagazinabile în sol.

Una dintre principalele măsuri ale sistemului „dry-farming”, absolut necesară pe terenurile cu agricultură irigată, o constituie **perdelele de protecție plantate cu esențe forestiere**. Ele reduc viteza vîntului, silind zăpada să se depună pe terenul agricol și împiedicînd, în același timp, pierderea apei prin evaporare.

În Cîmpia Bărăganului și în Dobrogea se înființaseră, cu 30—40 de ani în urmă, sute de kilometri perdele de protecție.

cu foarte bune rezultate pentru economia apei din zonă; ulterior, odată cu construirea marilor sisteme de irigații, ele au fost defrișate. S-a făcut, după părerea noastră, o greșală — care trebuie corectată, în scopul cruțării apei de irigație.

O altă categorie de măsuri din sistemul „dry-farming” se referă la lucrările solului, care trebuie executate în așa fel încât să mențină solul „deschis”, capabil adică să primească toată cantitatea de precipitații — și în același timp „închis”, adică să nu lase să se piardă apa înmagazinată prin evaporație sau prin evapotranspirația buruienilor. Din acest ultim punct de vedere, întreținerea ireproșabilă a culturilor este o măsură a sistemului „dry-farming” și, în același timp, o măsură de agricultură irigată, deoarece o cultură îmburuienată va suferi de secetă, chiar în condițiile unui regim de irigare foarte corect aplicat.

O altă cale de reducere a necesarului de apă de irigație este **excluderea de la irigare a terenurilor cu aport freatic**. Pe aceste terenuri, sporul obținut prin irigare este mic și, deci, neeconomic. Agricultură irigată practică în aceste condiții devine nerentabilă și, prin urmare, irigația apare ca o măsură nerațională. Irigarea terenurilor freatic umede se poate considera, cel puțin în etapa actuală, un lux.

Mentținerea capacității de producție a solurilor irigate

UNEORI, după o perioadă oarecare de timp (citeodată chiar după câțiva ani) și fără nici o cauză aparent legată de modificarea tehnologiei de cultură a plantelor, producțiile de pe terenurile irigate încep să scadă. Scăderile pot fi aproape imperceptibile sau vertiginose, se pot opri la niveluri mai ridicate ori mai coborâte sau producțiile pot fi compromise în întregime. În acest ultim caz, solul a pierdut capacitatea de producție pentru o lungă perioadă de timp.

Cauzele de micșorare sau de pierdere a capacității de producție a solurilor în condiții de irigare sînt multiple și diferite, dar toate de natură antropică, ca urmare a greșelilor comise în practicarea agriculturii irigate.

Principalele fenomene care determină reducerea sau pierderea capacității de producție a solurilor irigate sînt: reducerea permeabilității, scăderea conținutului în humus, levigarea sărurilor nutritive, eroziunea orizontului arabil, sărăturarea și înmlăștinirea. Ne vom referi, în continuare, numai la două din aceste cauze.

● **Scăderea conținutului în humus.** Umiditatea favorabilă din solul irigat intensifică activitatea microorganismelor, astfel că procesul de mineralizare a humusului se desfășoară într-un ritm accelerat, care aproape întotdeauna întrece ritmul de formare a humusului din resturile vegetale. Deoarece bilanțul humusului este pe solurile irigate de regulă negativ, resimțindu-se foamea de materie organică, se impune — ca o regulă de bază a agriculturii irigate — refacerea proviziei de humus. Aceasta se poate realiza prin diferite mijloace de care dispune agrotehnica rațională.

Referindu-ne la folosirea îngrășămintelor organice, care reprezintă mijlocul de bază al îmbogățirii solului în materie organică, sînt de menționat două aspecte deosebite.

În primul rînd, se resimte în țară o **criză accentuată de gunoi de grajd**, deși efectivele de animale sînt mult mai mari ca în trecut. Explicația constă în repartitia foarte neuniformă în teritoriu a acestui valoros produs secundar. Din complexe de creștere de tip industrial, se evacuează zilnic cantități uriașe de dejecții, cu capacitate ridicată de poluare a mediului, dar foarte valoroase ca îngrășămint organic; acestea sînt însă utilizabile numai pe o zonă restrînsă în jurul complexelor, datorită dificultăților de transport.

În al doilea rînd se ridică problema **gradului de fermentare a acestor îngrășăminte în momentul incorporării în sol**. Cercetări recente au demonstrat că incorporarea în sol a gunoii de grajd proaspătă, a nămolurilor crude de la stațiile de epurare ale complexelor de creșterea animalelor, precum și a resturilor vegetale nedescompuse (paie, coceni, bețe de floarea-soarelui ș.a.) provoacă procese violente de fermentare aerobe, care antrenează în descompunere și humusul din sol, mineralizîndu-l într-o proporție apreciabilă. Rezultă că **fertilizarea organică a solurilor irigate trebuie făcută numai cu materie organică fermentată în prealabil**.

Pe baza rezultatelor unor cercetări efectuate în țară în ultima vreme și a noilor orientări teoretice, se preconizează compostarea pe platforme a tuturor materialelor organice destinate fertilizării solului. Trebuie avute în vedere nu numai deșeurile organice din agricultură, ci și deșeurile menajere evacuate și depozitate la periferia centrelor urbane, precum și nămolurile organice obținute în stațiile de epurare (ale centrelor urbane,

ale unor întreprinderi industriale și ale complexelor de animale). Transformarea acestor produse — cu valoare minimă sau fără valoare — în îngrășăminte organice concentrate pentru agricultură, prin compostare dirijată cu ajutorul biopreparatelor, constituie o rezervă inestimabilă de refacere și menținere a fertilității solurilor irigate. Compostul, a cărui compoziție chimică este foarte apropiată de a humusului, poate fi obținut în stații de compostare — adevărate biofabrici — amplasate lângă sursele de deșeuri organice. De pildă, la periferia orașului Oradea, pe o rază de cca 10 km se obțin anual peste 1 milion tone de deșeuri organice, provenite din creșterea animalelor, din industria locală și de la salubritatea orașului. Este de precizat că în 1976 s-au obținut primele șarje de compost din nămolurile de la stațiile de epurare ale complexelor de creșterea porcilor, care a corespuns exigențelor unui îngrășămint organic de calitate superioară și care poate substitui îngrășămintele chimice, atît pe terenurile arabile, cît și în secele de legume, degrevînd industria.

● **Sărăturarea și înmlăștinirea terenurilor irigate.** Deficitul anual de umiditate din zona irigabilă a țării variază între 150 și 450 mm, cantitate care se completează prin irigare. Luînd 300 mm drept cifră medie a deficitului de umiditate (adică un necesar de apă de irigație sub forma unui strat de apă în grosime de a treia parte dintr-un metru) și raportîndu-l la suprafața actuală irigată, de 2,4 milioane ha, rezultă un volum de apă de cca 7,2 miliarde m³. Este volumul de apă de irigație care, în etapa actuală, se distribuie efectiv pe suprafața amenajată pentru irigație în fiecare an. La cele 5 milioane ha, cît reprezintă potențialul irigabil al țării, volumul de apă de irigație distribuit anual se va ridica la cca. 15 miliarde m³.

Cifrele vorbesc de la sine. Au loc modificări certe ale echilibrului factorilor naturali pe acest vast teritoriu, cu efectele favorabile scontate, care derivă din satisfacerea optimă a necesarului de apă a culturilor agricole. Ruperea echilibrului factorilor naturali determină, însă, și efecte defavorabile care pot scăpa controlului. Ne referim la posibilitatea ca, sub influența cantităților mari de apă pătrunse în sol, nivelul apei freactice să se ridice, creîndu-se condiții de predispoziție pentru declanșarea proceselor de sărăturare secundară sau de înmlăștinire. În diverse regiuni ale globului sărăturarea secundară, această teribilă calamitate, a contribuit la distrugerea unor civilizații înfloritoare din antichitate, a micșorat productivitatea sau chiar a scos din producție milioane de hectare de terenuri irigate.

Dată fiind gravitatea fenomenelor de acest fel, care au loc și astăzi în unele părți ale lumii, problema prevenirii sărăturării secundare și a înmlăștinirii terenurilor irigate preocupă tot mai mult forurile științifice și organizațiile internaționale. Se menționează o serie de consfătuiri și simpozioane internaționale, organizate sub auspiciile FAO și UNESCO, care au reușit să stabilească geneza fenomenelor și să evidențieze posibilitățile tehnice moderne de stăvilire a acestor procese distructive pentru fertilitatea solurilor irigate.

Un fenomen care are loc astăzi și care poate deveni preocupant, este ridicarea generală a nivelului apelor freactice. Observațiile executate în sistemele de irigații și studiile privind prognoza nivelului freatic în diferite zone din sudul și sud-estul țării indică perspectiva atingerii adîncimii critice de sărăturare, considerată de cca 2 m, în 10—15 ani în toate zonele unde nivelul freatic inițial nu era mai coborît decît 8—10 m.

Desigur, nu numai irigația, ci și alte cauze, explică ridicarea nivelului freatic în jumătatea de sud a țării. Una dintre ele — deloc neglijabilă — este înrăutățirea drenajului natural, ca urmare a diferitelor fenomene naturale sau antropice: ridicarea imperceptibilă a nivelului Mării Negre ca urmare a ridicării nivelului Oceanului Planetar, datorită intensificării topirii ghețarilor; mișcări tectonice extrem de lente de infundare a platformei continentale pe direcțiile N-V, S-E (în dreptul cetății antice Histria nivelul Mării Negre a crescut în 2 milenii cu 4 m); îndigarea Lunzii Dunării. O altă cauză, dar cu efect temporar, a fost suita de ani ploioși din perioada 1970—1980, care a determinat creșteri masive ale nivelului freatic. Altă cauză (care a mai fost amintită) — determinată de existența sistemelor de irigații, dar nu de irigația în sine — o constituie pierderile enorme de apă prin infiltrație, din canalele de aducțiune a apei; ele pot și trebuie să fie stăvilite complet prin lucrări de impermeabilizare.

În ce privește irigația în sine, ea poate influența poziția nivelului freatic numai în cazul solurilor hidromorfe (lăcoviști), cu apa freatică la 0,8—3 m, sau în cazul solurilor freatic umede, la care franja capilară ajunge în orizontul cu rădăcini. Pe solurile freatic umede, apa de irigație aplicată chiar în cantități

prof. dr. doc. Vlad IONESCU-SISEȘTI

(Continuare în pag. 31)

AUTOGESTIUNEA ÎN ÎNTREPRINDERI:

RĂSPUNDERI, ACȚIUNI, REZULTATE

VENITURILE FIECĂRUI OM AL MUNCII, ÎN FUNCȚIE DE REZULTATELE OBTINUTE

APLICAREA cu fermitate a principiilor noului mecanism economico-financiar presupune realizarea integrală, ritmică și la termen a tuturor indicatorilor economico-financiar planificați, desfășurarea unei activități eficiente, rentabile. Principiile de bază ale noului mecanism — autogestiu-nea și autoconducerea — nu pot fi aplicate fără ca activitatea economică să fie rentabilă în toate sectoarele, fără lichidarea stărilor negative de lucruri care perpetuează menținerea unor produse nerentabile, cheltuielile neeconomice, irosirea materiilor prime și materialelor. Orice produs sau activitate trebuie să fie rentabile, să asigure acoperirea cheltuielilor ocazionate din veniturile realizate și să permită obținerea unui anumit beneficiu — indicator sintetic cu mare putere de caracterizare a activității unităților economice, care oglindește gradul de îndeplinire a planului de producție, cantitativ, calitativ și pe sortimente, modul de folosire a resurselor umane și materiale, de promovare a progresului tehnic, nivelul productivității muncii și al reducerii costurilor de producție, a cheltuielilor de circulație.

În spiritul principiilor societății noastre socialiste, veniturile fiecărui om al muncii trebuie să fie strins legate de rezultatele obținute în producție. Recalcularea fondului planificat de retribuire a personalului muncitor trebuie legată mai strins de realizarea indicatorilor producția netă și producția fizică, de creșterea productivității muncii și în final de beneficiu.

Stabilirea fondului de retribuire admisibil, în condițiile folosirii indicatorului producție netă, se face în funcție de aportul pe care îl aduce o întreprindere la formarea venitului național în deplină concordanță și cu interesele economiei naționale, de realizare și depășire a acumulărilor socialiste planificate — cea mai importantă sursă de venituri a bugetului de stat ce asigură reproducția socialistă lărgită.

Una dintre condițiile esențiale pentru folosirea eficientă a producției nete în comensurarea cât mai exactă a drepturilor de retribuire a muncii este aceea ca realizările obținute să fie calculate cu respectarea întocmai a normelor metodologice și tehnice elaborate în acest scop de organele centrale de sinteză. În acest context se impune îmbunătățirea actualelor norme metodologice ale Direcției Centrale de Statistică privind întocmirea dărilor de seamă statistice referitoare la producția netă — la capitolul cheltuieli materiale — menționându-se expres ce rinduri se însumează din recapitularea cheltuielilor de producție întocmită pe baza modelului anexa nr. 1, aceasta pentru determinarea volumului corect al cheltuielilor materiale. Se impune acest lucru pentru evitarea unor interpretări greșite. Dar, chiar dacă se aduc aceste îmbunătățiri normelor susamintite, actualul sistem de lucru al organelor bancare în stabilirea fondului de retribuire admisibil nu asigură comensurarea cu cea mai mare exactitate a drepturilor de retribuire care se cuvin în mod legal și care se pot elibera personalului muncitor din cadrul unei întreprinderi industriale, deoarece nu țin cont cu ocazia controlului financiar preventiv și de unii indicatori care exprimă eficiența muncii desfășurată în acord perfect cu interesele economiei naționale, respectiv nu se țin cont de corelația fondului de retribuire cu ceilalți indicatori ai planului.

De aceea, în vederea perfecționării actualului control bancar asupra utilizării fondului de retribuire a muncii de către întreprinderile industriale, consider că trebuie să se țină seama în mod obligatoriu și de respectarea corelației dintre creșterea productivității muncii și indicele de realizare a retribuției (cîștigul total realizat raportat la retribuția tarifară de încadrare aferentă timpului efectiv lucrat).

Spre exemplu, creșterea productivității muncii, constituie un obiectiv central al politicii partidului și statului nostru, un imperativ al dezvoltării economiei românești. Realizările obținute în acest domeniu, cu deosebire în ultimii ani, sînt fără îndoială importante, dar faptele dovedesc că există încă posibi-

lități largi pentru creșterea în ritm mai înalt a productivității muncii prin utilizarea cu eficiență sporită a puternicei baze tehnico-materiale de care dispune țara noastră, folosirea deplină a capacităților de muncă și de creație ale întregului popor.

În acest cadru se ridică în mod justificat problema realizării unei corelații fundamentale, respectiv de creștere într-un ritm superior a productivității muncii față de indicele de realizare a retribuției tarifare, atât la nivelul întreprinderilor cât și la nivelul economiei naționale. Creșterea mai rapidă a productivității muncii față de cea a indicelui de realizare a retribuției constituie cea mai importantă sursă de sporire a acumulărilor socialiste (beneficiul). Iată de ce toate întreprinderile trebuie să acorde o atenție deosebită îndeplinirii integrale a programelor de măsuri adoptate pentru creșterea în ritm mai înalt a productivității muncii, precum și utilizării unui fond de retribuire proporțional cu gradul de îndeplinire a indicatorilor de plan îndeosebi prin obținerea unei productivități a muncii superioare.

Legat de cele menționate mai înainte, în vederea măririi eficienței controlului care se exercită în prezent de către organele bancare în economia națională se impune introducerea unui obiectiv nou în cadrul exercitării controlului bancar preventiv asupra utilizării fondului de retribuire a muncii. Acest obiectiv constă în analiza modului în care s-a respectat corelația obligatorie dintre creșterea productivității muncii și indicele de realizare a retribuției tarifare. Proportia de îndeplinire a primului indicator trebuie să fie superioară, sau cel puțin egală cu proporția de îndeplinire a celui de al doilea indicator.

În situația cînd organele bancare constată că nu s-a realizat corelația de bază dintre cei doi indicatori susamintiți, respectiv indicele de realizare a retribuției pe total întreprindere este superior procentului de îndeplinire a planului productivității muncii, în acest caz trebuie să se recalculeze fondul aferent retribuțiilor tarifare de încadrare corespunzătoare timpului efectiv lucrat într-o lună cu procentul de realizare a planului productivității muncii și să se elibereze întreprinderii numai fondul rezultat prin această recalculare. Numai prin adoptarea acestei măsuri se pot elimina anomaliile din prezent cînd unele întreprinderi industriale primesc fonduri pentru plata retribuției superioare celor ce ar corespunde procentului de îndeplinire a productivității muncii.

Necorectarea fondului de retribuție admisibil în funcție de producția netă și de gradul de îndeplinire a productivității muncii conduce în prezent la crearea unor situații anormale, în sensul că se eliberează întreprinderilor sume foarte mari cu titlu de retribuție a muncii, pe seama depășirii exagerate a normelor de muncă, a timpului normal de muncă, a sporului de acord global, care nu au corespondent într-o producție suplimentară la nivelul formațiilor de lucru, al secțiilor de producție sau al întreprinderilor din care face parte personalul muncitor respectiv. În unele cazuri se eliberează sume pentru plata drepturilor de retribuție peste cele cuvenite potrivit retribuției tarifare de încadrare, fără ca planul de producție și al productivității muncii de la secțiile unde lucrează muncitorii în cauză să fie realizat. Aceste necorelări au determinat situația anormală ca personalul muncitor de la întreprinderile în cauză să realizeze cîștiguri medii în proporții mult superioare celor doi indicatori amintiți, fără corespondent în producția suplimentară, deci fără acoperire cu fond de marfă corespunzător.

Analiza corelației dintre gradul de îndeplinire a planului productivității cu indicele de realizare a retribuției tarifare va contribui la exercitarea unui control bancar preventiv asupra utilizării fondului de retribuție a muncii și la corectarea drepturilor de retribuție ce se solicită în funcție de gradul de îndeplinire a planului productivității muncii.

Dumitru DRUMEN

inspector la Sucursala județeană Cluj a Băncii Naționale

ECONOMISIREA LA C.E.C. — cale eficientă de utilizare și fructificare a veniturilor bănești personale

ÎN ANII construcției socialiste, poporul român a făcut pași uriași pe calea dezvoltării economice, a transformării României dintr-o țară înapoiată, cu o economie predominant agrară, într-o țară industrial-agrară, cu o industrie puternică și o agricultură dezvoltată, în plin progres.

Pe baza dezvoltării torțelor de producție, s-a asigurat creșterea continuă a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor. În ultimele trei decenii retribuția reală a oamenilor muncii a crescut de mai bine de 4 ori, fapt ce a determinat printre altele și o creștere a desfacerilor de mărfuri de 15 ori. A crescut, totodată, gradul de înzestrare a populației cu obiecte de folosință îndelungată și, în special, cu televizoare, frigider, autoturisme. Totodată, în această perioadă s-au construit circa 4,6 milioane locuințe, astfel încât s-a ajuns ca aproximativ 70 la sută din populația țării să beneficieze de locuințe noi.

Un domeniu în care toate aceste rezultate remarcabile s-au reflectat în mod pozitiv este și acela care privește activitatea de economisire la C.E.C.

Cîteva date statistice desprinse din bilanțul activității C.E.C. relevă lărgirea sistematică a posibilităților de economisire ale oamenilor muncii de la orașe și sate. Asupra populației există astăzi 19,2 milioane de librete de economii, cu o creștere de 600 de mii față de septembrie 1981, revenind 865 de librete la 1 000 de locuitori, față de 846 librete la 1 000 de locuitori în 1981. În mediul urban, numărul libretelor de economii depășește numărul locuitorilor, la 1 000 de cetățeni revenind 1 296 librete de economii. Un alt indicator concludent al evoluției permanente a acțiunii de economisire este fără îndoială și soldul general al economiilor populației depuse la C.E.C., care în perioada septembrie 1981 — septembrie 1982 a crescut cu 4,4 la sută.

În strînsă concordanță cu cerințele și solicitările oamenilor muncii, Casa de Economii și Consemnațiuni a introdus instrumente de economisire diverse, ale căror avantaje specifice sînt determinate fie de modul în care se acordă dobînzile și cîștigurile, fie de regimul depunerilor și al restituirilor. Populația își poate păstra economiile bănești pe opt feluri de librete de economii, în conturi curente personale, pe obligațiuni C.E.C. cu cîștiguri. Depunerile pot fi

efectuate în numerar sau prin virament pe bază de consimțămînt scris. Sistemul de depunere pe bază de consimțămînt scris prezintă numeroase avantaje pentru depunători, deoarece se asigură în acest mod o servire operativă, chiar la locul de muncă în întreprinderi, instituții, șantiere, bazine miniere și forestiere etc. În prezent, un număr de 335 747 oameni ai muncii își depun economiile pe bază de consimțămînt scris la unitățile unde lucrează, față de 288 256 la 30 septembrie 1981. Este important de reținut că valoarea lunară a consimțămîntelor se ridică în prezent la 155,5 milioane lei, iar valoarea medie a unui consimțămînt este de 463 lei.

Se remarcă, de asemenea, îndeosebi în ultima perioadă de timp o creștere a operațiunilor fără numerar în conturile curente personale. Instrumente moderne de economisire și de plăți, conturile curente personale conferă avantajul că prin intermediul lor se asigură nu numai păstrarea economiilor bănești și o dobîndă anuală, dar și efectuarea de plăți periodice sau ocazionale pentru achitarea unor prestări de servicii printr-o plată abonamentului de telefon, de radio și televizor, consumul de energie electrică și de gaze și altele, fără a necesita deplasarea la unitățile C.E.C.

Deosebit de semnificative sînt în același timp și opțiunile populației pentru depunerile pe termen. Astfel, din analiza evoluției soldului economiilor pe diferite instrumente de economisire la 1 septembrie a.c. rezultă că a continuat să se accentueze tendința de creștere a economiilor pe librete de economii cu dobîndă pe termen la care rata dobînzii este de 5%. Depunerile pe acest instrument de economisire reprezintă 36,5% din totalul economiilor bănești ale populației păstrate la C.E.C., sporind cu 6,6% față de 1 septembrie 1981.

Ca banșă a populației, care își organizează și desfășoară întreaga sa activitate în cadrul relațiilor din ce în ce mai complexe cu cetățenii, Casa de Economii și Consemnațiuni are sarcini importante și în ceea ce privește transpunerea în viață a politicii partidului și statului nostru de sprijinire prin credite a cetățenilor care doresc să-și construiască locuințe proprietate personală sau să cumpere din fondul de stat locuințele pe care le dețin în calitate de chiriași. Din anul 1970 s-au acordat

1 039 013 credite în valoare totală de 45,8 miliarde lei. La 1 septembrie a.c. soldul creditelor a însumat 27,9 miliarde lei, iar în perioada 30 septembrie 1981 — 30 septembrie 1982 C.E.C. a acordat 62 458 de credite în valoare de 3,2 miliarde lei.

Unul din principiile de bază ale păstrării economiilor bănești ale cetățenilor la C.E.C. îl constituie liberul consimțămînt. Opțiunea de a păstra la C.E.C. economiile bănești personale este un deziderat și un drept exclusiv al fiecărui cetățean în parte, care hotărăște singur asupra acestui lucru.

Fără îndoială că această hotărîre strict individuală este stimulată și de drepturile și avantajele pe care C.E.C. — ul le asigură depunătorilor. Cîteva exemple sînt ilustrative în această direcție. În anul 1981, Casa de Economii și Consemnațiuni a acordat depunătorilor dobînzii în sumă de 3,6 miliarde lei, 5 805 cîștiguri la tragerile la sorți ale libretelor de economii cu dobîndă și cîștiguri în autoturisme care au avut loc anul acesta, precum și numeroase alte cîștiguri în bani, obiecte și excursii în străinătate organizate prin O.N.T. Totodată, Casa de Economii și Consemnațiuni acordă tuturor depunătorilor o serie de drepturi și avantaje generale: garanția statului asupra sumelor păstrate la C.E.C., restituirea lor făcîndu-se oricînd la cerere; asigurarea prin lege a păstrării secretului privind numele depunătorilor și ale titularilor depunerilor, sumele economisite și orice alte date în legătură cu operațiile efectuate pe numele acestora; scutirea de impozite și de taxe a depunerilor, dobînzilor și cîștigurilor; dreptul de a imputernici alte persoane să dispună de sumele păstrate la C.E.C. s.a., care stimulează toate categoriile populației din țară spre utilizarea și fructificarea veniturilor bănești personale.

„Săptămîna economiei“ se organizează și în acest an, între 25 și 31 octombrie, ultima zi — 31 octombrie coincizînd cu „Ziua mondială a economiei“. Manifestare intrată în tradiție, anul acesta fiind la a XXVI-a sa ediție, „Săptămîna economiei“ constituie un prilej de desfășurare a unor acțiuni vaste la orașe și sate, în întreprinderi și instituții, pe marile șantiere ale țării.

Pentru dezvoltarea continuă a acțiunilor de economisire, Casei de Economii și Consemnațiuni îi revin sarcini pe linia perfecționării formelor și instrumentelor de economisire, îmbunătățirii pe multiple planuri a activității de servicii prin toate unitățile sale și în cadrul unităților existente la locul de muncă al depunătorilor, ca și extinderii operațiilor fără numerar pe bază de consimțămînt scris și în conturile curente personale. Totodată, este necesar să se întărească activitatea de educare și informare a populației în spiritul economiei, îndeosebi a tineretului, a actualilor sau virtualilor depunători și să se intensifice munca educativă în întreprinderi, instituții, în toate unitățile socialiste, în sensul cultivării spiritului de economie, de folosire utilă, atît pentru cetățeni, cît și pentru țară a veniturilor obținute prin muncă.

E. IONESCU
director în Centrul C.E.C.

O prioritate in eforturile pentru realizarea exemplara a planului și mărirea eficienței economice a întregii activități

Creșterea suplimentară a productivității muncii (I)

PLENARA C.C. al P.C.R. din 7—8 octombrie a.c. a reconfirmat și accentuat una din principalele orientări stabilite de Congresul al XII-lea al partidului pentru utilizarea intensivă, cu maximum de eficiență și capacităților moderne create în toate sectoarele de activitate, pentru trecerea României la un nou stadiu de dezvoltare: **creșterea mai accentuată a productivității muncii sociale.**

Înscrierea pe coordonatele acestui imperativ constituie un factor comun al activității unităților din diferite ramuri și subramuri ale economiei care, prin rezultatele obținute în îndeplinirea sarcinilor de plan, se înscriu pe primele locuri în întrecerea socialistă pe anul în curs.

Considerind că experiența acestora cuprinde — în afară de aspecte specifice, cu valoare pur locală — și elemente generalizabile în cadrul sectorului respectiv și chiar în afara acestuia, redacția a organizat, în rîndul unor întreprinderi care au ocupat locul I în întrecere pe primele 8 luni, o anchetă cu tema: **ce factori principali și ce măsuri concrete**

*) Rezultatele la acest indicator — calculat la producția netă — se referă la perioada ianuarie-iulie 1982.

Orientări și acțiuni corelate cu obiectivele prioritare ale întreprinderii

O CARACTERISTICĂ esențială a actualului mecanism economico-financiar este aceea că integrează organic aspectele cantitative și cele calitative ale activității fiecărei unități, reliefînd puternic și în adevărata lor natură relațiile dintre ele. Obiective care înainte erau considerate și soluționate izolat, pierzîndu-se din vedere potențialul lor sinergic și diminuîndu-se astfel efectele reciproce pozitive, își vădesc acum intercon condiționarea. Sublinierile făcute și indicațiile date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la plenara Comitetului Central, ca și la recenta consfătuire de lucru cu activul de partid și de stat din industrie identifică, pe planul acțiunilor prioritare din economie, liniile de forță ce converg spre **eficiența economică**, în expresia ei cea mai cuprinzătoare, care întrunește comanda-mentele și interesele fiecărei întreprinderi, fiecărei ramuri și ale întregii economii naționale.

Răspunsurile primite în cadrul anchetei insistă asupra unei asemenea viziuni, în care **creșterea productivității muncii** apare nu numai ca un imperativ de sine stătător, legat de utilizarea optimă a potențialului tehnic și uman, ci și ca o **condiție decisivă pentru ameliorarea de ansamblu a rezultatelor economice și îndeosebi pentru rezolvarea obiectivelor prioritare ale producției**, potrivit specificului și problematicei fiecărei unități. Ea este utilizată cu succes ca o pirghie — la întreprinderea de fier Vlăhița, pentru **suplimentarea livrărilor de metal** către beneficiarii prin depășirea planului **producției fizice** (pe 9 luni sarcinile respective au fost îndeplinite în proporție de 108,3%); la întreprinderea de avioane Bacău, pentru **creșterea producției nete** (76,4% din sporul peste plan la acest indicator a fost obținut pe seama productivității muncii); la Depoul C.F.R.

au ajutat colectivul dv. în creșterea suplimentară a productivității muncii?*)

Prezentăm, în cele ce urmează, o sinteză a răspunsurilor primite din partea cadrelor de conducere de la:

● **Întreprinderea de fier Vlăhița** (președintele C.O.M., Ladislau Tokos);

● **Întreprinderea de avioane Bacău** (președintele C.O.M., Vasile Roman);

● **Întreprinderea de piese de schimb și utilaje pentru industria chimică Satu Mare** (președintele C.O.M., Nicolae Lăpuște);

● **Întreprinderea de produse zaharoase București** (președintele C.O.M., Silvia Duca);

● **Depoul C.F.R. Fetești** (secretarul comitetului de partid, Costache Putinică; șeful de depou coordonator, Teodor Groza);

● **Întreprinderea de transporturi auto Vrancea** (secretarul comitetului de partid, Corneliu Cristea; director, Petre Costeschi);

● **Întreprinderea de exploatare portuară Constanța** (președintele C.O.M., Ruxanda Delegeanu).

Fetești, pentru mărirea volumului de transport în condițiile menținerii la nivelul planului a numărului mediu de

nomiei naționale, dar și a mecanismului de înfăptuire a lor.

Tabelul nr. 1 prezintă rezultatele obținute de cele 7 unități cuprinse în anchetă, în îndeplinirea și depășirea nivelului planificat al productivității muncii. Datele referitoare la dinamica față de perioada corespunzătoare a anului precedent demonstrează faptul că, prin identificarea și punerea în valoare a unor rezerve suplimentare, față de cele avute în vedere la fundamentarea planului pe 1982, s-a obținut o dinamică accentuată, ce înlesnește atingerea cotelor stabilite pentru întregul cincinal.

Astfel, la I.A. Bacău consiliul oamenilor muncii, consiliile sale pe domenii, compartimentele de specialitate, un mare număr de cadre tehnice și economice, cu contribuția nemijlocită a lucrătorilor din secții, au asigurat — prin antrenarea tuturor factorilor responsabili, prin urmărirea lunară a stadiului de realizare — aplicarea în practică a măsurilor scadente în acest interval din programul unitar aprobat în adunarea generală (de menționat că în cea mai mare parte, planurile erau concentrate în primul trimestru, în ideea ca efectul lor să se resimtă pe o perioadă cât mai îndelungată). Din cele 14 măsuri și grupe de măsuri referitoare

personal muncitor (de la 1833,8 tone brute-km/om al muncii în 1981, s-a ajuns în primele 7 luni din acest an la cifra de 2 032,1); la I.E.P. Constanța, pentru **reducerea timpului de staționare a navelor** sub operațiuni de încărcare-descărcare, în vederea derulării mai eficiente a traficului maritim de mărfuri (acest timp a fost diminuat, față de anul trecut, cu circa 32%) etc. Astfel de exemple denotă din partea consiliilor de conducere, a colectivelor de oameni ai muncii, o înțelegere a obligațiilor ce decurg din poziția fiecărei întreprinderi în angrenajul eco-

Tabelul nr. 1

Unitatea	Productivitatea muncii pe primele 7 luni din 1982, în % față de:	
	planul perioadei	perioada corespunzătoare din 1981
Întreprinderea de fier Vlăhița*)	106,5	107,1
Întreprinderea de avioane Bacău	104,9	112,1
I.P.S.U.I.C. Satu Mare	103,2	113,3
I.P.Z. București	129,3	...
Depoul C.F.R. Fetești	105,8	110,8
I.T.A. Vrancea	118,4	120,5
I.E.P. Constanța*)	113,0	...

*) 8 luni

la productivitate, cuprinse în programul unitar al I.P.S.U.I.C. Satu Mare, în 7 luni au fost soluționate și puse în aplicare 12, multe dintre ele în devans. La I.P.Z. București, de asemenea, s-au materializat cu o pătrime mai multe măsuri decât cele programate pentru intervalul la care ne referim.

Este de subliniat că la unitățile industriale vizate, productivitatea nu a fost influențată prin investiții în noi capacități cu utilare modernă. Factorii de creștere au fost cei curenți, dar folosiți cu pricepere și spirit gospodăresc, atribute stimulate, accentuate de autoconducere și autogestiuine.

Efecte pe multiple planuri ale progresului tehnic și tehnologic

CONTRIBUȚIA acestor factori la mărirea productivității muncii este exemplificată în tabelul nr. 2.

Introducerea progresului tehnic, asimilarea de produse noi, perfecționarea tehnologiilor se confirmă, și în cazul unităților amintite, ca principale modalități polivalente de a obține economii de muncă vie și trecută, folosirea mai bună a capacităților existente, îmbunătățirea calității produselor și activităților.

Trecerea la tehnologii mai avansate s-a soldat, la I.A. Bacău, prin reducerea consumului de manoperă cu până la 5% la executarea unor piese și reperi de serie, prin înlocuirea prelucrării mecanice din piese brute cu procedeul matrițării (respectiv cu stanțarea din tablă de oțel sau cupru); cu 3% prin mecanizarea operațiilor de nituire a unor subsansamble; cu 6% în urma introducerii frezării cu viteze mari, prin copiere, a tablelor din structura aeronavelor etc. Pe baza studiului efectuat de un cerc larg de specialiști, în legătură cu gradul de dotare cu S.D.V.-uri, s-a trecut la mărirea numărului acestora acolo unde existau locuri înguste, ceea ce a permis scurtarea unor cicluri de fabricație, asigurarea unei mai bune ritmicități a producției și a activității de reparații, realizarea unei calități superioare. Utilizarea mai bună a timpului de lucru prin evitarea remedierilor a fost un efect secundar,

Tabelul nr. 2
Ponderea principalilor factori în creșterea productivității muncii (%)

Unitatea	Progres tehnic	Organiz. prod. și a muncii	Calificare-perfecționare
Întrepr. de fier Vlăhița*)	21,3	25,3	18,3
Întrepr. de avioane Bacău	52,4	40,3	7,3
I.P.S., U.I.C. Satu Mare*)	20,0	22,2	4,4
I.T.A. Vrancea	—	44,9	55,1

*) Ponderile se referă la creșterea peste plan a productivității muncii.

dar deloc neglijabil al dezvoltării și finalizării acțiunii inițiate încă din anul trecut, privind dotarea cu instalații și standuri de control și verificări; numai în sectorul de reparații au fost realizate 62 de instalații și 825 de dispozitive.

Pe introducerea tehnologiilor de mare productivitate a mizat cu succes și colectivul I.P.S.U.I.C. Satu Mare. Taierea oțelurilor înalt aliate, cu jet de plasmă, prelucrarea prin electroeroziune, prelucrarea reperelor de serie mare pe strunguri automate și semiautomate, elaborarea aliajelor antiex pentru scule anticintei în cuptoare de inducție, turnarea în cochilii metalice ș.a. nu numai că au redus consumul de muncă și de materiale, dar au creat condiții pentru asimilarea de noi mașini, utilaje, piese de schimb și scule pentru industria chimică, a căror fabricare a permis renunțarea la importul unor produse similare.

Activitatea de creație tehnică de masă și introducerea a progresului tehnic a cuprins în acest an, la I.E.P. Constanța, aproape 2500 de oameni ai muncii, cu participarea cărora au fost realizate 207 obiective, incluzând 14 inovații, 77 tehnologii noi sau îmbunătățite de manipulare și transbordare a mărfurilor. Se disting dintre ele adăptarea de motoare românești la unele utilaje din import și, mai cu seamă, noutatea pe plan național pe care a constituit-o introducerea tehnologiei de încărcare-descărcare transversală a containerelor de pe navele moderne tip „lash” (utilajul portuar din dotare, care permitea manipularea numai longitudinal, în sensul axului navei, a fost modernizat prin modificarea dispozitivului de prindere a sarcinii la

podul de containere) — care, pe lângă eficiența economică de peste 800 mii lei/an, a asigurat reducerea considerabilă a duratei de staționare a navelor portcontainere acostate la cheu.

În legătură cu observația de mai sus, că mijloacele utilizate pentru obținerea sporului la productivitate au fost în esență neinvestiționale, este de reținut că mecanizările, automatizările, reamenajările de fonduri fixe s-au făcut în principal prin autodotare. La I.P.Z. București s-au realizat în aceste condiții dispozitivele de întindere și secționare a aluatului, care au înlocuit un volum însemnat de muncă manuală la secția de patiserie. Depoul C.F.R. Fețești și-a înzestrat atelierile, prin forțe proprii, cu dispozitive și aparatură perfecționate pentru confecționarea sau recondiționarea unor piese, cu 8 standuri de probă și un nou laborator electronic, ce și-au demonstrat utilitatea în reducerea efortului fizic, scăderea timpului de reparație a locomotivelor, creșterea preciziei și calității reviziilor; tot prin autodotare s-au executat și montat unele utilaje de ridicat și transport.

În a doua parte a sintezei răspunsurilor primite la ancheta „R.E.” ne vom referi la acțiuni întreprinse în domeniul reamenajării fluxurilor tehnologice, organizării mai bune a producției și a muncii, perfecționării pregătirii profesionale a personalului muncitor. Vom prezenta, de asemenea, unele propuneri făcute de întreprinderi, referitoare la probleme a căror rezolvare de către organele de resort ar înlesni creșterea în ritm accelerat a productivității muncii.

Dorin CONSTANTINESCU

Atingerea parametrilor proiectați

(Urmare din pag 6)

respectării clauzelor contractuale, mergând până la urmărirea desfășurării producției produselor contractate de la furnizori, recuperarea daunelor provocate de nefuncționarea unor utilaje contractate.

4 Analiza trimestrială de către organele de conducere ale întreprinderilor, centralelor industriale și ministerelor a stadiului realizării parametrilor proiectați, precum și a modului de aducere la îndeplinire a măsurilor stabilite. Acțiunea se cere desfășurată cu maximă responsabilitate, intrucît în multe cazuri se constată că măsurile înscrise în programele întocmite pentru atingerea în cel mai scurt timp posibil a nivelurilor aprobate nu sînt respectate, iar uneori măsurile

stabilite nu sînt concrete, la obiect, așa cum de fapt situația reală o cere, ci au caracter general.

Consider că pentru a se asigura atingerea parametrilor proiectați în duratele aprobate, sarcini deosebite revin și comisiilor de recepție, care trebuie să analizeze cu mai mare atenție în fiecare etapă modul în care s-a respectat documentația tehnico-economică aprobată, propunînd, după caz, măsuri de soluționare operativă a problemelor care apar.

Și o altă problemă. În prezent, potrivit normelor metodologice în vigoare, în cazul cînd au loc dezvoltări „în cascadă”, iar nivelul indicatorilor etapelor ulterioare are ca bază de fundamentare, de plecare, și nivelul indicatorilor (parametrilor), ce trebuiau atinși în perioadele anterioare, raportarea încetează, chiar dacă indicatorii inițiali nu au fost atinși, pînă la punerea în funcțiune a dezvoltării, cînd se reia raportarea. Ca urmare, apreciez că aceste prevederi ar trebui modificate în sensul ca raportarea să încapă de la punerea în funcțiune a primei etape a investiției și să continue pentru indicatorul producție exprimat fie fizic fie valoric, urmînd ca încetarea și reluarea raportării să fie valabilă numai pentru indicatorii: productivitatea muncii, costurile de producție, beneficii, curs de revenire, aport net valutar etc.. Susțin aceasta intrucît sînt încă multe întreprinderi la care au loc dezvoltări repetate, cu durate de execuție mari, ca în cazul celor din industria construcțiilor de mașini și a altor ramuri, și pentru care din această cauză nu există, după părerea mea, posibilitatea urmării indicatorilor aprobați încă de cînd au fost puse în funcțiune primele etape inițiale ale respectivului nou obiectiv complex de investiții.

Proprietatea socialistă: dezvoltări originale ale conceptului

CHEMIND oamenii muncii la o mobilizare cât mai largă a eforturilor de gospodărire cu maximă eficiență a avutului obștesc, Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie a.c. a inițiat o serie de măsuri referitoare la perfecționarea principiilor de proprietate, de organizare socială și prin aceasta de perfecționare continuă a noului mecanism economic. A fost vizată astfel o mai puternică afirmare și o mai adecvată exercitare, de către toți oamenii muncii, a calității lor de proprietari asupra părții din proprietatea întregului popor încredințată lor spre gospodărire și dezvoltare. Altfel spus, s-a pus problema întăririi conștiinței de proprietar a celor ce muncesc prin participarea directă cu anumite sume bănești la dezvoltarea mijloacelor de bază, a mijloacelor de producție ale unităților în care muncesc. În acest fel, dreptul de proprietate al colectivelor de oameni ai muncii din întreprinderi capătă sensuri și valențe noi și, așa cum preciza tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie a.c., o asemenea reglementare „ar întări răspunderea în calitate de proprietari, a oamenilor muncii, preocuparea pentru buna desfășurare a activității economice, pentru autoconducere și autogestione”. Este deci, vorba de un mijloc puternic de perfecționare a principiilor autoconducerii și autogestiei putându-se astfel asigura, pe de o parte, creșterea continuă a eficienței economice și pe această cale mijloacele necesare retribuției și participării la beneficii și, pe de altă parte, mijloacele necesare acumulării, dezvoltării forțelor de producție precum și satisfacerea unor necesități generale ale statului.

Arătând toate acestea, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sublinia că în mod greșit se identifică proprietatea socială, proprietatea întregului popor, cu proprietatea de stat. Statul nu este și nici nu trebuie să fie proprietar în sensul juridic al cuvântului. Proprietatea socială aparține poporului. Statul, în calitatea lui de instrument al puterii politice a oamenilor muncii, al întregului popor, de titular al puterii și suveranității acestuia, înfăptuiește organizat dezvoltarea economico-socială în aceeași calitate de instrument al puterii politice, el trebuie să exercite controlul și să vegheze ca proprietatea întregului popor să fie cât mai bine gospodărită, să se dezvolte continuu, să asigure ca în toate unitățile să se înfăptuiască neabătut și în condiții de maximă eficiență autoconducerea și autogestionea.

După unele opinii¹⁾ la care de altfel ne exprimăm adeziunea, unitățile economice de stat sînt organe de stat, este drept, organe de o natură specifică, organizate potrivit legii pe principiile autoconducerii muncitorești și autogestiei economico-financiare. În aseme-

nea situație, dacă statul nu este și nici nu poate fi proprietar în sensul juridic al cuvântului, nu pot fi proprietari în același sens nici unitățile economice de stat în calitatea lor de organe de stat. La această concluzie ajungem și în lumina articolului 6 al Constituției care consfințește întregului popor calitatea de titular al dreptului de proprietate socialistă de stat. Apartenența patrimoniului unităților economice de stat la această proprietate, înseamnă totodată că titular al ei este nu unitatea economică de stat ci colectivul respectiv de oameni ai muncii, în favoarea unităților constituindu-se dreptul de administrare directă.

Plenara C.C. al P.C.R. din 7—8 noiembrie a.c. luînd în dezbatere proiectul de lege privind participarea, cu părți sociale, a oamenilor muncii din unitățile economice de stat la constituirea fondului de dezvoltare economică, a apreciat că prin reglementarea acestei participări se va întări răspunderea oamenilor muncii în calitate de proprietari, precum și preocuparea lor pentru buna desfășurare a activității economice, se va asigura participarea mai activă la autoconducerea și autogestionea unității, la creșterea rentabilității și a beneficiilor și corespunzător și a veniturilor.

Potrivit prevederilor din proiectul de lege, se instituie dreptul oamenilor muncii din unitățile economice de stat de a avea în proprietate, ca parte socială, o parte din valoarea mijloacelor fixe aflate în administrarea acestor unități. Dreptul la care ne referim se instituie și pentru oamenii muncii care lucrează în aparatul de stat, al organizațiilor politice și obștesci, din unitățile de învățămînt și social-culturale.

Ca și cei ce muncesc în unități economice de stat, aceștia pot depune sume de bani cu titlu de părți sociale într-o unitate economică, beneficiind și ei de venituri suplimentare în raport cu valoarea părții sociale deținute. Neputînd depăși în total 30% din valoarea mijloacelor fixe ale unității, partea socială în proprietatea fiecărui om al muncii se va înscrie între 10 000 lei și 50 000 lei pe întreaga perioadă de activitate a acestuia. Depunerile vor fi destinate pentru efectuarea de investiții productive cu efecte imediate în producție și în creșterea veniturilor și beneficiilor unității și numai în mod excepțional, cu aprobarea adunării generale în situația în care sînt disponibile la fondul de dezvoltare, pot fi utilizate pentru finanțarea mijloacelor circulante.

Ca urmare a noii prevederi normative, proprietatea socialistă își va modifica calitativ înțelesul. După cum s-a observat,²⁾ fondurile fixe actuale, în totalitatea lor, „sînt materializarea muncii sociale prestate de către producători în anii construcției socialismului, mijloacele de muncă asupra cărora statul socialist a devenit proprietar

prin actul naționalizării fiind totodată, integral înlocuite, în această perioadă. Ca urmare, calitatea statului de proprietar asupra principalelor mijloace de producție nu se mai justifică din punct de vedere economic”. S-au stabilit relații ample „între întreaga societate, ca proprietară asupra principalelor mijloace de producție și diferitele colective de oameni ai muncii cărora li s-a dat în folosință o parte din aceste mijloace de producție”.

Proprietatea socialistă, proprietatea întregului popor, este administrată de unități socialiste de stat în care lucrează colective concrete de oameni ai muncii care poartă întreaga răspundere pentru gospodărirea și realizarea funcției economice și sociale a întreprinderii. În acest fel, între dreptul de proprietate socialistă și dreptul de administrare directă s-a creat o relație mai strînsă de fluxuri reciproce realizate nu numai prin sistemul conducerii unitare planificate a întregii activități economice și sociale de către stat ci și prin această nouă calitate a oamenilor muncii de a participa direct și efectiv la dezvoltarea patrimoniului socialist.

Conceptul de proprietate socialistă de stat apare astfel ca fiind inadecvat, proprietatea aceasta fiind în realitate a întregului popor. Statul este numai un instrument al acestuia în înfăptuirea organizată a dezvoltării economico-sociale, un „administrator general al proprietății sociale a întregului popor”.

În lumina prevederilor proiectului de Lege, partea din averea națională încredințată spre administrare unităților în care activează colectivele de oameni ai muncii din unitățile economice de stat se va înfățișa din punct de vedere juridic astfel :

— pentru cca. 70% din mijloacele fixe, din fondurile de bază ale unității, proprietate a întregului popor, se constituie în unitate un drept de administrare directă avînd ca titular colectivul organizat de oameni ai muncii din unitatea respectivă ;

— pentru restul, ce nu poate depăși 30% din mijloacele de bază, ca aport al oamenilor muncii la dezvoltarea unității, titular al dreptului de proprietate se va constitui direct și nemijlocit colectivul depunător, în nume propriu, exercitînd tot direct și nemijlocit și dreptul de a gospodări această proprietate.

Garantat prin puterea legii, dreptul fiecărui om al muncii asupra părții sociale pe care și-a constituit-o își va păs-

¹⁾ Victor Dan Zlătescu, Unitatea economică de stat și personalitatea juridică, București, Ed. științifică și enciclopedică, 1979, p. 44.

²⁾ Dezvoltarea proprietății socialiste, a autoconducerii muncitorești, I. V. Totu, în Revista economică, nr. 22, 4 VI 1982 p. 17—18.

tra atributele esențiale ale dreptului de proprietate, va fi nedezmembrat, conferind titularului dreptul de a poseda, de a folosi și dispune. Aceste atribute nu pot exista însă în starea lor pură, aptitudinile exercitându-se numai la realizarea scopului pentru care dreptul a fost constituit. Astfel, hotărârile în ceea ce privește exercitarea lor vor fi luate cu consimțământul tuturor, consimțământ exprimat prin plan și prin deciziile adoptate în adunările generale. Legea nr. 8/1972 cu privire la dezvoltarea economico-socială planificată a României stipulează printre altele principiul conform căruia conducerea planificată a dezvoltării economico-sociale se realizează prin îmbinarea ei organică cu autoconducerea muncitorească și auto-gestiunea întreprinderilor în condițiile aplicării consecvențe și perfecționării continue a centralismului democratic; un alt principiu nu mai puțin important este și cel al muncii și conducerii colective prin asigurarea participării largi a oamenilor muncii la dezbaterile și adoptarea deciziilor la toate nivelurile de conducere. Ca urmare a acestor principii fundamentale rezultă că oamenii muncii participă nemijlocit la elaborarea și înfăptuirea planului pe bază muncii și conducerii colective și că adoptarea deciziilor se face prin manifestarea voinței lor. Îmbinând latura centralismului cu cea democratică, planul exprimă sub aspect juridico-economic, repartitia muncii sociale, vii și materializate, permițând cunoașterea în adâncime a realităților social-economice și concretizarea în obiective precise a concepției asupra dezvoltării. În funcție deci de conținutul social-economic, în scopul realizării sarcinilor de plan, dreptul de proprietate la care ne referim există și își manifestă atributele.

Privit în totalitatea celor maximum 30 la sută din valoarea mijloacelor fixe ale unității, dreptul de proprietate constituit prin însumarea părților sociale depuse nu poate exista, în situația dată, decât printr-una din modalitățile lui: proprietatea comună. Prerogativele pe care acestea le conferă aparțin împreună și concomitent întregului colectiv de oameni ai muncii, colectiv format din suma titularilor dreptului. Acesta întrupește trăsături ale dreptului de proprietate comună pe cote părți caracterizându-se prin aceea că obiectul proprietății, respectiv mijloacele de bază, va rămâne nefracționat în materialitatea lui în timp ce dreptul de proprietate se fracționează în cote părți corespunzătoare sumelor depuse de fiecare din titularii dreptului. Fiecare din acești titulari apare astfel în calitate de coproprietar, dreptul său întâlnindu-se cu drepturile celorlalți în toată masa bunurilor înțeleasă în materialitatea ei.

Rezultă astfel că dreptul de proprietate al fiecărui depunător se exercită direct și nemijlocit, prin participarea titularului de drept în organele de conducere colectivă a unității, potrivit principiului autoconducerii muncitorești. Fiecare din depunătorii de părți sociale are dreptul și corelativ și obligația să participe la administrarea în-

tregului, să-l folosească împreună cu ceilalți coproprietari potrivit destinației lui, respectiv în vederea sarcinilor de plan. Acest drept de proprietate poate avea un caracter vremelnic, în sensul că după ce va trece perioada de cel puțin 5 ani, prevăzută în proiect, la cererea depunătorului partea socială se restituie integral sau eșalonat într-o perioadă de 2-5 ani. Garanțându-se restituirea integrală a depunerilor, proiectul de Lege prevede dreptul titularului de a-și transfera partea sa socială la o altă unitate economică de stat în situația propriului său transfer. Depunerile făcute ca parte socială pot fi retrase o dată cu ieșirea la pensie și, ca orice drept patrimonial, pot fi transmise prin moștenire. Principiul că nimeni nu poate fi obligat să rămână în indiviziune e consacrat în legislația noastră (Codul civil îl înscrie la art. 728) și ca atare nici un coproprietar nu poate renunța la dreptul său de a ieși din această indiviziune. În proiectul de cod civil din 1971 reglementarea e mai amplă. Coproprietarii administreză bunul în comun împreună, putând stabili reguli privitoare la modul de a-l folosi, la împuternicirea unui administrator ș.a.

Proiectul de Lege prevede că depunerile fiecărui om al muncii pentru constituirea părții sociale se stabilesc în funcție de veniturile depunătorului precum și de volumul depunerilor așa cum va fi aprobat de adunarea generală pentru anul de plan. În ceea ce privește plata sumelor reprezentând contribuțiile la constituirea părții sociale ea poate fi făcută integral, în rate egale sau diferențiate, lunar sau la alte intervale. Data constituirii dreptului de coproprietar ar fi atunci când persoana integrată în colectivul de muncă ar plăti prima sumă ca participare socială. Cu fiecare sumă astfel depusă nu se constituie un nou drept ci se mărește numai cota parte în indiviziune, respectiv crește întinderea dreptului.

În virtutea dreptului său de folosință, titularul beneficiază de veniturile aferente părții sale. Venitul anual cuvenit este de 6 la sută, calculat la mărimea totală a depunerilor în situația în care unitatea își realizează beneficiile planificate; când aceste beneficii vor fi depășite, venitul anual poate fi de până la 8 la sută în funcție de volumul beneficiilor și rentabilitatea obținută. În cazul în care beneficiul planificat nu va fi realizat, oamenii muncii li se garantează un venit anual de 5 la sută care se plătește la finele anului, după caz, fie din beneficiile realizate, fie din rezultatele financiare ale unității. Dreptului oamenilor muncii la un venit anual garantat prin voința legii îi corespunde obligația unității de a-l asigura, răspunderea ei întinzându-se nu față de prezența depunătorului în unitate ci față de cuantumul părții sociale constituite. Aceasta înseamnă că și în situația în care depunătorul nu mai aparține colectivului de oameni ai muncii din unitatea în care a depus suma ca parte socială, el va beneficia de venitul aferent totalului depus. În sfârșit proiectul de lege cuprinde dispo-

ziții în legătură cu interdicția cedării altor persoane a sumelor depuse, cu caracterul insesizabil al acestora (ele neputând fi urmărite decât pentru recuperarea pagubelor aduse avutului obștesc prin infracțiuni), cu înscrierea lor într-un carnet individual de proprietar al părții sociale, asigurându-se prin această ultimă dispoziție certitudinea depunătorului asupra operațiilor efectuate.

Prin efectele stimulative pe care le declanșează cu privire la participarea mai activă a oamenilor muncii la procesele de muncă, proiectul de Lege, publicat în presă și supus dezbaterii publice reprezintă o expresie a democratismului nostru socialist și în același timp și o nouă și superioară formă de cointeresare materială. El aduce totodată o altă viziune, calitativ deosebită asupra instituției proprietății socialiste de stat și a dezvoltării ei.

Dacă până în prezent, concepția care stătea la baza înțelegerii acesteia era că statul este titular al dreptului de proprietate socialistă de stat, iar unitatea de stat, titulară a dreptului de administrație directă și că, nimeni nu putea să întreprindă vrece acțiuni care ar fi putut să aducă o atingere drepturilor titularilor sus-amintiți, în noua concepție, oamenii muncii, prin puterea legii, nu mai apar ca subiecți pasivi de drept, legați numai în calitate de personal muncitor al unității. Purtând întreaga răspundere pentru gospodărirea și realizarea funcției lor social-economice și juridice, colectivele de oameni ai muncii devin entități juridice interesate direct să preia, în noua lor calitate, atributele exercitării drepturilor al căror titulari sînt. Noi fluxuri și determinări reciproce se stabilesc, astfel, între dreptul de proprietate socialistă de stat și dreptul de administrare directă avînd ca efect și cauză în același timp și o dinamizare a procesului dezvoltării conștiinței socialiste, a unei atitudini superioare față de muncă, față de felul cum este folosit uriașul potențial productiv al țării.

Prin mijlocirea cadrului organizatoric creat, colectivele de oameni ai muncii își pot afirma mai bine calitățile lor de buni gospodari în toate aspectele activității de producție, în ceea ce privește reducerea consumurilor de materii prime, materiale, energie și combustibili, folosirea cu indici superiori a mașinilor și utilajelor, îmbunătățirea calității produselor, ridicarea productivității muncii etc.

Dezvoltarea originală a conceptului de proprietate socialistă, prin legarea directă a obiectului acesteia de interesul personal și colectiv, va determina, desigur, manifestarea mai puternică a conștiinței calității de proprietar a oamenilor muncii și deci și a simțului lor de răspundere, completînd totodată și ceea ce numim sistemul socialist de interes, unitatea ce există și trebuie să existe între interesul colectiv și cel personal pe de o parte și între mijloacele de stimulare materială și răspunderea pentru propria activitate pe de altă parte.

Radu DEMETRESCU

NOUA REVOLUȚIE AGRARĂ ȘI FORMAREA COMPLEXULUI AGROINDUSTRIAL NAȚIONAL

DEZVOLTAREA economico-socială a României socialiste în etapa actuală se bazează, într-o măsură hotărâtoare, pe modernizarea susținută a bazei tehnico-materiale și pe creșterea producției în industrie și agricultură, ca ramuri de bază ale economiei naționale aflate într-o interdependență tot mai strinsă. Subliniind rolul acestor ramuri pentru însăși definirea profilului economiei la Plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie a.c. tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că, privind în perspectivă, economia țării noastre va trebui să se bazeze pe o industrie modernă, puternic dezvoltată, pe o agricultură modernă de înaltă productivitate, continuând să rămână și în viitor o țară industrial-agrară.

Creșterea contribuției agriculturii la susținerea dinamismului economic și la satisfacerea nevoilor generale ale societății implică, așa cum a subliniat secretarul general al partidului, o dublare a producției agricole, iar pentru această este necesară o profundă revoluție agrară în ceea ce privește productivitatea muncii, nivelul tehnic, eficiența economică, activitatea socială generală a satelor. „Noi avem posibilitatea să dublăm producția agricolă. Abia după ce vom dubla producția — ceea ce înseamnă o nouă revoluție în agricultură, cu tot ceea ce presupune aceasta pe plan organizatoric și tehnic, precum și în gândirea oamenilor — vom ajunge la un nivel de la care putem merge înainte într-un ritm, ca să zic așa, mai moderat. Deși eu am ferma convingere că omenirea nu se va mulțumi niciodată — nici în agricultură și nici în industrie — cu ceea ce s-a realizat la un moment dat. Revoluția tehnică, revoluția agricolă și industrială vor merge înainte, iar societatea socialistă trebuie să asigure continuarea acestui proces revoluționar“¹⁾.

Acest proces amplu implicând transformări profunde de ordin tehnic, economic, social, organizatoric și cultural-educativ va avea loc nu numai pe fondul general al adâncirii interdependențelor dintre industrie și agricultură, ci și în condițiile schimbării caracterului procesului de muncă și de producție din agricultură, ale accentuării caracterului industrial al producției agricole, precum și ale întrepătrunderii crescînde dintre procesele specifice agricole cu cele de tip industrial. Cele mai importante laturi și fluxuri prin care se vor realiza aceste interdependențe și întrepătrunderi ar putea fi sintetizate astfel: a) creșterea masei mijloacelor de producție de proveniență industrială încorporate în procesele de producție din agricultură — fără aceasta nefiind posibilă revoluționarea mai departe a bazei tehnico-materiale — și, în consecință, creșterea rolului ramurilor care le furnizează; b) sporirea cantității de produse agricole care înainte de consumul final parcurg procese de prelucrare în unitățile industriale; c) dezvoltarea unor activități industriale și de servicii remijlocit în unitățile agricole, prelucrarea în cadrul acestora a produselor agricole și a altor resurse existente pe plan local; d) stringerea legăturilor dintre unitățile producătoare agricole și întreprinderile de desfacere, transport, înmagazinare-depozitare; e) creșterea considerabilă a rolului instituțiilor de cercetare științifică în dezvoltarea producției agricole, chemate, așa cum se subliniază în documentele Congresului al XII-lea al partidului, să folosească mai intens metodele biologiei moderne în scopul creșterii substanțiale a

producțiilor vegetale și zootehnice, pentru acoperirea nevoilor economiei naționale cu materii prime agricole și satisfacerea cerințelor de consum ale populației.

În acest fel, raporturile și condiționările devin mult mai intense și mai complexe. Dacă dezvoltarea agriculturii este din ce în ce mai strins legată de activitățile desfășurate în celelalte ramuri din amonte (construcții de mașini, chimie, cercetare științifică etc.), la rîndul ei agricultura condiționează într-o măsură crescîndă dezvoltarea unui număr sporit de sectoare și ramuri ale economiei naționale și, în general, desfășurarea întregului proces al reproducției lărgite.

Ținînd seama de aceste tendințe și mai ales de exigențele noi pe care transformările respective le impun în domeniul organizării și conducerii fluxurilor economice respective este pe deplin îndreptățită opinia, formulată în literatura noastră economică, potrivit căreia noua revoluție agrară nu se limitează la sectorul agricol, ci apare ca o revoluție a înseși relațiilor agriculturii cu celelalte sectoare de activitate, ca o modificare importantă, a locului și rolului acestei ramuri în ansamblul vieții economico-sociale a țării²⁾. Multiplicarea și intensificarea acestor legături — economice, tehnico-economice și sociale — conduce la formarea unui complex (sistem) agroindustrial național și impune o abordare unitară și sistemică, atît din punct de vedere teoretico-științific, cît și în plan practic, prin organizarea și conducerea planificată corespunzătoare a tuturor activităților care concură, direct și indirect, la asigurarea cerințelor societății cu produse agroalimentare.

Complexul (sistemul) agroindustrial reprezintă o noțiune relativ nouă, intrată mai recent în literatura economică. Ea exprimă complexitatea fenomenelor și proceselor interdependente din viața economică și socială, care s-au format în țările dezvoltate sau se formează în țările ce merg pe calea dezvoltării industriale în legătură cu producerea și distribuirea produselor agroalimentare în societate³⁾.

În literatura noastră economică au căpătat circulație mai largă noțiunile de sistem (sau economie) agroindustrial și sistem agroalimentar⁴⁾, ambele fiind folosite cu înțelesuri aproximativ similare. Se folosește, de asemenea, conceptul de agroecosistem sau ecosistemul agroindustrial⁵⁾, dar acesta desemnează mai mult fluxul de energie, transferul de substanțe și fluxul de informație într-un sistem agroindustrial.

Adepii conceptului de complex agroalimentar pun accentul pe faptul că el exprimă finalitatea activităților economico-sociale pe care le desemnează și anume subordonarea acestora față de cerințele consumatorului — destinatarul final al producerii și repartizării produselor agroindustriale. Dacă avem însă în vedere ansamblul proceselor economice și sociale și mai ales elementele noi pe care trebuie să le exprime conceptele, atunci, după părerea noastră, se impune observația că în primul rînd complexul agroalimentar nu cuprinde relațiile și fenomenele legate de producerea și asigurarea produselor și materiilor prime ce nu iau forma alimentelor și nici pe cele mai noi legate de conservarea și producerea de energie. În al doilea rînd, acest concept nu pune în evidență — prin însăși formularea sa — transformările intervenite în producția agricolă, interdependențele noi și complexe apărute în dezvoltarea agriculturii. De aceea, considerăm că noțiunea de sistem (complex) agroindustrial exprimă mai bine următoarele aspecte esențiale ale schimbărilor intervenite în conținutul și factorii producției agricole:

a) extinderea proceselor de tip industrial în agricultură și revoluționarea bazei tehnico-materiale a acesteia prin trecerea ei de la munca manuală la cea mașinistă și prin creșterea rolului mijloacelor de producție de proveniență industrială;

b) creșterea interdependenței dintre agricultură și ramurile industriale din amonte și din aval;

c) transformarea treptată a activității din agricultură într-o variantă a muncii industriale cu implicațiile și exigențele noi și importante care se creează, mai ales în domeniile calificării înalte și complexe a forței de muncă, relațiilor de cooperare

Reghina CREȚOIU
I.E.S.

(Continuare în pag. 24)

¹⁾ Nicolae Ceaușescu: „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate“, vol. 17, Editura politică, București, 1979, pag. 572—573.

²⁾ Maria D. Popescu: Circuit activ productiv pentru valorificarea superioară a resurselor regenerabile. În: „Noua revoluție agrară în România“, Editura politică, 1982, pag. 121.

³⁾ Problemele dezvoltării complexului agroindustrial, apar pentru prima dată în literatura economică din S.U.A. la sfîrșitul anilor '49. Astfel de categorii ca „agricultural industry“ și „agroecosystem“ înseamnă întregul complex de ramuri, legate de producția și desfacerea produselor agricole. Mai tîrziu apare noțiunea de „agribusiness“ (1957), pe care J. H. Davis și R. A. Goldberg au determinat-o astfel: „Agribusiness reprezintă totalitatea operațiunilor legate de producția și repartizarea serviciilor în domeniul aprovizionării agriculturii; operațiunilor productive în ferme; operațiunilor de depozitare, prelucrare și repartizare a materiilor prime agricole și a bunurilor alimentare“ (J. H. Davis, R. A. Goldberg, „Concept of Agribusiness“, Boston 1957, p. 85). În alte abordări, această noțiune are un sens mai restrîns, desemnînd mai ales agricultura și comerțul agricol („World Agricultural Dilemmas. Economic Impact, vol. 32, nr. 4/1980). În alte lucrări, deși este vorba de același proces de integrare pe verticală a unităților din agricultură, industrie, comerț etc. se preferă noțiunile de economie alimentară sau agroalimentară (Louis Malassis: „Economie agro-alimentaire“, Ed. Cujas, 1979). În literatura țărilor socialiste s-a încetățenit în ultimul deceniu mai ales conceptual de complex agroindustrial.

⁴⁾ Vezi, de exemplu: „Noua revoluție agrară în România“, Editura politică, 1982; „Alimentația și agricultura în următoarele trei decenii“, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1979.

⁵⁾ Vezi: „Alimentația și agricultura în următoarele trei decenii“.

CREAREA școlii românești de statistică a reprezentat pentru perioada interbelică o puternică afirmare cu caracter de pionierat internațional, tot așa ca și Școala sociologică de la București a lui Dimitrie Gusti. În jurul Școlii de statistică s-au format statisticieni și economiști de mare valoare care au realizat, la rîndul lor, performanțe remarcabile ale științei românești.

În perioada interbelică România s-a făcut puternic cunoscută în lumea științifică internațională prin Școala de Statistică, Actuarial și Calcul creată de acad. Octav Onicescu în 1931, la început în cadrul Facultății de științe și pe urmă ca institut pe lângă Universitatea București pînă în 1948. Gheorghe Mihoc, Alexandru Pantazi, Nicolae Teodorescu, Miron Nicolescu, Alexandru Froda, Nicolae Ciorănescu, Maximilian Sanielevici, dr. Sabin Mănuilă, Mircea Vulcănescu, dr. G. Banu, Nicolae Argeșeanu au fost primii profesori ai acestei școli, la care s-au adăugat tinerii, pe atunci, N. Georgescu-Roegen, Roman Moldovan, Paul Sterian, ing. Ciril Petrescu și alții. Școala a fost înființată la scurt timp după recensămîntul din 1930, al cărui președinte a fost profesorul Octav Onicescu, care constatase lipsa de cadre calificate de statisticieni, în special în județele țării. Cursurile predate în cei doi ani de pregătire erau cu totul noi pentru acea epocă în care în Universitate nu se învățau teoria probabilităților, statistica matematică, matematicile financiare, matematicile actuariale, discipline de calcul economic etc. De pildă, ing. Ciril Petrescu ținea

Repere ale afirmării școlii statistice românești

cursul de mașini de calcul și organizare. Prin conținutul și calitatea structurii programelor de învățămînt, această școală reprezenta o inovație semnificativă pe plan mondial. O altă prioritate internațională consta în interdisciplinaritatea formației de bază a studenților, care erau licențiați în variate specialități: matematicieni, ingineri, economiști, medici, fizicieni, psihologi etc.

Regretatul academician Gheorghe Mihoc, șef al catedrei de Teoria probabilităților, rector al Universității București și pe urmă președinte al Academiei R.S.R., a elaborat un număr impresionant de mare de studii, lucrări

și mai ales de cărți care reprezintă în sine o vastă cuprindere a statisticii matematice teoretice și aplicate. Elev al școlii amintite se recunoaște cu mîndrie a fi celebrul profesor emerit al Universității Vanderbilt și altor universități din lume, Nicolae Georgescu Roegen, creator al unei noi interpretări a procesului economic în legătură cu entropia sistemelor naturale. Binecunoscutul om de știință Kenneth Boulding a afirmat că dacă 500 de economiști

ar aprofunda această teorie, întreaga știință economică ar căpăta alte direcții și alte dimensiuni, iar Paul Samuelson, laureat al premiului Nobel pentru economie, îl numește pe Georgescu Roegen economistul economiștilor și matematicianul matematicienilor. Numărul discipolilor școlii românești de statistică este foarte mare, iar numele ei, direct și indirect prin fideliile săi elevi, străbate planeta la diferite latitudini și longitudini.

Cum se explică această ubicuitate științifică? Evident, sînt mai multe interpretări posibile. Ceea ce ni se pare a fi esențial în răspunsul la această întrebare este sinteza științifică și intelectuală comprehensivă pe care o reprezintă viața și opera profesorului Octav Onicescu. Această sinteză îmbracă deopotrivă gîndirea pură, ontologică și gîndirea aplicativă, epistemologică. În gîndirea pură, profesorul Onicescu a căutat mai ales semnificațiile evidenței, ale adevărului, ale așa-zisului adevăr, fiindcă în știință acesta se află într-o continuă tranziție. Căutarea pură în lumea

FIȘE

A. GHEORGHIU,
T. BARON, ST. MATEI,
C. BARON

Măsurarea, analiza și optimizarea calității produselor industriale

Editura Științifică și
Enciclopedică

● *Problemă cardinală a economiei moderne, asigurarea calității produselor a fost încorporată în strategia dezvoltării economiei naționale ca un factor capabil să asigure valorificarea superioară a resurselor atrase în*

circuitul productiv. Situîndu-se în prim planul progresului economic, calitatea are un caracter dinamic – atît în plan practic cît și conceptual – fapt care justifică numeroasele studii consacrate elucidării mecanismelor prin care se poate asigura un înalt nivel calitativ tuturor produselor fabricate precum și serviciilor. Între aceste încercări se înscrie și lucrarea „Măsurarea, analiza și optimizarea calității produselor industriale”, tipărită recent la Editura Științifică și Enciclopedică sub semnătura a patru autori: A. Gheorghiu, T. Baron, St. Matei, C. Baron. În volum sînt reunite studii care abordează atît aspecte teoretice cît și practice. Astfel, în cîteva capitole din carte sînt analizate locul și rolul calității produselor industriale în dezvoltarea economico-socială a țării precum și corelațiile dintre calitate și eficiență economică, dintre calitate și competitivitate, sînt abordate aspecte privind costul calității produselor industriale. În tematica lucrării sînt cuprinse, de ase-

menea, probleme vizînd măsura-rea nivelului calității produselor industriale, analiza calității, optimizarea calității produselor, precum și coordonatele alcătuirii unui sistem informațional în domeniul calității produselor.

Comportament demografic

● *Factor de bază al dezvoltării economice, numărul populației (alături de structura sa socio-profesională și nivelul de calificare) influențează în mod substanțial ritmul reproducției sociale. La rîndul său, dezvoltarea economică și chiar tipul de societate vădesc efecte considerabile asupra caracteristicilor demografice. Fapt care ar justifica distincția – după cum opinează Wulfram Speigner în articolul „Vom kapitalistischen zum sozialistischen Typ der Bevölkerungsreproduktion” (De la tipul capitalist la cel socialist de reproducere a populației) publicat în numărul 10/1982 al revistei „WIRTSCHAFTSWISSENSCHAFT” – între tipul capitalist și cel so-*

cialist de reproducție a populației. Elementul care sintetizează efectele mediului social și le proiectează asupra evoluției populației îl constituie „comportamentul demografic”, concept cu rezonanță interdisciplinară – biologică, psihologică, sociologică, economică, culturală. Tocmai de aceea, opinează autorul, previziunea asupra evoluției demografice, precum și aplicarea unei anumite politici în acest domeniu ar presupune determinarea configurației comportamentului demografic specific socialismului și chiar mai detaliat, specific unei anumite etape, anumitor grupuri sociale. Pentru precizarea conținutului acestui concept – apreciată W.S. – este necesară studiarea unor fenomene specifice cum ar fi urbanizarea, ridicarea nivelului de instrucție, modificarea registrului de aspirații etc.

Educația agricolă

● *Economia educației ca domeniu ce studiază raportul dintre*

semnificațiilor constituie un drum în care influența ideilor este fără început și fără sfârșit. Universul axiomatic și axiologic al ontologiei ca și domeniul cosmologiei (mecanica invariantivă Onicescu constituie o alternativă față de abordarea lui Einstein) alcătuiesc o carte larg deschisă, dar pe care nimeni nu a citit-o pînă la capăt. Această gândire pură descifrează mereu înțelesurile aparenței și de aceea ea reprezintă imperiul preferat al filozofilor și al poezilor. Atît filozofarea cît și poezia sînt prezente tot mai accentuat în curgerea vieții și preocupărilor profesorului Onicescu.

Cunoașterea, sub forma gândirii aplicative, a investigațiilor epistemologice, urmărește apropierea, cucerirea unei porțiuni a universului, dar ea este inevitabil limitată fiindcă este derivată ca o consecință a progresului gândirii pure. Fuziunea dintre gândirea pură și cea aplicativă explică de ce întreaga activitate a profesorului Onicescu relevă impactul puternic pe care îl are asupra unei lumi mult mai largi decît aceea a cogniției matematice. Om al gândirii pure și al gândirii aplicative,

Octav Onicescu este simultan prezent nu numai în ontologia și epistemologia științei, dar și în influențarea tehnologiilor de cercetare de către apriorismul sistemelor teoretice. Este o reinviere – îmbogățită de interdisciplinaritatea culturii moderne – a modelului unitar antic de *praxis și techné* în cunoaștere.

Sincretismul acesta este mai ales vizibil în interesul constant al profesorului pentru științe sociale, începînd cu perioada

interbelică, cînd, în 1932, a participat direct la crearea Institutului de Conjunctură, dovedind o surprinzătoare înțelegere pentru nevoile disciplinelor economice de a fi cuantificate. Această instituție ca și Școala de statistică de pe lângă Universitatea București, creată în 1931 de către prof. Onicescu, marchează începuturile economiei cantitative românești și în același timp un pionerat pe plan european. De atunci și pînă astăzi, cultivînd relațiile și comunicațiile permanente cu intelectualitatea științifică din țară și de peste hotare, profesorul și elevii săi au introdus o orientare pregnantă către rigoarea matematică în aproape toate științele sociale. Un demers științific a fost imprimat astfel cercetărilor din agricultură, industrie, comerț, conjunctură, demografie, sociologie, psihologie, antropologie, marketing, planificare și alte discipline.

Toate aceste activități au fost structurate organizatoric sub forma Seminarului permanent de la D.C.S., care funcționează neîntrerupt de 18 ani și căruia, în mod spontan, participanții i-au dat numele sub care este cunoscut în toată țara: *Seminarul Onicescu*, din fiecare joi între orele 13–14. La aceste întîlniri se dezbate cele mai noi metodologii și se discută problemele cercetărilor din variate domenii.

Pentru promovarea aparatului de metode și tehnici necesare cercetărilor, profesorul, a expus la acest seminar, cu prioritate, propriile sale teorii mai înainte ca acestea să vadă lumina tiparului. Astfel s-a întîmplat cu satisfacția informațională,

care a devenit apoi celebră pe plan internațional. Astăzi energia informațională și corelația informațională sînt utilizate în Franța, Italia, Spania, R.F. Germania, Cehoslovacia și alte țări. Aceasta este probabil cea mai importantă contribuție românească la dezvoltarea internațională a aplicării matematicilor în economie și în general în științele sociale, însă nu trebuie uitată metoda Onicescu de comparare a obiectelor purtătoare de mai multe caracteristici. În domeniul deciziilor multicriteriale, această metodă are o capacitate remarcabilă de rezolvare a problemelor. După modelul demo-economic conceput de profesorul Onicescu pentru o analiză macroeconomică completă, înglobînd în fapt toate sectoarele societății, ultima sa lucrare, în paralel cu memoriile în curs de publicare, se referă la econometria informațională, o carte practic terminată, împreună cu unul din elevii săi apropiați. Întreaga econometrie și principalele modele existente sînt rescrise în lumina teoriilor Onicescu, la care se adaugă structura modelelor proprii. Iar acum profesorul, recent sărbătorit pentru cele nouă decenii de viață, este preocupat de făurirea unei noi discipline care se va numi demometria, ceea ce ar putea deschide perspective de dezvoltare nu numai demografiei, dar și unei științe cantitative noi și integrate a societății umane în ansamblu.

M.C. DEMETRESCU

nivelul de pregătire profesională și eficiența activității se bucură de o recunoaștere tot mai largă în sectoarele industriale. Mai puține sînt însă preocupările în ceea ce privește eficiența perfecționării pregătirii profesionale în domeniul agricol, sferă de activitate în care se consideră că revoluția tehnico-științifică se manifestă mai curînd pe planul dotării tehnice și al substanțelor fertilizante folosite decît în planul calificării. O lucrare recentă – *Farmer Education and Farm Efficiency* – elaborată de doi specialiști ai Băncii Mondiale, Dean T. Jamison și Lawrence J. Lau își propune să participe la dezbaterile acestor probleme. Pornind de la cîteva studii de caz, autorii concluzionează că pregătirea de specialitate a muncitorului agricol poate și trebuie să aibă efecte mai mari asupra producției, în condițiile transformărilor și modernizărilor din agricultură. În acest sens este susținută ideea potrivit căreia, în timp ce formarea competențelor de bază – știința de carte și priceperile cognitive generale – sînt dobîndite cel mai

bine prin școală și instituții similare, transmiterea informațiilor de specialitate (de exemplu, informații care privesc noi soiuri de semințe, tehnici și tehnologii moderne, metode de irigare etc.) se poate realiza eficient printr-o varietate de forme, și în mod deosebit pe calea unor servicii speciale organizate în acest sens.

DOCTRINE ECONOMICE CONTEMPORANE

Editura Didactică și Pedagogică

● În Editura Didactică și Pedagogică a apărut recent o nouă ediție a manualului universitar de *Doctrine economice contemporane*.

ne, elaborat de un colectiv de cadre didactice de la Academia de Studii Economice. Înnoit în proporție însemnată față de ediția anterioară (1980), acest manual este structurat pe 8 teme și 21 capitole: introducere în obiectul doctrinelor economice contemporane; dezvoltarea gândirii economice a clasei muncitoare în epoca contemporană; orientări și caracteristici principale ale gândirii economice nemarxiste contemporane (criza economiei politice burgheze; restructurările conceptual-metodologice în gîndirea economică burheză; keynesismul, nekeynesismul, post-keynesismul, radicalismul); creșterea economică în actualele confruntări de idei; teorii cu privire la relațiile economice internaționale, la subdezvoltare și noua ordine economică internațională; gîndirea economică contemporană și viitorul societății umane (critica teoriilor burgheze despre economia socialistă, critica teoriilor societății postindus-

FIȘE

triale, ale „societății de consum” și ale „convergenței” sistemelor social-economice); (gîndirea economică progresistă românească, (gîndirea economică românească pînă la Marea Unire, gîndirea economică nemarxistă din România între anii 1918–1944; gîndirea economică a clasei muncitoare din România în perioada 1918–1944); contribuția P.C.R., a tovarășului Nicolae Ceaușescu la dezvoltarea gîndirii economice. Manualul, întocmit în conformitate cu programa analitică, se adresează tuturor studenților economiști sau neeonomiști, care au ca obiect de studiu disciplina „Doctrine economice contemporane”, tuturor celor care activează pe frontul ideologic, al propagandei de partid, precum și tuturor celor ce doresc să-și completeze cultura generală cu cunoștințe economice.

NOUA REVOLUȚIE AGRARĂ

(Urmare din pag. 21)

Între unitățile economice și tehnico-științifice angajate în acest proces, precum și în cel al asigurării unei organizări de tip industrial a producției și muncii în agricultură. Formarea sistemului agroindustrial reprezintă un proces social-economic de coordonare și integrare a activităților legate de producerea și desfacerea produselor agricole.

Din punct de vedere al sferei de cuprindere, complexul agroindustrial este format dintr-un ansamblu de ramuri și activități, productive, de circulație, din sfera serviciilor etc., ordonate diferit în funcție de modul de organizare⁶⁾. În literatura economică se vorbește de complexe cu 5 sau 6 subsisteme.

Indiferent de gradul de detaliere a analizei, prin conținutul său, complexul agroindustrial cuprinde: a) ramurile producătoare de mijloace de producție pentru agricultură, precum și unitățile ce se ocupă de aprovizionarea și dezvoltarea tehnico-materială a agriculturii; b) agricultura propriu-zisă; c) ramurile de prelucrare, transport și desfacere a producției agricole. În complex intră, de asemenea, rețeaua de instituții de cercetare științifică și alte servicii și întreprinderi legate de funcționarea și deservirea ramurilor amintite. Complexul agroindustrial nu reprezintă o simplă însumare a acestor ramuri; formarea lui înseamnă o anumită contopire a ramurilor și serviciilor componente din punct de vedere economic și tehnologic astfel încât pe baza unui proces de sinteză se formează o unitate calitativ nouă, în care fiecare din activitățile desfășurate mai înainte autonom reprezintă o verigă în lanțul producției agricole. Această unire se realizează în principal prin diferite forme de integrare verticală.

În ansamblul său tot acest proces trebuie subordonat unor cerințe majore care cuprind, într-o determinare unitară, pe de o parte, asigurarea volumului, structurii și calității produselor agroalimentare necesare societății, iar pe de altă parte, reducerea consumului de muncă socială necesară pentru asigurarea acestei producții. Altfel timp cât largirea diviziunii muncii s-a realizat în mod spontan — ca în condițiile capitalismului — sau printr-o abordare sectorială, pe ramuri și faze (agricultură, industria alimentară și ușoară, circulația produselor agricole) am asistat nu de puține ori la o creștere mai ales a consumurilor energetice în agricultură și în general a muncii sociale necesară în aceste sectoare. Înfăptuirea unei profunde revoluții agrare necesită o abordare nouă, complexă, a acestor probleme, astfel încât realizarea produselor necesare pentru înfăptuirea unei alimentații științifice a populației și dezvoltarea corespunzătoare a producției de bunuri de consum agroalimentare să se realizeze în condiții de mai mare raționalitate economică. Realizarea acestui obiectiv necesită, așa cum se subliniază în literatura economică, conceperea economiei agroalimentare nu pe ramuri sau sectoare, ci ca un tot unitar, ca fond social de timp, destinat producției mijloacelor de producție necesare agriculturii, fondul de timp pentru producerea și prelucrarea materiilor prime agricole, inclusiv pentru transportul și distribuția acestora până la consumator. În acest fel, determinarea consumului material în expresie fizică energetică și în expresie valorică ar da posibilitatea elaborării unui model al economiei agroalimentare, ca parte componentă a modelului de ansamblu al creșterii economice⁷⁾.

Complexul agroindustrial presupune o transformare a producției agricole. Rămânerea în urmă din punct de vedere tehnic și economic a agriculturii față de celelalte ramuri și în primul

rînd față de industrie împiedică procesul de integrare cu industria și frînează ridicarea eficienței economice în ramurile conexe. Experiența țărilor dezvoltate arată, totodată, că integrarea agro-industrială a apărut și s-a dezvoltat cu succes cel mai adesea în acele ramuri ale agriculturii sau în acele zone în care influența condițiilor naturale asupra producției agricole este mai mică și nu conduce la pierderi mari.

Componenta principală a complexului agro-industrial o formează ramurile industriale producătoare de mijloace de producție pentru agricultură, a devenit mai acută problema diversificării și calității serviciilor din amonte pentru agricultură, fără de care nu este posibilă creșterea producției agricole și mai ales realizarea acesteia la parametrii calitativ ridicați. Fără a se copia modelele unor țări capitaliste dezvoltate în acest domeniu — în unele dintre acestea agricultura a devenit, după cum se știe, mare consumatoare de energie — trebuie spus că mai ales înfăptuirea „revoluției biologice”, ca de altfel și a „revoluției chimice” este de neimaginat fără crearea de noi hibrizi vegetali și animalii, fără reducerea termenelor de vegetație a plantelor sau de creștere a animalelor, pentru creșterea producției. Realizarea unor producții sporite necesită și amplificarea serviciilor legate de combaterea dăunătorilor, de administrarea științifică a îngrășămintelor, erbicidelor și insecticidelor etc.

Odată ce s-au format și au ajuns la un grad ridicat de dezvoltare ramurile industriale producătoare de mijloace de producție pentru agricultură, a devenit mai acută problema diversificării și calității serviciilor din amonte pentru agricultură, fără de care nu este posibilă creșterea producției agricole și mai ales realizarea acesteia la parametrii calitativ ridicați. Fără a se copia modelele unor țări capitaliste dezvoltate în acest domeniu — în unele dintre acestea agricultura a devenit, după cum se știe, mare consumatoare de energie — trebuie spus că mai ales înfăptuirea „revoluției biologice”, ca de altfel și a „revoluției chimice” este de neimaginat fără crearea de noi hibrizi vegetali și animalii, fără reducerea termenelor de vegetație a plantelor sau de creștere a animalelor, pentru creșterea producției. Realizarea unor producții sporite necesită și amplificarea serviciilor legate de combaterea dăunătorilor, de administrarea științifică a îngrășămintelor, erbicidelor și insecticidelor etc.

Totodată este necesară înlăturarea unor rămășițe în urmă în domeniul asigurării bazei materiale și a unor servicii din avalul agriculturii, mai ales în cel al transportului, depozitării și conservării producției agricole, precum și perfecționarea repartizării teritoriale a producției agricole pe baza celor mai noi cerceri ale științei (se apreciază că pe această ultimă cale se poate obține o sporire a producției agricole cu cel puțin 10 la sută). Așa cum s-a subliniat în literatura economică, în proiectarea sistemelor agroindustriale trebuie pornit de la o concepție unitară, al cărei criteriu esențial să fie valorificarea integrală a substanțelor utile și energiei, la locul producerii lor, utilizarea în trepte a energiei, pe baza procesului circular activ, precum și potențarea factorilor de producție, materialii și umani și creșterea randamentelor și a coeficienților de conversie⁸⁾.

În acest fel formarea complexului agro-industrial mareșind trecerea spre o nouă etapă în dezvoltarea agriculturii conduce la intensificarea legăturilor agriculturii cu ramurile conexe ale economiei cu o tendință clară de mai mare proporționalitate și interdependență între ele, și prin răspîndirea tot mai largă a unităților de un tip nou de integrare verticală (uniuni și combinate agro-industriale). Rezultă deci că problemele formării complexului agro-industrial pot fi analizate din două puncte de vedere: național, macroeconomic (integrarea și coordonarea ramurilor economice) și productiv, microeconomic (integrarea și cooperarea întreprinderilor productive). Această abordare a fenomenului amintit este determinată de realitatea obiectivă, practica confirmînd existența a două procese de integrare reciproc legate. În primul rînd, are loc procesul lichidării disproporțiilor și separațiilor ce s-au format în decursul istoriei în dezvoltarea ramurilor economice legate nemijlocit de producția bunurilor alimentare, pe baza echilibrării treptate a legăturilor dintre aceste ramuri și, în al doilea rînd, capătă o răspîndire tot mai mare unitățile integrate vertical, care cuprind într-un mecanism economic și organizatoric unitar diferite întreprinderi de producție, prelucrare și desfacere a produselor finite de consum.

Din punct de vedere al conducerii acestui proces la nivel național prezintă o mare importanță faptul că în etapa actuală se elaborează și se adoptă de către Marea Adunare Națională un plan unitar de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare, ca parte integrantă a planului național de dezvoltare economico-socială a țării, care dă posibilitatea coordonării unitare a acestor două ramuri de bază ale economiei. La nivel microeconomic, în aceeași direcție acționează dezvoltarea diferitelor forme de cooperare mai strînsă dintre unitățile productive din agricultură și industrie, funcționarea consiliilor unice agroindustriale, precum și dezvoltarea mai pronunțată a activităților industriale în întreprinderile agricole.

⁶⁾ În cadrul complexului agroindustrial este angrenat un număr mare de ramuri economice concrete legate într-un fel sau altul de producția și desfacerea produselor agricole. În funcție de nivelul atins al dezvoltării legăturilor, balanțele legăturilor dintre ramuri permit evidențierea unui număr diferit de astfel de ramuri. Cele mai mari din aceste ramuri sînt: agricultura, industria chimică (producătoare de îngrășăminte, erbicide și insecticide și alte produse), construcții de mașini agricole, construcții agricole, industria energetică și de combustibil (aceia parte care deservește agricultura), industria alimentară și ușoară (care lucrează pe baza materiei prime agricole), infrastructura care deservește agricultura, aprovizionarea tehnico-materială, comerțul și desfacerea produselor agricole, cercetarea agricolă și pregătirea cadrelor pentru agricultură etc. Numărul de ramuri poate fi majorat sau redus în funcție de obiectivul cercetării și de criteriul adoptat pentru determinarea nivelului de dezvoltare a legăturilor dintre ramuri.

⁷⁾ Dumitru Dumitru: Funcția antientropică a cercetării științifice și a tehnologiei în agricultură. În „Alimentația și agricultura în următoarele trei decenii”, pag. 134.

⁸⁾ Vezi: „Circuit activ productiv pentru valorificarea superioară a resurselor regenerabile” de Maria D. Popescu și „Sistem și complexitate în agricultură” de Ionuța Olteanu în „Noua revoluție agrară în România”. Editura politică, 1982, pag. 125—129 și 232—258.

Procese și fenomene actuale ale economiei mondiale

DEZECHILIBRELE PLĂȚILOR INTERNAȚIONALE — FACTOR AGRAVANT AL CRIZEI ECONOMIEI MONDIALE

DINTRE factorii care reflectă sintetic fenomenele de criză din economia mondială și care, la rândul lor, contribuie la agravarea acestor fenomene se remarcă în mod deosebit dezechilibrele plăților internaționale. De altfel, se poate afirma că, pe de o parte, situația balanțelor de plăți ilustrează elocvent disproporțiile comerțului internațional, raporturile inegale din economia mondială ca și noile forme de dominație și exploatare neocolonialistă, iar, pe de altă parte, poziția plăților internaționale generează un evantai de probleme economico-financiare și politice care domină în prezent viața internațională.

Cronicizarea dezechilibrelor

PLĂȚILE internaționale înregistrează în mod obișnuit o serie de dezechilibre temporare, care — într-o formă sau alta — se lichidau în timp. Majorarea considerabilă a prețului țițeiului în 1974 și agravarea fenomenelor de criză din economia mondială în ultimii ani au dus la cronicizarea și accentuarea acestor dezechilibre pe o perioadă mai îndelungată, la acumularea în timp a unor excedente monetare substanțiale de către un grup de țări, concomitent cu acumularea deficitelor corespunzătoare de către alte țări, în special țări în curs de dezvoltare. Deficitul plăților curente înregistrat de aceste țări a crescut de la 48,2 miliarde dolari în 1979, la 68,2 miliarde dolari în 1980 și la peste 90 miliarde dolari în 1981. Pe lângă amploarea deficitelor, care rezultă și mai clar dacă le comparăm cu volumul relativ redus al exporturilor și rezervelor oficiale de aur și devize ale lumii a treia, două fenomene ilustrează gravitatea situației. În primul rând, tendința de majorare a deficitelor plăților curente ale țărilor în curs de dezvoltare importatoare de țiței și nu de reducere, ca în cazul țărilor capitaliste dezvoltate. În al doilea rând, faptul că deficitele menționate urmează unei perioade îndelungate în care aceste țări au avut dificultăți ale plăților externe și au acumulat deja o datorie externă îngrijorătoare.

Este cunoscut că înainte de anul 1980 un mare număr de țări în curs de dezvoltare importatoare de țiței au fost nevoite să procedeze la limitarea sau chiar reducerea absolută a importurilor, ca urmare a posibilităților tot mai restrinse de onorare a plăților externe. Ca urmare a slăbirii ritmului creșterii economice și instaurării fenomenelor recesioniste în țările occidentale, încasările din export ale lumii a treia s-au diminuat sensibil. Restringerea creditului internațional și creșterea

substanțială a ratei dobânzilor în ultimii ani au constrins aceste țări să folosească rezervele oficiale, care s-au redus în 1981 cu 10 miliarde dolari, ceea ce a condus la o situație extrem de precară pe planul lichidității externe. Creșterea economică a fost diminuată în 1981 la numai 0,5% (față de media de 5,5% în deceniul trecut și obiectivul de 7% stabilit pentru cel de-al treilea deceniu al Națiunilor Unite pentru dezvoltare), ceea ce înseamnă că venitul real pe locuitor în lumea a treia s-a diminuat efectiv, pentru prima oară în ultimii 20 ani. Datoria externă a lumii a treia a ajuns la sfârșitul anului 1981 la aproape 500 miliarde dolari (465 miliarde dolari datorie publică termen mediu și lung după cifrele preliminare ale Băncii Mondiale), comparativ cu 60 miliarde dolari în 1970.

Situația dificilă caracterizează toate regiunile în curs de dezvoltare, fără excepție. În țările din America Latină, care au constituit până în 1930 o regiune cu un ritm ridicat de creștere, expansiunea practică a încetat; multe țări latino-americane întâmpină în prezent mari dificultăți în rambursarea datoriei lor externe. Țările în curs de dezvoltare din Asia, deși au menținut un anumit procent de creștere, au cunoscut o agravare bruscă a problemelor legate de echilibrul extern. În țările africane de la sud de Sahara problemele cronice agravate de conjunctura internațională defavorabilă pot fi sintetizate de continuarea procesului de scădere a nivelului nutrițional*). Un număr crescând de țări în curs de dezvoltare, care au întâmpinat dificultăți în legătură cu serviciul datoriei externe, și-au reevaluat datoriile: în 1980 Liberia, Sierra Leone, Turcia, în 1981 Republica Africa Centrală, Madagascar, Pakistan, Senegal, Togo, Uganda, Zair, iar în prima jumătate a anului 1982 Bolivia, Jamaica și Sudan.

O practică neocolonialistă

LISTA dificultăților majore pe care le întâmpină țările în curs de dezvoltare, dintre care am menționat numai o parte, ilustrează elocvent că cele mai afectate de criza din economia mondială sînt țările mai puțin dezvoltate. Desigur, fenomenele de criză nu se opresc la granița nici unei țări, ele afectează și țările dezvoltate cu economie de piață, dar acestea au posibilități mai mari de adaptare la situația creată.

Este semnificativ faptul că, în condițiile adîncirii fenomenelor de criză, țările industrializate capitaliste, folosindu-se de forța și pozițiile deținute în economia mondială și de schimburile internaționale, au declanșat o amplă acțiune de transferare a efectelor crizei

pe plan extern asupra altor țări, îndeosebi asupra țărilor în curs de dezvoltare, utilizînd cele mai diverse metode neocolonialiste, prin intermediul canalelor și mecanismelor valutar-financiare. Astfel, inflația internă din țările occidentale a fost „exportată” prin majorarea considerabilă a prețurilor la produsele destinate pieței externe în special la tehnologia livrată spre țările aflate în plin proces de dezvoltare. De asemenea, prin majorarea la cote exagerate a dobânzilor la creditele interne și internaționale, țările occidentale, și îndeosebi S.U.A., au impus celor nevoiți să apeleze la împrumuturi — în mod deosebit țări în curs de dezvoltare, cu o datorie externă în creștere — o sarcină financiară tot mai împovărătoare. Numai prin promovarea politicii dobânzilor înalte, țările occidentale industrializate iau înapoi de la țările în curs de dezvoltare cam tot atîta cît acordă acestora sub forma asistenței publice pentru dezvoltare.

Conform statisticilor Băncii Mondiale, plățile pentru dobînzii, care au însumat 31 miliarde dolari în 1980 și aproape 50 miliarde dolari în 1981, s-au triplat între 1978 și 1981 și reprezintă în prezent mai mult de jumătate din serviciul datoriei externe (amortizări plus dobînzii). O consecință a acestei situații este aceea că în ultimii ani o proporție tot mai mare din noile împrumuturi luate de țările lumii a treia a fost utilizată pentru serviciul datoriei în curs. Transferurile financiare nete către țările în curs de dezvoltare — respectiv diferența dintre împrumuturile către aceste țări și serviciul datoriei — au scăzut de la 34 miliarde dolari în 1978 la 18 miliarde dolari în 1981; în cazul țărilor latino-americane, transferurile nete s-au diminuat de la 13 la 0,6 miliarde dolari.

În perspectivă, nu se întrevide o ameliorare a situației externe a țărilor în curs de dezvoltare. În timp ce în acest an deficitul plăților curente ale țărilor membre ale O.C.D.E. se va diminua la circa 15 miliarde dolari, deficitul țărilor în curs de dezvoltare importatoare de țiței se va menține ridicat, în jurul nivelului din anul precedent. Procesul complex de transferare a dificultăților spre zona lumii a treia are tendința de perpetuare, cu toate consecințele nefaste care decurg de aici.

Pentru un comerț internațional liber, fără restricții și discriminări

MENTINEREA unor dezechilibre majore ale plăților internaționale ridică și alte probleme. Într-un raport recent dat

*) Vezi Revista economică nr. 42 din 22 octombrie 1982.

publicității de GATT se menționează că dificultățile plăților externe constituie una din cauzele **recrudescenței protecționismului și încordării situației financiar-bancare internaționale**. Protecționismul, menționează raportul, constituie un grav pericol pentru comerțul internațional, dar ceea ce îngrijorează cel mai mult este influența sa nefastă asupra finanțelor mondiale. Inchiderea piețelor de export poate genera o **severă criză de lichiditate pe plan internațional**, aducând multe țări în imposibilitatea onorării plăților scadente. Situația poate fi comparată din multe puncte de vedere cu cea din anii 1930; în mod deosebit raportul menționează că în prezent, ca și în perioada interbelică, recrudescența protecționismului se asociază cu faptul că multe credite externe sînt destinate nu majorării capacităților productive, ci finanțării importurilor și consumului (așa numita „deadweight debt”). În consecință, orice limitare a exporturilor se repercutează în majorarea deficitelor în plățile curente, în creșterea necesarului de finanțare, în suprasolicitarea sistemului monetar-financiar mondial și în final în blocarea mecanismului de creditare. Dimpotrivă, menținerea unui comerț internațional liber, fără restricții și discriminații, favorizează procesul de reciclare a fondurilor din țările cu excedente ale balanțelor de plăți spre țările cu deficite. Mai mult, îmbunătățirea climatului

mondial va acționa în sensul „reciclării petrodolarilor” inclusiv în investiții productive și nu numai în plasamente bancare (acestea din urmă sînt mult mai instabile).

În aceste condiții internaționale dificile, ale gravelor perturbări din economia mondială, România nu adoptă o poziție pasivă, de așteptare, care ar duce, inevitabil, la stagnarea dezvoltării economice, ci este hotărîtă să acționeze cu toată energia pentru a face față furtunii din viața economică internațională, luînd măsuri care să asigure dezvoltarea economico-socială a țării și în împrejurările actuale. Este semnificativ că propunîndu-și limitarea consecințelor negative ale crizei mondiale asupra economiei sale, România urmărește atingerea acestui obiectiv nu prin diminuarea schimburilor externe, ci prin extinderea lor continuă. Astfel, raportul dintre volumul exporturilor și venitul național se va situa în 1982 la 34% față de 26—27% în anii precedenți.

Opțiunea constantă a țării noastre pentru depășirea fenomenelor de criză din economia mondială o constituie largă colaborare internațională, participarea activă a tuturor statelor la rezolvarea problemelor cu care sînt confruntate relațiile internaționale. **„Noi considerăm — arăta secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — că este necesar ca toate statele să dea dovadă de înaltă responsabilitate, să acționeze împreună pentru depășirea crizei economice și a problemelor grave din econo-**

mia mondială, pornind de la realizarea unei noi ordini economice internaționale, de la un sprijin puternic pentru țările în curs de dezvoltare, în sensul reluării activității economice”.

În contextul actualelor fenomene de criză, este, de asemenea, deosebit de important ca factorul extern să nu compromită eforturile proprii spre progres ale țărilor în curs de dezvoltare. De aceea, poziția României este că singura opțiune viabilă și realistă o constituie nu reducerea ci intensificarea colaborării, întărirea conlucrării între națiuni concepută ca strategie comună și rațională de eliminare a confruntărilor și de soluționare echitabilă a problemelor, de depășire a fenomenelor de criză.

Apelul pentru colaborare economică se impune, în concepția țării noastre, cu atît mai mult cu cît în ultimii ani manifestările de criză economică s-au combinat cu încordările politice, cu agravarea tensiunilor și conflictelor din relațiile internaționale. De aceea, astăzi funcția colaborării economice este mult mai largă, ea fiind nu numai o necesitate a progresului economic și social, dar și un instrument al diminuării încordării politice. De soluționarea complexelor probleme ale economiei mondiale, printr-o largă colaborare internațională reciproc avantajoasă, depind progresul și pacea omenirii.

Mugur ISĂRESCU

Institutul de Economie Mondială

Săptămîna Națiunilor Unite pentru dezarmare

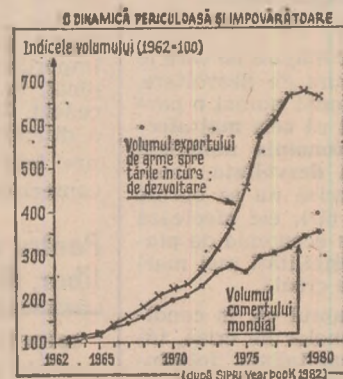
Dezvoltarea economico-socială și cursa înarmărilor sînt incompatibile

ÎN FIECARE AN, în baza unei hotărîri a Adunării Generale a O.N.U. adoptată la prima sa sesiune specială din 1978 consacrată problemei dezarmării, săptămîna cuprinsă între 24 și 31 octombrie este marcată în întreaga lume ca „Săptămîna Națiunilor Unite pentru dezarmare” — prilej de mobilizare a opiniei publice, a forțelor progresiste de pretutindeni pentru a impune încetarea cursei înarmărilor și trecerea la măsuri hotărîte de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară.

În condițiile în care cheltuielile alocate pe plan mondial competiției înarmărilor se ridică în prezent la circa 650 miliarde dolari pe an, astfel că producția sau achiziționarea de arme cu putere de distrugere sporită grevează

puternic bugetele a tot mai multe țări, inclusiv din rîndul celor slab dezvoltate eco-

Graficul nr. 1

conomic (vezi graficul nr. 1), apare limpede de ce continuarea acestei curse iraționale

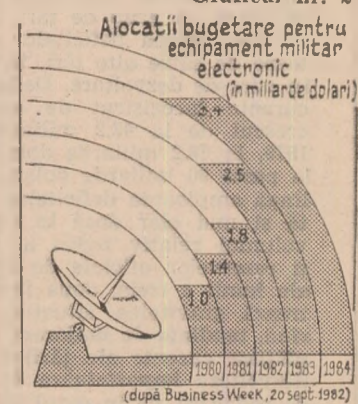
reprezintă nu numai un pericol crescînd pentru securitatea și pacea mondială, ci și o povară tot mai grea pe umerii tuturor popoarelor lumii.

Militînd cu consecvență pentru oprirea neîntîrziată a cursei înarmărilor, România pornește de la constatarea validată nu numai de logica elementară, ci și de întreaga evoluție a vieții internaționale că dezvoltarea economico-socială și cursa înarmărilor sînt incompatibile, că în orice țară fiecare ban în plus pentru înarmare înseamnă un ban în minus pentru investiții în scopul creșterii economice și al satisfacerii unor nevoi economico-sociale presante, că departe de a avea un caracter stimulator asupra dezvoltării economice, înarmările reprezintă un obstacol major în calea ei.

Constituînd cel mai puternic factor cunoscut în istoria omenirii de irosire a resurselor materiale și umane, inevitabil limitate, ale fiecărei națiuni și ale planetei în ansamblu său, de deturnare a lor în scopuri nu numai neproductive, dar și antisociale, cursa înarmărilor, care cunoaște un tot mai pronunțat caracter calitativ, tehnologic (vezi graficul nr. 2, prezentînd cifre pe exemplul S.U.A.), reprezintă — așa cum sublinia secretarul gene-

ral al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — un principal factor de prelungire a actualelor dificultăți din econo-

Graficul nr. 2

nomia mondială, al crizei care se accentuează și care a cuprins practic toată lumea, toate statele, al adîncirii decalajelor economice internaționale.

Iată de ce, în concepția partidului și statului nostru, pacea și noua ordine economică internațională, dezarmarea și dezvoltarea constituie probleme care trebuie soluționate împreună, în interesul vital al tuturor popoarelor.

D.D.

Manifestări ale neocolonialismului

Decalajele informaționale internaționale

ESTE în general recunoscut faptul că judecățile de valoare cu care operăm, afirmațiile pe care le facem în orice moment, sînt condiționate de accesul la informație și de calitatea acesteia. În orice domeniu de activitate și pe orice treaptă a scării ierarhice, deciziile omului modern și cu atît mai mult ale specialistului sînt condiționate de cantitatea, calitatea și noutatea informațiilor pe care le deține. În virtutea acestei condiționări, apare ca absolut necesar un schimb larg de informații, ce trebuie promovată la toate nivelurile, atît pe plan național, cît și internațional.

În prezent, informația a devenit ceva mai mult decît o simplă comunicare, în unele cazuri putîndu-se vorbi despre informație ca despre un instrument al puterii, ca și al dezvoltării. Mai mult ca oricînd, putem parafraza cuvintele lui Bacon, spunînd „informația este putere”. Și nu întîmplător ne gîndim la cuvintele lui Bacon. Cunoașterea și progresul nu sînt posibile decît prin informare.

În această ordine de idei putem spune că decalajele economice cu care se confruntă lumea contemporană au un corespondent în domeniul informației, prin decalaje informaționale. Subdezvoltarea economică își găsește și în domeniul informațional un corespondent prin sistemul neadecvat și ineficient de informare existent în țările sărace.

În Africa, de exemplu, tirajul ziarelor locale nu depășea în 1980, 14 exemplare la o mie de locuitori, față de 64 în Asia, 70 în America Latină și Caraibe — raportat la 312 pentru ansamblul țărilor industrializate. Pentru a avea o imagine mai completă ar mai trebui adăugat că 87 la sută din exemplarele apărute în Africa sînt difuzate în orașe. Situația în domeniul radiodifuziunii nu este mai puțin alarmantă: în 1980 în Africa existau circa 700 posturi emițătoare de o putere variînd între 5 și 500 kW, iar posturile receptoare se cifrau, pe întreg continentul, la 7 pentru fiecare 100 de locuitori, față de media mondială ce depășește 30. O situație asemănătoare întîlnim și în domeniul televiziunii — în 1980 doar 29 de țări africane posedau rețea de televiziune, iar dintre acestea numai 19 erau situate în sudul Saharei. Problema cea mai gravă o constituie însă calitatea informației difuzată prin aceste mijloace. Astfel, din cele 60 de minute de informații televizate în Africa în cursul unei zile, cel puțin jumătate provin de la rețelele de televiziune occidentale și chiar cînd aceste informații privesc evenimente africane, ele sînt însoțite de comentariile stațiilor străine. Astfel, puținii telespectatori africani sînt nu numai „inundați” cu informații de origine străină, ci sînt supuși și unor interpretări care „nu numai că nu vin în întîmpinarea culturii și vieții lor, ci conduc la alienare culturală”¹⁾.

În aceeași ordine de idei, este semnificativ faptul că băncile de date care operează la nivel mondial se concentrează în țările industrializate. Controlul pieței internaționale de date este de asemenea deținut de cei care domină serviciile informaționale, care concep mașinile și programele lor și operează băncile de date. De altfel, există temeri în sensul că, o dată cu introducerea telecomunicațiilor prin sateliți datele relative la re-

sursele naturale ale țărilor în curs de dezvoltare vor concentra și mai mult puterea în mîinile țărilor cu tehnologie avansată.

O nouă formă de dependență și dominație culturală

S-A CONTURAT deci, și capătă tot mai mult sens ideea de țări bogate și țări sărace în date. Această nouă formă de dependență și dominație culturală își găsește expresia, spune Viera-Gallo²⁾, în domeniul economic. De exemplu, începînd cu fixarea prețului pentru materii prime pe piața internațională, societățile transnaționale vor putea dovedi o mai mare abilitate de negociere decît țările exportatoare, datorită folosirii de rețele de date puse la zi în mod permanent (date reale și potențiale referitoare la ofertă, cerere și nivelul stocurilor disponibile). „Pe de o parte, o mică parte a omenirii controlează deopotrivă organizarea și prelucrarea datelor, ca și tehnicile aferente. De cealaltă parte, majorității grupărilor umane îi lipsesc nu numai cunoștințele tehnice necesare și capacitatea economică de a-și apăra identitatea culturală, dar în același timp se găsește marginalizată în termeni de structură internațională ai telecomunicației și telematicii” constată autorul citat.

Un alt element prin care se manifestă decalajele în domeniul informației îl constituie structura proprietății asupra mijloacelor de comunicare. Astfel, arată Juan Somavia, în America Latină „mijloacele de comunicare ale monopolului social sînt adevărate «gazde» ale penetrării societăților transnaționale. Există proprietate națională, dar conținut transnațional, fapt care face ca și comunicațiile să constituie un domeniu în care proprietatea națională nu asigură autonomie națională.

Penetrarea transnațională nu se realizează prin investiții directe; ea este prezentă în trei moduri complementare: prin controlul asupra producerii mesajelor, o parte importantă a conținutului transmis fiind doar o distribuira a mesajelor transnaționale; prin controlul publicității transnaționale; prin promovarea unui model de informare și valori sociale sensibil la interesele societăților transnaționale”³⁾.

În unele țări în curs de dezvoltare, conștiențe de importanța vitală a depășirii rămînerii în urmă în domeniul informațional, care poate constitui, alături de alte elemente, un factor de lichidare a subdezvoltării, se fac eforturi deosebite pentru a se reduce handicapul din acest domeniu. Aceste țări se luptă însă de o serie de obstacole — atît practici comerciale discriminatorii (de exemplu, după criza din 1975, hîrtia era în țările africane de peste 1,5 ori mai scumpă decît în țările industrializate), cît și probleme financiare de ordin intern. Astfel, conform estimărilor O.N.U. suma importurilor africane materializate în echipamente de comunicații va atinge în 1990 aproximativ 820 milioane dolari, adică de aproape 4 ori mai mult decît în 1972 (224 milioane dolari). Investițiile necesare instalării materialelor și întreținerii lor absorb, însă, cea mai mare parte din creditele disponibile, care în mod normal ar fi trebuit să fie alocate în special pentru a finanța bugetele de funcționare a organismelor de informare, în interes național⁴⁾.

Dar monopolul social asupra comunicațiilor nu poate subsista numai pe baza propriei sale puteri. El necesită sprijinul continuu al structurilor pe care le reprezintă, din care s-a dezvoltat și care îl fac viabil în termeni operaționali. Monopolul este susținut de cîteva elemente ale structurilor de putere autoritară care se întrepătrund: accentuarea penetrării intereselor transnaționale în economia locală; modurile declarate și nedeclarate în care se exercită controlul asupra comunicațiilor; deformarea culturală rezultată din politica deschisă față de penetrarea transnațională în comunicații. Devine tot mai necesar să se creeze decalajele informaționale în sistemul informațional, să se li chideze decalajele informaționale și, o dată cu ele, „monopolurile de cunoaștere”, monopoluri care sînt în același timp,

¹⁾ Sam Essono — „Le retard africain”, în „L'conomiste du tiers monde”, nr. 52/1980, Paris.

²⁾ José Antonio Viera-Gallo, „Metre de l'ordre dans les données” în Forum du développement, martie 1982.

³⁾ Juan Somavia — „The Democratization of Communications” — în Development Dialogue, 1981 : 2, Uppsala, Suedia.

⁴⁾ Sam Essono — op. cit.

instrumentul și rezultatul unor inegalități pe plan economic și politic.

În primul rând, acest cadru trebuie să creeze posibilitatea participării largi la procesul de comunicare; de altfel, tocmai în aceasta rezidă diferențele fundamentale dintre comunicațiile tradiționale și cele alternative: „primele constituie un sistem în care conținutul și natura informației sînt decise de un grup restrîns; celelalte sînt un sistem în care publicul poate participa la procesul de comunicare”⁵⁾. Astfel, în prezent, conceptul comercial de comunicare este privit într-un singur sens, excluzînd participarea publicului, „receptorul” deținînd doar în aparență un rol activ. Problema participării constă în opunerea structurilor verticale și centralizate, care caracterizează organizarea comunicației, unei structuri orizontale, în măsură să favorizeze o participare de la bază.

Imperativul democratizării sistemului informațional

ÎNTR-UN CADRU NOU, democratic al sistemului informațional internațional este esențială respectarea dreptului de reprezentare în procesul de comunicare și a dreptului de participare în diferite stadii ale procesului de comunicare. Așa cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, „trebuie să avem permanent în vedere că fiecare popor, fie el mare sau mic, a contribuit, contribuie și va contribui la îmbogățirea patrimoniului civilizației universale, care se compune, pînă la urmă, din ceea ce au creat toate națiunile lumii. Din acest punct de vedere, popoarele ca și oamenii, sînt pe deplin egale”⁶⁾.

În cadrul unei noi ordini, un element esențial ce trebuie avut în vedere este tocmai participarea egală la activitatea de decizie, inclusiv în ce privește mijloacele de informare naționale sau internaționale, calitatea informației, momentul și contextul transmiterii ei. Potrivit opiniilor exprimate de mai mulți specialiști și cercetători de prestigiu internațional în probleme ale dezvoltării, cadrul democratic la care ne referim ar trebuie să răspundă în principal următoarelor necesități:

- punerea mijloacelor de comunicare la îndemîna tuturor membrilor societății, tuturor sectoarelor de activitate, astfel încît să nu existe un singur grup care să poată controla unilateral fluxul informațional. Trecerea controlului asupra mijloacelor de comunicare în mîna celor care beneficiază de ele va face posibilă realizarea și unei alte condiții, și anume găsirea de noi forme de finanțare, care să înlăture monopolul social asupra mass-media din partea unui grup restrîns;

- informația trebuie să înceteze de a mai fi tratată ca o marfă sau un simplu element de propagandă; rămînînd un element al puterii, ea trebuie să reflecte puterea maselor orientată în interes propriu. Afirmatia este legată de faptul că în prezent, informația este tratată nu ca un bun social ci, mai curînd, ca o marfă care se cumpără și se vinde pe o piață a sa proprie. În continuarea aceleiași idei, se poate spune că „randamentul și volumul vânzărilor au devenit în practică criteriile de apreciere a performanțelor mass-media. Astfel, succesul comercial a înlocuit responsabilitatea socială ca parametru pentru performanța adecvată a serviciului public de comunicare și informare”⁷⁾. De aceea, în cadrul fiecărei societăți, este necesar să se descopere și să se dezvolte instrumentele de responsabilitate socială, compatibile cu sistemul social respectiv. Cei care dețin puterea de a informa trebuie să răspundă pentru folosirea ei în societate în general și în mod special față de cei afectați direct de o asemenea informare;

- este, de asemenea, de subliniat necesitatea unui nou tip de informare. Ni se pare demn de reținut argumentarea făcută în acest sens în revista fundației suedeze pentru dezvoltare „Dag Hammarskjöld”: „Este importantă informarea obiectivă asupra evenimentelor. Raportarea și analizarea contextului lor, ca și structurile de bază și procesele care dau naștere evenimentelor ce fac obiectul informării este la fel de importan-

tă (...). Mai mult, informarea înseamnă și educare în sensul cel mai larg al cuvîntului, adică ridicarea conștiinței. Ea ar trebui să contribuie la reducerea ignoranței și a ideilor preconcepute”⁸⁾;

- este necesară asigurarea accesului general și egal, liber și neîngrădit, la noile tehnologii din domeniul „industriei informației” și folosirea adecvată a acestora;

- fluxul informațional trebuie conceput în dublu sens, în genul unei relații de feed-back, aceasta constituind o modalitate de implicare a maselor în procesul de difuzare și prelucrare a informației. Aceasta ar fi o prelungire a caracteristicii participative, la care ne-am referit mai înainte;

- într-un context nou trebuie eradicat complexul de inferioritate al țărilor sărace sau, mai bine spus, ideea de superioritate a culturii occidentale („superioritatea” celor bogați față de cei săraci). Este important să se înțeleagă că superioritatea tehnologică nu înseamnă superioritate culturală. Așa cum arată Gérard Mottet, „există sărăcii foarte generoase și inteligente și bogății foarte egoiste, triste și goale”⁹⁾;

- în contextul nou la care ne-am referit trebuie avut în vedere și un nou tip de educație pentru comunicare.

În general, prin educație omul își formează capacitatea de a analiza și sintetiza elemente din lumea exterioară, reușește să dobîndească noi cunoștințe și să le integreze în contexte date, dar și să le dea contururi noi, inedite; în condițiile actuale, ar fi necesar să se conceapă un proces educațional în direcția pătrunderii „tainelor” comunicației.

„Procesul educațional, în loc să lupte pentru a încorpora noi metode de comunicare, ar trebui să accelereze procesul înțelegerii comunicației și mijloacelor prin care se realizează aceasta”¹⁰⁾.

Fără a putea fi întru totul de acord cu această opinie, ci pledînd pentru o împletire a celor două direcții de orientare a educației spre fenomenul comunicării (pe de o parte dobîndirea de cunoștințe privind noi metode și mijloace de comunicare, pe de altă parte accelerarea înțelegerii celor larg răspîndite în prezent) trebuie să subliniem totuși modul interesant de abordare a problemei de către acest autor. Astfel, F. R. Matta arată că educația pentru comunicare poate ajuta la dezvoltarea unor însușiri legate de: aprecierea mijloacelor de comunicare; analiza și evaluarea conținutului mesajelor; abordarea analitică a fenomenului comunicării; propunerea de alternative pentru structura și conținutul mesajelor; participarea la luarea deciziilor asupra politicilor comunicării; participarea directă la producerea de mesaje alternative.

Avînd în vedere contextul predominării unui tip de comunicații „transnaționalizate” (societățile transnaționale controlînd o bună parte din mesajele transmise în America Latină), autorul citat, consideră că printr-o educație orientată spre comunicare, spre privirea obiectivă a informației, s-ar dezvolta și capacitatea de a analiza critic efectele negative ale mass-media și mesajelor străine asupra realității naționale.

Acest tip de educație ar trebui să asigure oamenilor criteriile necesare pentru a accepta sau respinge modele culturale străine.

- Un alt element ce trebuie avut în vedere în procesul de democratizare a sistemului informațional, al realizării unei noi ordini mondiale a informării și comunicării, îl constituie democratizarea informației în planul național al fiecărui stat. Iată ce afirmă în acest sens Juan Somavia: „Libertatea informației trebuie să fie îmbogățită cu o triplă perspectivă: nevoia de a crea mecanisme pentru reprezentarea și participarea democratică; nevoia de a dezvolta criterii de responsabilitate socială acceptate în mod democratic de toți cei implicați în contextul anumitor circumstanțe de către fiecare societate; nevoia de a asigura autonomia socială și profesională a mijloacelor de comunicare în fața presiunilor exercitate de grupuri de putere economică sau structuri birocratice”¹¹⁾.

Procesul de democratizare a sistemului informațional trebuie să fie conceput ca parte integrantă a unei noi ordini internaționale, strîns legată de aspectul economic, financiar, cultural al acesteia. În această ordine de idei, în contextul larg al noii ordini internaționale trebuie să se pornească de la nevoia fiecărei națiuni și a fiecărei culturi de a maximiza capacitatea sa de a transmite propriile sale mesaje, emanînd din propriile sale tradiții și realități.

Carmen ZARAFESCU
I.E.M.

⁵⁾ Fernando Reyes Matta — „A Model for Democratic Communication”, in *Development Dialogue*, 1981 : 2, Uppsala, Suedia.

⁶⁾ Nicolae Ceaușescu — Expunere cu privire la programul Partidului Comunist Român pentru îmbunătățirea activității ideologice, ridicarea nivelului general al cunoașterii și educației socialiste a maselor, pentru așezarea relațiilor din societatea noastră pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comuniste — 3 nov. 1971.

⁷⁾ Juan Somavia op. cit.

⁸⁾ Dreptul de a informa și de a fi informat, *Development Dialogue*, 1981 : 2, Uppsala, Suedia

⁹⁾ Gérard Mottet — „Pour un nouvel ordre culturel”, in *Croissance des jeunes nations* — nr. 231, sept. 1981, Paris.

¹⁰⁾ F. R. Matta — op. cit.

¹¹⁾ Juan Somavia — op. cit.

Programe de dezvoltare

GRECIA: principalele orientări
ale noii politici economice

VICTORIA obținută de Mișcarea Socialistă Pănelă (P.A.S.O.K.) în alegerile din octombrie 1981 a însemnat începutul unor schimbări economice și sociale importante pentru Grecia.

Primul guvern socialist al Greciei, condus de Andreas Papandreu a elaborat un plan cincinal, cu caracter indicativ, de dezvoltare economică și restructurarea economiei grecești, pentru perioada 1983—1987. Acest program include ca principale direcții: modernizarea societății, a organizării de stat și a economiei grecești. Obiectivul modernizării Greciei s-a impus cu atât mai mult în condițiile în care țara a fost și este încă afectată de efectele prelungite ale crizei în economia mondială, reflectate în încetinirea creșterii economice și apariția unor dezechilibre structurale.

În cadrul procesului de modernizare a economiei elene pe termen lung, atrag atenția măsurile de politică economică cu caracter deflaționist, care au ca obiectiv ieșirea economiei din recesiune, trecerea la rate pozitive de creștere economică și combaterea inflației. Programul guvernamental și-a propus ridicarea ritmului de creștere economică la 2—3% în 1983 și reducerea însemnată a nivelului inflației.

Relansarea economică este considerată ca fiind posibilă printr-o redistribuire și realocare a veniturilor. În acest context, autoritățile vor acționa în direcția unui control mai riguros asupra investițiilor externe, creditelor bancare, prețurilor și profiturilor.

Deoarece Grecia este o țară cu o industrie recent creată, măsurile de po-

litică industrială ocupă un loc central în noul program economic. Aceste măsuri vizează valorificarea resurselor minerale disponibile, iar perfecționările în domeniul tehnologiei vor trebui să contribuie substanțial la transformarea și prelucrarea acestora în economia națională. În acest context, se remarcă preocupările pentru diversificarea industriei prelucrătoare, ale cărei principale sectoare de activitate sînt reprezentate astăzi de industria alimentară și de industria textilă. A prins contur și conceptul de socializare a unei părți cît mai mari a industriei, în sensul creării de comitete de supraveghere a activităților industriale productive, comitete cu drept de decizie formate din reprezentanți ai conducerii firmelor, reprezentanți ai muncitorilor și autorităților locale. Aceste comitete vor avea ca principală misiune armonizarea activităților firmei cu obiectivele generale ale guvernului și vor fi create, în special, în sectoarele industriei extractive, industriei siderurgice, industriei chimice și în sectorul construcțiilor navale.

De o deosebită atenție din partea noului guvern elen se bucură industria energetică, remarcîndu-se încercarea de a reduce dependența Greciei de importul de țiței. Noul program energetic de 10 ani (pentru perioada 1981—1990) prevede această reducere prin construirea de hidrocentrale și centrale termoelectrice pe bază de lignit. Cele mai importante acțiuni incluse în programul energetic prevăd instalarea a 10 centrale de bază de lignit cu o putere

instalată de 300 MW fiecare și construirea a 9 hidrocentrale de 200 MW. De asemenea, se vor intensifica studiile de fezabilitate privind exploatarea potențialului geotermic al țării. Programul energetic a luat în considerare o creștere anuală de 5,5% a consumului de energie. Cheltuielile pentru îndeplinirea primei jumătăți a programului energetic decenal se vor cifra la circa 560 miliarde drahme.

Alte măsuri de politică industrială se referă la sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii și încurajarea investițiilor în industrie prin acordarea de stimulente investiționale exclusiv întreprinderilor implicate direct în activitatea productivă.

În domeniul agriculturii, obiectivele noului program economic sînt menite să ducă la creșterea participării producției agricole la formarea produsului național brut (care în prezent este de 11,2%), extinderea suprafeței agricole, îmbunătățirea infrastructurii sociale și culturale la sate, consolidarea mișcării cooperatiste, sprijinirea veniturilor micilor agricultori, organizarea unor complexe agroindustriale.

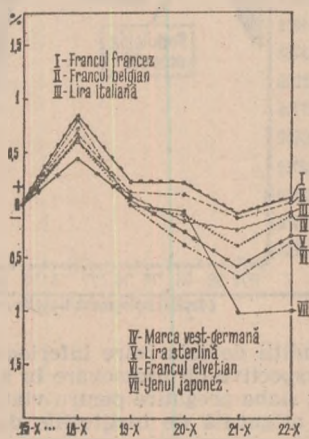
Relațiile economice dintre România și Grecia se caracterizează printr-o evoluție favorabilă, pe baza principiului dreptului internațional, a conținutului Declarației solemne, semnată la 27 mai 1975, la București. În urma înțelmirilor la nivel înalt dintre cele două țări, au sporit schimburile comerciale româno-elene și s-au intensificat acțiunile de cooperare economică și tehnico-științifică, identificîndu-se noi posibilități de cooperare economică în domeniul de interes reciproc (petrochimie, telecomunicații, construcții navale, transporturi etc.). De asemenea, cu ocazia dialogului la nivel înalt care a avut loc în primăvara acestui an la Atena a fost semnat un Acord-Program privind direcțiile de bază ale dezvoltării colaborării economice, industriale și tehnico-științifice între cele două țări.

Florina OLTEANU
I.E.M.

EVOLUȚII MONETARE

ÎN INTERVALUL 19—22 OCTOMBRIE a.c. cursul dolarului S.U.A. a cunoscut o evoluție contradictorie. La începutul intervalului analizat, după anunțarea unei creșteri a masei monetare în S.U.A. sub cotele anticipate pe piață și după publicarea datelor privind scăderea gradului de utilizare a capacităților în industria americană la 39,1% în septembrie, cursul dolarului a înregistrat o ușoară deteriorare. Ulterior, poziția dolarului față de majoritatea valutei occidentale s-a reconstituit, în esență sub influența reducerii dobânzilor într-o serie de țări vest-europene. Publicarea datelor privind slăbirea creșterii P.N.B. al S.U.A. în trimestrul III a.c. ca și a altor date indicînd o slabă activitate economică în S.U.A. nu a fost de natură să contracteze acest proces.

La 20 octombrie, Banca Centrală a Belgiei a anunțat reducerea taxei scontului cu 0,5%, la 12%. Joi 21 octombrie, Banca Federală a R.F. Germaniei a redus scontul de la 7% la 6% iar rata la facilitatea lombard de la 8% la 7%, reducîndu-se cu mult mai substanțial decît se aprecia anterior pe piața valutară. Aceste măsuri au fost urmate la scurt timp de altele similare întreprinse de autoritățile monetare centrale din Olanda (unde scontul a fost redus de la 6,5% la 6%) și Austria (de la 6,25 la 5,75%, iar rata lombard de la 6,75% la 6,25%). Speculațiile privind adoptarea unor măsuri similare în Elveția (dezmințite ulterior) au exercitat presiuni „à la baisse” și asupra francului elvețian. Majoritatea operatorilor au estimat ca improbabilă o reducere a dobânzilor de către autoritățile monetare centrale din Franța și Italia, avînd în vedere poziția slabă a valutei naționale ale acestor țări. Francul francez a fost influențat nefavorabil de publicarea datelor privind majorarea deficitului comer-

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 18—22 X a.c. Bază: 15 octombrie 1982

cial al țării (de la 8,96 miliarde franci în august a.c. la 12,2 miliarde franci în septembrie a.c.) pentru ca, ulterior, să cunoască o ușoară revenire odată cu speculațiile privind posibilitatea ca autoritățile monetare franceze să recurgă la vânzări de aur pentru a susține poziția valutei naționale.

Cursul yenului japonez a fost influențat nefavorabil în principal de știrile privind pierderile înregistrate de o mare bancă japoneză, știri care numai în dimineața zilei de 21 octombrie au determinat vânzări de yen pe piețele din Orientul Îndepărtat însumînd circa 200—300 milioane dolari în echivalent.

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. se prezintă după cum urmează (se dau nivelurile înregistrate în zilele de 15 și, respectiv 22 octombrie a.c.): lira sterlină — 1,7039 și 1,7000, marca vest-germană — 2,5260 și 2,5225, francul elvețian — 2,1575 și 2,1650, francul belgian — 43,98 și 48,98, francul francez — 7,1450 și 7,1400, lira italiană — 1440 și 1441, yenul japonez — 269,00 și 271,75.

Dobânzile la fondurile în principalele eurovalute au cunoscut următoarea evoluție (se dau nivelurile de ofertă la depozitele pe 6 luni din zilele de 15 și, respectiv, 22 octombrie a.c.): eurodolarii — 10,4375 și 10,125%, euromărcii vest-germane — 7,0625 și 6,9375%, eurofrancii elvețieni — 4,0625 și 4,0625%, eurolire sterline 9,5625 și 9,4375%.

Prețul aurului s-a înscris într-o curbă descendentă, atingînd la ultimul fixing din ziua de 22 octombrie 428 dolari/uncie (ultimul fixing din săptămîna precedentă fiind de 432,50 dolari/uncie).

Gheorghe MUNTEAN
Alexandru OLTEANU

Șomajul la cote fără precedent în perioada postbelică

DATELE preliminare tot mai numeroase referitoare la anul în curs permit concluzia — evidențiată și în Raportul anual 1982 al Băncii Mondiale — că „pentru țările industriale considerate ca un grup, 1982 va fi probabil al treilea an consecutiv de creștere lentă, ceea ce va face ca anii 1980—1982 să reprezinte cea mai lungă perioadă de încetinire a creșterii economice de după anii '30“.

După cum subliniază raportul citat, principalul factor de prelungire a recesiunii îl constituie politicile monetare și bugetare restrictive, în primul rând dobânzile exagerate, adoptate în S.U.A., și prin contagiune și în alte țări dezvoltate, având efecte dureroase asupra țărilor în curs de dezvoltare.

Dar implicațiile pe plan social ale recesiunii sînt foarte acute și în țările dezvoltate, în multe dintre ele șomajul atingînd în prezent cotele cele mai înalte înregistrate după cel de-al doilea război mondial. Este cu deosebire cazul

Proporțiile șomajului în vara anului 1982

Țara	Numărul șomerilor (mii)	Ponderea șomerilor în totalul populației ocupate (%)
Anglia	3 293	13,8
Belgia	462	16,8
Canada	1 386	11,2
Franța	1 942	10,3
R.F.G.	1 797	7,4
Italia	2 359	10,4
Japonia	1 370	2,3
Olanda	551	11,6
Suedia	166	3,7
S.U.A.	11 300	10,1

Sursa: Employment Gazette, septembrie 1982, p.19.

Angliei, Franței, R.F. Germania, Belgiei și Statelor Unite ale Americii.

Chiar dacă cifrele din tabelul de mai jos nu sînt perfect comparabile, fiecare țară avînd propriul său mod de înregistrare a șomerilor, ele sînt concludente pentru dimensiunile considerabile pe care le-a căpătat acest veritabil flagel al societății capitaliste. Dimensiunile reale pe plan social și uman ale acestor cifre rezultă și mai pregnant dacă luăm în considerare și efectele șomajului asupra membrilor familiei celor care și-au pierdut locul de muncă.

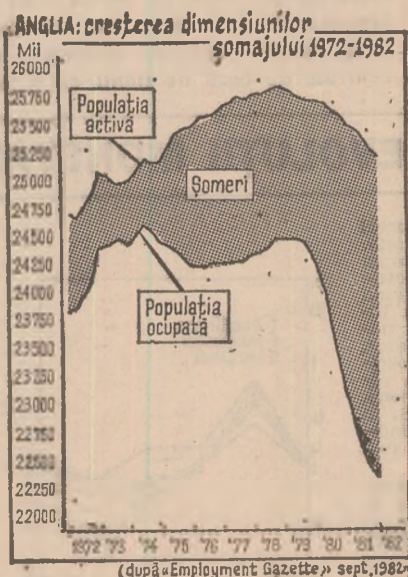
În S.U.A., de pildă, rata șomajului a crescut din septembrie 1981 cu 2,9 puncte procentuale, reflectînd faptul că de atunci încă 2,4 milioane de americani și-au pierdut locurile de muncă. Deși dobînzile au cunoscut în ultimul timp o anumită scădere, ceea ce ar trebui să încurajeze investițiile, relansarea economică rămîne încă extrem de incertă. În plus, dată fiind inerția specifică șomajului în raport cu evoluția activității economice, există opinii potrivit cărora efectivul actual al celor aflați în căutare de lucru ar putea încă să sporească. O agravare substanțială a cunoscut șomajul în ultimii ani și în An-

glia (vezi graficul nr. 1). Cu numai trei ani în urmă numărul mediu al șomerilor era încă în Anglia de 1 390 mii, respectiv 5,7% din totalul populației ocupate.

Ca în toate perioadele de sporire a proporțiilor șomajului, și de această dată categoriile de vîrstă cel mai puternic afectate sînt tinerii și salariații vîrstnici. În Statele Unite, de pildă, ponderea șomerilor în rîndul tinerilor a ajuns în vara acestui an la 23,7%. La rîndul lor, statisticile oficiale din Franța arată că, în această țară s-a conturat în ultimul deceniu un fenomen exprimat prin raportul invers proporțional între șomaj și vîrsta celor aflați în căutarea unui loc de muncă: în grupele de vîrstă mai scăzută se înregistrează cea mai ridicată rată a șomajului din lipsa de oferte corespunzătoare calificării tinerilor (vezi graficul nr. 2). Pe de altă parte, creșterea generală a ratei șomajului a fost însoțită de o majorare și mai accentuată a acestui indicator în cazul femeilor, indiferent de grupa de vîrstă.

Situația nu este singulară; caracteristici asemănătoare se regăsesc și în celelalte țări din O.C.D.E. unde 20—30% din tinerii între 20 și 24 ani, de exemplu, nu pot găsi un loc de muncă. Studiile O.C.D.E. evidențiază și alte aspecte referitoare la situația tinerilor din țările occidentale dezvoltate aflați în căutarea unui loc de muncă: ajutorul practic nul din partea agențiilor de plasare; creșterea numărului tinerilor care sînt obligați să accepte munci necorespunzătoare calificării lor, evident în

Graficul nr. 1

condiții de salarizare inferioare și fără perspective de promovare în specialitate; slaba pregătire pentru viață și muncă asigurată de instituțiile de învățămînt; dificultățile deosebite întimpinate de tinerii fără calificare, aflați în căutarea unui loc de muncă.

O dimensiune semnificativă a șomajului o reprezintă și durata acestuia,

care în ultimul an a cunoscut o creștere semnificativă. Durata medie a șomajului, care în R.F. Germania era de 5 luni în iunie 1981, a sporit în prezent la șase luni, scrie „Stuttgarter Nachrichten“ (28 septembrie 1982), subliniind că la o analiză mai aprofundată se constată că dacă cu un an în urmă jumătate dintre șomeri găseau de lucru într-un interval de pînă la trei luni, în prezent se mai poate afirma aceasta pentru numai 38% dintre ei. Peste 50% dintre șomeri rămîn fără lucru o perioadă cuprinsă între 3 și 12 luni; cu un an în urmă proporția respectivă era de numai 43%. În Anglia din totalul celor 3,190 milioane de șomeri înregistrați în iulie 1982, 1,070 milioane, deci circa o treime, se aflau în această situație de peste un an.

Creșterea proporției muncitorilor cu un grad mai înalt de calificare și chiar a cadrelor cu funcții de conducere în totalul șomerilor reprezintă o altă trăsătură caracteristică actualei perioade de depresiune prelungită din economia occidentală. În R.F. Germania, spre exemplu, ponderea muncitorilor înalt calificați în efectivul total al șomerilor a crescut la 23%, față de 20% acum un an.

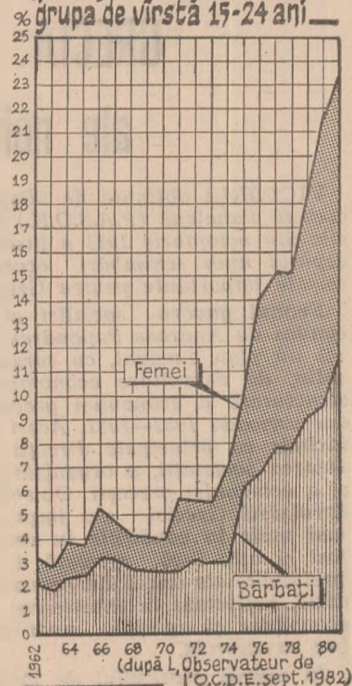
În sfîrșit, sporirea proporțiilor șomajului a avut printre efectele sale și concedierea prioritară a muncitorilor străini, care după cum se știe reprezentau un segment important al forței de muncă salariate, mai ales în anumite ramuri industriale cu condiții mai grele de muncă și în sectorul terțiar al economiei.

Cele cîteva date de mai sus confirmă că în societatea capitalistă contemporană unul din drepturile fundamentale ale omului — dreptul la muncă — căpătă aspecte din ce în ce mai vădit formale.

I.P.

Graficul nr. 2

FRANȚA: evoluția ratei șomajului 1962-1981 la grupa de vîrstă 15-24 ani

Înfăptuirea programului de irigații

(Urmare din pag. 14)

tăți moderate frânează coborîrea nivelului freatic (variații sezoniere), plantele aprovizionându-se cu apă numai din stratul umezit cu apa de irigație. Pe solurile automorfe, cu nivelul freatic mai coborît de 3 m, apa de irigație distribuită corect pe terenul cultivat nu percolează la adîncimi prea mari și nu determină ridicarea pinzei freatice.

Tehnica modernă dispune de un complex eficace de mijloace pentru a împiedica ridicarea nivelului freatic. De mare importanță este să se prevină această ridicare, iar dacă ea nu poate fi evitată, să se intervină prompt, înainte de a se atinge nivelul critic de sărăturare. Combaterea sărăturării secundare este mult mai dificilă și mai costisitoare decît prevenirea ei.

Recuperarea investițiilor suplimentare prin sporurile de producție

LUCRĂRILE de amenajare pentru irigații propuse pe terenurile agricole și în folosul agriculturii trebuie să se justifice economic. La calcularea beneficiilor rezultate prin introducerea irigației, este necesar să se pornească de la nivelul optim al agriculturii neirigate — cel previzibil, nu cel real — și să se compare cu nivelul mediu al agriculturii irigate — și anume

cel real, nu cel previzibil. S-ar obține, potrivit acestui mod de calcul, o imagine realistă, care ar permite mai întîi să se epuizeze rezervele încă nefolosite din agricultura neirigată, la care s-ar adăuga avantajele din agricultura irigată, așa cum rezultă ele din dotarea existentă, gradul de pregătire al cadrelor etc.

Pentru realizarea unei **producții eficiente din punct de vedere economic** se cer două condiții: mai întîi, **producția să nu scadă sub o anumită limită inferioară** (de exemplu, 7 tone/ha la porumb), iar în al doilea rînd, **diferența de producție între neirigat și irigat să pornească de la o diferență minimă** (de exemplu, cel puțin 3 t/ha la porumb). Această a doua condiție dovedește că în anii ploioși agricultura irigată este puțin sau deloc eficientă.

Avînd în vedere numărul redus a brațelor de muncă din agricultură, apare ca o necesitate sine qua non **mecanizarea totală a aplicării irigației**. Intensificarea gradului de mecanizare, de care depind nivelul producției și eficiența economică din agricultura irigată, trebuie să se realizeze concomitent cu diversificarea și perfecționarea instalațiilor de irigare.

ÎN CELE PREZENTATE am încercat să înfățișăm dintr-un unghi cît mai obiectiv, principalele probleme care confruntă astăzi agricultura irigată. La dimensiunile agriculturii irigate de mîine, detaliile, simptomele tendințele de azi pot deveni însă realități necruțătoare, dacă nu se iau concomitent toate măsurile necesare. Concepția și realizarea programului de îmbunătățiri funciare trebuie să țină seama în fiecare moment de acest imperativ.

Instalație automată de îmbuteliere comandată prin inițiatori

Intrerupătoare fără atingere și fără contact

Automatizarea producției și larga utilizare a roboților industriali fac necesare o multitudine de traductoare de semnale pentru supravegherea funcționării.

Vă oferim un sistem modular de inițiatori care funcționează fără atingere și fără contact:

- inițiatori inductivi cu șliț, de apropiere și inelare;
- bariere de lumină alternativă, bariere de reflexe alternative, manipuloare alternative;
- precum și amplificatoare de conectare adaptate, blocuri de alimentare de la rețea, elemente galva-

nice de separare, module pentru schemele de formare a impulsurilor.

Utilizarea aparatelor noastre asigură:

- siguranță mare în exploatare;
- rezistență la uzură și eliminarea lucrărilor de întreținere;
- interschimbabilitate universală;
- cuprinderea foarte rapidă a semnalelor și prelucrarea lor ulterioară complet electronizată;
- precizie ridicată și posibilitatea de reproducere a punctelor de conectare.

Solicitați informații detaliate și oferte de export.

VEB MESSGERÄTEWERK BEIERFELD

DDR - 9433 Beierfeld, Clara-Zetkin-Straße 7

Betrieb des:

**KOMBINAT VEB
ELEKTRO-APPARATE-WERKE
BERLIN-TREPTOW
„FRIEDRICH EBERT”**

Exporteur:

**HEIM-ELECTRIC
EXPORT-IMPORT**

VOLKSEIGENER AUSSENHANDELSBETRIEB DER
DEUTSCHEN DEMOKRATISCHEN REPUBLIK
DDR 1026 BERLIN-ALEXANDERPLATZ 8
HAUS DER ELEKTROINDUSTRIE

PUBLICOM

Revista ECONOMICA

Ediție de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 43 din 29 octombrie 1982

- Vizita oficială de prietenie a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în R.S.F. Iugoslavia. Un exemplu de raporturi între state independente și suverane, între țări socialiste vecine și prietene 1
- Acțiuni ferme pentru îndeplinirea prevederilor de plan (Dan Popescu) 2

ECONOMIE NAȚIONALĂ

În spiritul orientărilor stabilite de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfățuirea de lucru de la C.C. al P.C.R.

- Producția fizică realizată ritmic la toate sortimentele (B. Vasile, C. Bârnea) 4
- Atingerea parametrilor proiectați — între prevederi și realizări (Nicolae Boeți) 6
- Export eficient, cu produse competitive (George Păunescu) 7
- Reducerea consumurilor de energie și combustibili — sursă de sporire a eficienței (Sergiu Moțățeanu) 9
- O evoluție care demonstrează superioritatea agriculturii socialiste (Radu Apostol, Teodor Guțu) 11
- Îndeplinirea programului de irigații și asigurarea sporurilor de producție preconizate (Vlad Ionescu-Sisești) 13
- Autogestiunea în întreprinderi: răspunderi, acțiuni, rezultate. Veniturile fiecărui om al muncii, în funcție de rezultatele obținute (Dumitru Drumen) 15
- Economisirea la C.E.C. — cale eficientă de utilizare și fructificare a veniturilor bănești personale (E. Ionescu) 16

CONDUCERE ● ORGANIZARE

- Creșterea suplimentară a productivității muncii (I) (Dorin Constantinescu) 17

TEORII ● IDEI

- Proprietatea socialistă: dezvoltări originale ale conceptului (Radu Demetrescu) 19
- Noua revoluție agrară și formarea complexului agroindustrial național (Reghina Crețoiu) 21
- Școli ● curente ● economiști. Repere ale afirmării școlii statistice românești (M.C. Demetrescu) 22

ECONOMIE MONDIALĂ

- Dezechilibrele plăților internaționale — factor agravant al crizei economiei mondiale (Mugur Isărescu) 25
- Decalajele informaționale internaționale (Carmen Zarafescu) 27
- Tendințe-conjuncturi 29
- Șomajul la cote fără precedent în perioada postbelică 30

ÎN SUPLEMENTUL NUMĂRULUI: Consultații în ajutorul celor ce studiază în învățământul politico-ideologic.

IN THIS ISSUE

- Exemplary relations between independent and sovereign states, between socialist neighbour and friendly countries 1
- Firm actions to achieve the provisions of the plan (Dan Popescu) 2
- Efficient export, with competitive goods (George Păunescu) 7
- Achievement of the irrigation programme and securing the assumed production growth (Vlad Ionescu-Sisești) 13
- The socialist property: original developments of the concept (Radu Demetrescu) 19
- The new agrarian revolution and the moulding of the national agro-industrial complex (Reghina Crețoiu) 21
- Schools ● trends ● economists. Assertion dimensions of the Romanian statistics school (M. C. Demetrescu) 22
- The gaps in international payments — a worsening factor of the world economy crisis (Mugur Isărescu) 25
- International discrepancies in communication (Carmen Zarafescu) 27

DANS LE NUMÉRO

- Un exemple de rapports entre Etats indépendants et souverains, entre pays socialistes voisins et amis 1
- Actions fermes pour réaliser les prévisions du plan (Dan Popescu) 2
- Exportation efficace, de produits compétitifs (George Păunescu) 7
- Accomplir le programme d'irrigations et assurer l'accroissement préconisé de la production (Vlad Ionescu-Sisești) 13
- La propriété socialiste: développements originaux du concept (Radu Demetrescu) 19
- La nouvelle révolution agricole et la formation du complexe agro-industriel national (Reghina Crețoiu) 21
- Ecoles ● courants ● économistes. Repères dans l'affirmation de l'école statistique roumaine (M. C. Demetrescu) 22
- Les déséquilibres des paiements internationaux — facteur aggravant de la crise de l'économie mondiale (Mugur Isărescu) 25
- Les décalages informationnels internationaux (Carmen Zarafescu) 27

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

- Пример отношений между независимыми и суверенными государствами, между соседними дружественными социалистическими странами 1
- Решительные действия для выполнения плановых заданий (Дан Попеску) 2
- Действительный экспорт, конкурентоспособными товарами (Джордже Паунеску) 7
- Реализация программы орошения, и обеспечение намеченных пристов продукции (Влад Ионеску-Сисешть) 13
- Социалистическая собственность: самобытные развития концепта (Раду Деметреску) 19
- Новая аграрная революция и формирование национального агропромышленного комплекса (Регина Крецою) 21
- Школы ● течения ● экономисты. Разметки в области утверждения румынской статистической школы (М.К. Деметреску) 22
- Нарушения равновесия в международных платежах — фактор, усугубляющий кризис мировой экономики (Мугур Исăреску) 25
- Международные информационные разрывы (Кармен Зарафеску) 27

ABONAȚI-VĂ LA „REVISTA ECONOMICĂ”!

Anunțăm cititorii noștri că se fac în continuare abonamente la „Revista economică”. Prețul unui abonament (inclusiv suplimentul săptămînal) este de 260 lei pe an, 130 lei pe 6 luni și 65 lei pe trimestru. Prețul unui exemplar al revistei (inclusiv suplimentul săptămînal) este de 5 lei. Termen limită de încheiere a abonamentului — 15 ale lunii anterioare perioadei de abonare.

Abonîndu-vă din timp și pe termene cit mai lungi, vă asigurați continuitatea în primirea publicației. Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții sau direct prin mandat poștal pe adresa redacției: Bulevardul Magheru nr. 28-30, sectorul 1, cod 70 159, București.

Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export-Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 11126, București, str. 13 Decembrie.

Redacția și administrația: 70159, București, Bd. Magheru nr. 28-30 etaj I, sectorul 1. Cont I.S.I.A.P. 645 150 228 B.N.R.S.R. — filiala sector 1.

STIMAȚI CUMPĂRĂTORI!

În vederea îmbunătățirii aprovizionării populației cu mărfuri metalo-chimice, s-a trecut la organizarea de unități de desfacere cu amănuntul în depozitele de mărfuri ale I.C.R.M. din țară. Aceste magazine asigură cumpărătorilor o serie de avantaje în alegerea și procurarea mărfurilor metalo-chimice, deoarece :

— Sunt organizate pe suprafețe mari, în care se prezintă totalitatea articolelor din grupa de mărfuri ce se livrează de către industrie, prezentate pe destinații și pe principiul de înrudire a cererii.

— Aceste magazine vor pune în vânzare mărfuri sosite direct de la fabrici, inclusiv noutățile.

— Vânzarea se realizează pe principiul expunerii deschise și autoservirii, cumpărătorii având acces direct la produse.

— Cumpărătorii au posibilitatea să facă aprovizionarea din timp, anticipată, cu produse foarte solicitate în vîrf de consum în anumite perioade.

— Servirea populației este asigurată de un personal cu un nivel profesional ridicat la fiecare grupă de mărfuri.

— Orarul de funcționare al unităților va fi în zilele lucrătoare, între orele 10—20.

Prin aceste magazine urmează a fi vindute toate grupele de mărfuri metalo-chimice : produse de menaj din sticlă, porțelan, faianță, articole de uz casnic-gospodăresc, unelte agricole și de grădinarit, articole chimice, rechizite școlare și studențești, jucării, bunuri de uz îndelungat cum sînt radio-receptoare, televizoare, aparate de gătit și încălzit, frigidere, mașini de spălat, mașini de cusut, aspiratoare de praf, piese de schimb ș.a.

Dintre magazinele deschise recent menționăm în București :

Magazinul din șos. Viilor nr. 14 — accesul prin șoseaua Sălaj —, organizat pe o suprafață de 1 400 mp și avînd ca profil articole de menaj din sticlă, porțelan, faianță ; articole de uz casnic și gospodăresc din lemn, metal și mase plastice ; bunuri de folosință îndelungată ; corpuri de iluminat și abajururi, aparate electrocasnice și piesele de schimb necesare. Pentru a avea o imagine asupra multitudinii de mărfuri care vor fi puse în vânzare, puteți reține că la grupa sticlărie sînt aproape 1 000 de articole într-un număr de peste 300 000 piese.

Magazinul din bd. Emil Bodnăraș nr. 84 cu un profil de jucării, papetărie și produse chimice de uz casnic este organizat pe o suprafață utilă de 2 000 m.p. și se adresează în special populației din cartierele Militari, Drumul Taberei.

În municipiul Brașov, magazinul din str. Bazaltului nr. 3, cartierul Bartolomeu, desface peste 3 600 sortimente de articole de uz casnic și gospodăresc, jucării, sport, papetărie și electrotehnice.

În municipiul Constanța, magazinul funcționează în strada Interioară nr. 2, cartierul Traian.

Urmează a fi date în folosință magazine cu asemenea profil și în municipiile Cluj-Napoca, Craiova, Oradea, Galați, Baia Mare, Pitești, Timișoara etc.

Asigurăm pe cumpărători că aceste unități comerciale vor satisface cele mai exigente gusturi.

Magazinul din bd. Emil Bodnăraș nr. 84

Magazinul din șos. Viilor nr. 14

Toamna în magazine!

Odată cu sosirea toamnei, noile modele de confecții ale acestui sezon se află în magazinele și raioanele specializate ale comerțului de stat. De remarcat linia de croială a modelelor expuse, în pas cu tendințele actualei mode.

Nu întârziți!

Alegeți acum noutățile expuse!

